

ELŐTERJESZTÉS

Tárgy: A Nagy Gyula Területi Múzeum Szervezeti és Működési Szabályzatának módosítása

Tisztelt Képviselő-testület!

A 68/2020. (VII.9.) K.t. határozattal elfogadott és többször módosított Orosháza Város Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma (a továbbiakban: Múzeum) Szervezeti és Működési Szabályzatának – technikai jellegű – módosítása szükséges tekintettel arra, hogy Orosháza Város Önkormányzata 2024. évi költségvetéséről szóló rendeletének 2024. június 27. napján elfogadott I. számú módosításával a Múzeum munkatársainak száma 6,25 főről 6,5 főre emelkedett. E változást a Szervezeti- és Működési Szabályzaton is át kell vezetni.

A Szervezeti- és Működési Szabályzat alapító okiratainak felsorolását tartalmazó pontját kiegészíteni szükséges a legutóbbi alapító okirat módosításának dátumával és az erről rendelkező K.t. határozat számával.

A Szervezeti- és Működési Szabályzat módosítása javasolt a Darvas József Irodalmi Emlékház, a Városi Képtár és a Vízellátás-történeti Muzeális Kiállítóhely látogatási feltételeire vonatkozóan. A Szervezeti- és Működési Szabályzatban foglalt „a látogatási időn túl telefonos bejelentkezés szükséges” látogatási feltétel nem összeegyeztethető a Múzeum működési rendjével, ezért e fordulat a Szervezeti- és Működési Szabályzatban minden kiállítóhely vonatkozásában törlésre kerül.

A Múzeumban olyan kiállítások kerültek megnyitásra, melyek elengedhetlenné teszik az interaktív eszközök állandó felügyeletét, minimum két fő munkavállaló folyamatos jelenlétét. A Múzeum épületén kívüli kiállítóhelyek közül, a Városi Képtár esetében a Szervezeti- és Működési Szabályzat szerinti nyitvatartási időben folyamatosan rendelkezésre áll egy múzeumi munkavállaló a látogatók fogadása érdekében, ugyanakkor a Darvas József Irodalmi Emlékház és Vízellátás-történeti Muzeális Kiállítóhely esetében nem biztosítható az állandó jelenlét, ezért célszerű ezen kiállítóhelyek látogatását előzetes telefonos bejelentkezéshez kötni.

Az előbbieken foglaltak alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a következő határozati javaslat szerint a Múzeum Szervezeti és Működési Szabályzatának módosításait jóváhagyni szíveskedjen.

Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete

- a) dönt arról, hogy 2024. július 01-ei hatállyal módosítja az Orosháza Város Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma Szervezeti és Működési Szabályzatát a határozat mellékletét képező „Orosháza Város Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma Szervezeti és Működési Szabályzatának 6. módosítása” dokumentummal,

b) felkéri a múzeum igazgatóját a Szervezeti és Működési Szabályzat módosításának aláírására, valamint a módosítással egységes szerkezetbe foglalt Szervezeti és Működési Szabályzat elkészítésére és aláírására,

c) felhatalmazza a polgármestert a Szervezeti és Működési Szabályzat módosítása, illetve a módosítással egységes szerkezetbe foglalt Szervezeti és Működési Szabályzat aláírási záradékkal történő ellátására.

Végrehajtásért felelős: Dávid Zoltán polgármester és Józó Tamásné igazgató a feladatkörébe tartozó intézkedések megtételéért

Határidő: a Szervezeti és Működési Szabályzat módosításának aláírására 8 nap,
a módosítással egységes szerkezetbe foglalt Szervezeti és Működési Szabályzatnak elkészítésére és aláírására 8 nap.

Orosháza, 2024. augusztus 14.

Józó Tamásné
múzeum igazgató

Határozati javaslat melléklete:

...../2024. (VIII.29.) K.t. határozat melléklete:

Orosháza Város Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma Szervezeti és Működési Szabályzatának 6. módosítása

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete Orosháza Város Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma Szervezeti és Működési Szabályzatát 2024. július 01-ei hatállyal a következők szerint módosítja:

1. A Szervezeti és Működési Szabályzat I. fejezet 1.5.2. pontja a következők szerint módosul:

„1.5.2. Darvas József Irodalmi Emlékház

Darvas József szülőháza (hagyományos parasztház) a korhű berendezések bemutatására, az író munkásságát bemutató kiállításra és egy bognár műhely berendezési tárgyainak szemléltetésére szolgáló kiállítóhely.

Az épület műemléki védelem alatt áll.

Elérhetőség: Tel.: 06 (68) 412-853, 06 (68) 411-696

Nyitva tartása: április 1. és október 31. között.

kedd	8 - 12
csütörtök	12 - 16
szombat	9 - 13
összes nyitva tartott órák száma:	12 óra

Látogatás feltételei: a látogatáshoz előzetes telefonos bejelentkezés szükséges.”

2. A Szervezeti és Működési Szabályzat I. fejezet 1.5.3. pontja a következők szerint módosul:

„1.5.3. Városi Képtár

Több neves alkotó indult el Orosházáról a világhírnév felé, és bár többségük elhagyta szülővárosát, mégis egész életük során kapcsolatban maradtak vele. E kapcsolat eredményeként alkotásaik egy részét Orosházának adományozták, mellyel egy városi gyűjteményt alapoztak meg.

Az első szinten neves orosházi festőművészek alkotásaiból készült állandó kiállítás látható. A második szinten Báthory Júlia üvegtervező művész állandó kiállítását láthatják az érdeklődők.

A Városháza épületében található az első emeleten a Városházi Galéria, mely a képtár időszak kiállításainak ad helyet.

Elérhetőség: Tel.: 06 (68) 412-853, 06 (68) 472-350

Nyitva tartása:

	Téli nyitva tartás november 1-től – március 31-ig	Nyári nyitva tartás április 1-től – október 31-ig
hétfő	zárva	zárva
kedd	zárva	9 - 15
szerda	zárva	9 - 15
csütörtök	zárva	10-18
péntek	zárva	9 - 15
szombat	zárva	9-13
vasárnap	zárva	zárva
összesen heti:	0 óra	30 óra

„

3. A Szervezeti és Működési Szabályzat I. fejezet 1.5.4. pontja a következők szerint módosul:

„1.5.4. Vízellátás-történeti Muzeális Kiállítóhely

A Kútmúzeum az elmúlt száz év különféle kúttípusait mutatja be, kerítéssel körbe kerítve, szabadon megtekinthető. A víztorony aljában állandó kiállítás fogadja a látogatókat.

A kútkert víztorony épülete helyi védelem alatt áll.

Elérhetőség: Tel.: 06 68 412 853

Nyitva tartása: április 1. és október 31. között.

kedd	12 – 16
csütörtök	8 - 12
szombat	9 - 13
összes nyitva tartott órák száma:	12 óra

Látogatás feltételei: a látogatáshoz előzetes telefonos bejelentkezés szükséges.”

4. A Szervezeti és Működési Szabályzat I. fejezet 1.6.1. pontja a következők szerint módosul:

„1.6.1. Törzskönyvi nyilvántartás szerinti alapítás: 2001. január 01.
(Első alapításának időpontja: 1944. szeptember 01.)

Alapító Okirat módosítása: Orosháza Város Önkormányzata Képviselő-testülete
2002.04.29. (határozat 78/2002.(IV.29.) KT sz. határozat)
2003.03.27. (határozat 37/2003. (III.27.) KT sz. határozat)
2006.09.08. (alapító okirat 188/2006. (IX.8.) KT sz. határozat)
2008.01.25. (alapító okirat 12/2008. (I.25.) KT sz. határozat)
2008.11.28. (alapító okirat 551/2008. (IX.28.) KT sz. határozat)
2009.05.08. (alapító okirat 197/2009. (V.8.) KT sz. határozat)
2009.09.25. (alapító okirat 340/2009. (IX.25.) KT sz. határozat)
2011.10.21. (alapító okirat 262/2011. (X.21.) KT sz. határozat)

2012.02.03. (alapító okirat 22/2012. (II.03.) KT sz. határozat)
2012.09.21. (alapító okirat 228/2012. (IX. 21.) Kt. sz. határozat)
2015.11.01. (alapító okirat 194/2015. (IX.25.) Kt. határozat)
2016.05.05. (alapító okirat 82/2016.(III.25.) Kt. határozat)
2020.07.09. (alapító okirat 66/2020. (VII.09.) Kt. határozat)
2020.07.09. (alapító okirat 67/2020.(VII.9.) K.t. határozat) - hatályos
2020.11.01-től
2022.11.23. (alapító okirat 242/2022.(XI.23.) K.t. határozat)
2023.02.15. (alapító okirat 30/2023. (II.15.) Kt. határozat)"

5. A Szervezeti és Működési Szabályzat I. fejezet 1.6.4. pontja a következők szerint módosul:

„1.6.4. Az Múzeum engedélyezett létszáma: 6,5 fő”

- 2. A 68/2020. (VII.9.) K.t. határozattal elfogadott Orosháza Város Önkormányzat Nagy Gyula Területi Múzeuma Szervezeti és Működési Szabályzatának jelen módosítással nem érintett rendelkezései változatlan tartalommal hatályosak.**

Orosháza, 2024. augusztus 29.

Józó Tamásné
igazgató

Záradék:

A Szervezeti és Működési Szabályzat 6. módosítását Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a/2024. (VIII.29.) K.t. határozatával jóváhagyta.

Dávid Zoltán
polgármester

Előterjesztés
Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete ülésére

Tárgy: A Schola Humanitatis Alapítvány 2023/2024. évi Tehetséggondozó Programjának elszámolása és 2024/2025 évi programjának támogatása.

Tisztelt Képviselő-testület!

A Scola Humanitatis Alapítvány (továbbiakban Alapítvány) Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégiumban (továbbiakban Gimnázium) megvalósuló tehetséggondozó programja 2011. szeptember 1-ével létrehozott, akkori nevén Táncsics Mihály Köznevelési Intézmény és Tehetséggondozó Központban került elindításra. Az Alapítvány programjának célja a valamiben kiemelkedő diákok fejlesztésén, a tanulásukhoz szükséges időnként speciális körülmények biztosításán túl a társadalmi hátrányok kompenzálása. A fenntartó Orosháza Város Önkormányzata (továbbiakban Önkormányzat) az éves költségvetéséből fedezetet biztosított a tehetséggondozó program végrehajtására. A fenntartóváltást követően az Önkormányzat továbbra is kiemelten kezelte a tehetséggondozás programját, ezért folyamatosan biztosította a program anyagi hátterét.

1. A 2023/2024. tanévi program elszámolása.

Az elmúlt években a tanévi Tehetség Program megvalósításába a Gimnáziumon kívül három másik alapfokú oktatási intézmény vett részt. Az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola a „DigiCool”, DIGITÁLISKULTÚRA tehetségműhelyének programját, az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda a LogIQsan matematika tehetségműhelyének programját, az Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola az „Angolra hangolva” angol nyelvi tehetségműhelyének programját folytatta a 2023/2024. tanévben. Ebben a tanévben a csatlakozó iskolák köre a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium Intézményével gyarapodott, amely a „Dimenzió-váltás-sokk” komplex vizuális tehetségprogramját valósította meg.

Az Önkormányzat az Alapítvány programját a 2023/2024. tanévre vonatkozóan összesen bruttó 5.000.000,- Ft összeggel támogatta, amelyből a Gimnázium bruttó 4.000.000,- Ft összeget, a négy alapfokú oktatási intézmény egyenlő arányban bruttó 1.000.000,- Ft összeget fordított a programjuk megvalósítására. A támogatást a programban részt vevő intézmények megvalósításához szükséges megbízási díjakra, az azokat terhelő járulékokra, valamint a program lebonyolításához szükséges dologi kiadásokra fordították. A négy oktatási intézményben összesen 42 fő pedagógus, vendégtanár vett részt a program megvalósításában. Az ő díjazásukra összesen a támogatásból 3.889.032,- Ft (megbízási díj és járulékaik) került kifizetésre. A program megvalósításához szükséges dologi kiadásokra az intézmények összesen 1.110.968,- Ft összeget költöttek. Ebből az összegből biztosították a szükséges eszközöket (irodaszerek, rajzeszközök és felszerelések, informatikai eszközök.. stb.) és szolgáltatásokat (múzeumi belépőjegy).

Az Alapítvány határidőre benyújtotta a támogatás elszámolására vonatkozó szakmai és pénzügyi beszámolóját. A tételes pénzügyi ellenőrzést a Pénzügyi és Gazdálkodási Osztály szakemberei a szakmai ellenőrzést a Jegyzői Kabinet munkatársa végezte el. A Pénzügyi és Gazdálkodási Osztály munkatársa által kiállított nyilatkozat szerint a benyújtott pénzügyi dokumentumok alapján a támogatás minden esetben cél szerint lett felhasználva. A pénzügyi elszámolás dokumentumai, a kiállított elfogadói nyilatkozat megtekinthető az Orosházi Polgármesteri Hivatal Jegyzői Kabinetjének I. emelet 18. irodájában. A program megvalósításáról szóló összefoglaló szakmai beszámoló az előterjesztés mellékletét képezi.

2. A 2024/2025. évi Tehetséggondozó Program támogatása.

A Gimnázium a tehetséggondozó munkájának korábbi eredményeire, a hálózati együttműködés egyre bővülő lehetőségeire, a széles körű partneri együttműködés fejlesztésére, az intézmény folyamatos szervezeti és munkakultúra fejlesztési eredményeire, valamint a releváns célokat megfogalmazó társadalmi küldetésükre alapozva folytatja tehetséggondozó programját a 2024/2025. tanévben.

A program keretrendszerét a Nemzeti Tehetség Program célrendszere, az Önkormányzat és a Szegedi Tudományegyetem (továbbiakban Egyetem) között 2011. évben megkötött, majd 2018. évben megújított és a Békéscsabai Tankerületi Központ (továbbiakban Tankerület) által aláírt együttműködési megállapodás jelenti. A megállapodás két együttműködési területet határol le:

1. a Gimnázium, mint Békés vármegyei rezidens iskola,
2. a Tehetséggondozó Program, melynek keretében a közoktatás és a felsőoktatás összekapcsolódik.

A Tehetséggondozó Program célkitűzése az organikus fejlődésre való képesség, a tárgyi és a humán erőforrások addicionálása, a tudástranszferek folyamatos társadalmi és területi bővítése. A Program illeszkedik a Tankerület stratégiai célrendszeréhez, a partneri és kliensi kör, a társadalmi-gazdasági tér elvárásaihoz, a hálózati együttműködés új lehetőségeihez.

A Gimnázium rezidensközponti szerepéből fakadó célkitűzéseik megvalósításához három fő programot dolgoztak ki, amelyek az „Óvodától a diplomáig”, „Az óvodától a munka világáig”, „A nyitott iskola tanuló társadalom” programok. A program megvalósításában az Önkormányzat és az Egyetem mellett a Tankerület, valamint a Gimnázium vesz részt. Az elmúlt évben a Gimnázium négy általános iskolával – az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola, az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda, az Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium – partneri viszonyban együttműködve végezte a tehetséggondozást és a programból biztosította ennek költségeit.

A támogatás biztosítása a Gimnázium részére – az elmúlt évekhez hasonlóan - az Alapítvány bevonásával történik. Kulcsár László elnök úr az előterjesztéshez mellékelt levelében kérte az intézmény 2024/2025. évi tehetséggondozó programjának 2024. december 31. napjáig történő támogatását bruttó 2.000.080,- Ft

összeggel. A támogatás összegéből az Alapítvány bruttó 400.000,- Ft-ot a programban résztvevő általános iskolák költségeire kíván fordítani.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2023. évi költségvetésről szóló 2/2024. (II. 12.) önkormányzati rendelet 2. számú melléklet XV. Oktatási tevékenységek 3. sor Köznevelési feladat támogatása (Tehetséggondozó program) előirányzatán a döntés fedezeteként bruttó 2.000.000,- Ft támogatási összeget biztosított.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az alábbi határozati javaslatok elfogadására.

I. Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzata Képviselő-testülete dönt arról, hogy az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium 2023/2024. tanévi tehetséggondozó programjának megvalósítására a Scola Humanitatis Alapítványnak nyújtott bruttó 5.000.000,- Ft-ról szóló szakmai beszámolót és pénzügyi elszámolást elfogadja.

Végrehajtásért felelős: Dr. Burai Mihály jegyző a tájékoztatásért

Határidő: azonnal.

II. Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete

1) a Schola Humanitatis Alapítvány részére az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium 2024/2025. tanévi tehetséggondozó programjának megvalósításához 2024. december 31. napjáig bruttó 2.000.000,- Ft összegű támogatást biztosít, amely összegből bruttó 400.000,- Ft összegű támogatást az Alapítványnak a tehetséggondozó programban részt vevő általános iskolák költségeire kell fordítania,

2) a támogatást vissza nem térítendő formában biztosítja az önkormányzat 2024. évi költségvetésről szóló 2/2024. (II. 12.) önkormányzati rendelet 2. számú melléklet XV. Oktatási tevékenységek 3. sor Köznevelési feladat támogatása (Tehetséggondozó program) előirányzatán szereplő keret terhére, elszámolási – nem rendeltetés szerinti felhasználás esetén visszafizetési – kötelezettséggel.

Végrehajtásért felelős: Dávid Zoltán polgármester a Támogatási Megállapodás aláírásáért
Dr. Burai Mihály jegyző a Támogatási Megállapodás előkészítéséért

Határidő: azonnal

Orosháza, 2024. 08. 08.

Bojtor István
alpolgármester

Beszámoló

az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium tehetségprogramja során végzett tevékenységekről, valamint a Székács József Evangélikus Gimnázium és Általános Iskola, az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda, Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola tehetségműhelyeinek munkájáról

I. Előzmények, a tehetségprogram főbb elemei

Orosháza Város Önkormányzata 2011. szeptember 1-jével létrehozta a Táncsics Mihály Köznevelési Intézmény és Tehetséggondozó központ intézményt, amely amint nevében is szerepelt kiemelt feladatának tekintette a tehetséggondozást. A fenntartó által biztosított költségkeretből az intézmény elkészítette saját tehetséggondozó programját, s annak megfelelően a város köznevelési intézményeivel együttműködve végezte a tehetséggondozást. A fenntartóváltást követően Orosháza Város Önkormányzata további támogatásáról biztosította az intézmény tehetséggondozó törekvéseit, s ennek keretében valósulhatott meg a 2023-2024. évi program is, melyhez **Orosháza Város Önkormányzata 5 000 000 Ft támogatást nyújtott.** A tehetségprogram keretében az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium 4 000 000 Ft, a Székács József Evangélikus Gimnázium és Általános Iskola, az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola, az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda, valamint Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola együttesen, 1 000 000 Ft támogatást használhatott fel a tehetséggondozás területén.

A város jelen tehetségprogramba bevont négy általános iskolája azonos arányban részesült a támogatásból (250 000 Ft/iskola), s a támogatást tehetségműhelyek megvalósítására fordította. Az OTMGK esetében a tehetségprogram a korábbi évekhez hasonlóan tehetséggondozás, tehetségsávok működése, vendégtanár program és eszközbeszerzések területekre terjedt ki.

Tekintettel arra, hogy a kapott támogatás felhasználása a Scola Humanitatis Alapítványon keresztül valósult meg, így jelen beszámolóban az általános iskolák által elvégzett tevékenységek és az OTMGK tehetségprogramja együtt szerepel, s a beszámolóhoz csatolt melléklet, a pénzügyi beszámoló is a teljes támogatási összegre kiterjed.

II. A tehetségprogram lebonyolítása, elvégzett tevékenységei intézményenként

A tehetségprogram fontos eleme az általános iskolák tehetségprogramjainak támogatása. Természetes, hogy az általános iskolák tehetséggondozó tevékenysége messze túlmutat az e támogatásból megvalósult programokon, de azoknak szerves részét képezi.

Minden általános iskola elkészítette a támogatás keretében megvalósítandó tevékenységek tervét, s azt hasonlóan a középiskola tehetségsáv terveihez, eljuttatta az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium tehetséggondozó munkaközösségéhez.

Az elkészített tehetségműhely programokat az OTMGK tehetséggondozó munkaközössége értékelte. Az értékelés szempontjai az alábbiak voltak:

1. Megfelel az általános iskolás tehetségpontok létrehozásakor kitűzött céloknak
 - a város legtehetségesebb tanulói számára biztosítsák a versenyképes tudás megszerzését a hatékony kompetenciafejlesztésen keresztül,
 - erősítse az iskolák szakmai együttműködését, a pedagógusok szakmai fejlődését,
 - támogassa a tanulók sikeres pályaaorientációját, továbbtanulását elsősorban a város középiskoláiban,
 - a tehetségazonosítással járuljon hozzá az Orosházi Tanulók Tehetségterképének kialakításához,
 - az így létrehozott általános iskolai tehetséggondozó műhelyek organikus részt képeznek az Óvodától a diplomáig és az Óvodától a munka világáig fő programokban tevékenykedő városi tehetségrendszerben.
2. Az elérni kívánt cél kifejtése
3. Alkalmazott módszerek, eszközrendszer, humán erőforrás bemutatása
4. A program rövid bemutatása alkalmakra vetítve.
5. A program időtartama megfelel a kiírásban foglaltaknak
6. Az eredményesség mérhető, indikátorok, mérés, visszajelzés
7. Formai követelményeknek való megfelelés

a. A Székács József Evangélikus Általános Iskola és Óvoda tevékenysége

(Program neve: Dimenzió-váltás-sokk komplex vizuális tehetségprogram)

Célunkat, hogy vizuális eszközökkel, módszerekkel, a matematika tudományán keresztül, megismertessük a tanulókkal környezetünk formáit, úgy, hogy síkból térbe, háromdimenzióssá tettük az ábrázolást, sikerült megvalósítanunk.

Komplex vizuális tehetségprogramunk (matematikai elemekkel: ábrázoló geometria, sík és téri transzformációk) segítségével fejlesztettünk téri-vizuális tehetségeket mind a vizuális ábrázolási technikák, kifejezési módok bemutatásával. Legfontosabb célunk volt, hogy segítsük a tanulóinkat az őket körülvevő világ vizuálisan értelmezhető jelenségeinek megértésében, a vizualitás és matematika határterületeinek felkutatásával (geometria) logikus gondolkodás, térszemlélet, kreativitás, problémamegoldó gondolkodás fejlesztése.

Kéthetente csütörtök délután 15:30-17:00 óráig valósítottuk meg, melynek gerincét a vizuális kommunikáció és a tárgy- és környezetkultúra képezte. Közreműködött a fejlesztésben: Curpasné Rosinsky Tünde fejlesztőpedagógus, rajztanár.

Az alkotásokat mind a környezetünkben használható anyagok (környezettudatos felhasználás), mind a művészeti alkotások szokásos anyagainak (festék, újrahasznosított papír) felhasználásával hoztuk létre. A megvalósítás egyénileg és csoportban, gyakorlatközpontúak, a vizuális megismerés, a közvetlen tapasztalatszerzés, az elemző-szintetizáló gondolkodás egységében történtek, játékos, kreatív szemlélet kialakításával és alkalmazásával, széleskörű anyaghasználat, az alkotó tevékenységen keresztül a kéz finommotorikájának fejlesztésével, változatos megközelítési módok alkalmazásával.

Az első félévben a pályázati pénzből egy 3D nyomtatót szerztünk be, melyhez kutatómunkát végeztünk az informatikus kollégákkal, hogy milyen sablon programok vannak hozzá, néhány teszt alakzatot nyomtattunk, a továbbiakban térbeli modelleket szeretnénk vele nyomtatni matematika, történelem tantárgyakhoz, a beszerzett eszköz hasznos, sokoldalúan felhasználható.

Az első félévben a következő dolgok valósultak meg:

1-2. óra Játékos feladat síkból a térbe

3-4. óra Őnjel (op-art stílusban)

5-6. óra Vízcepp-illúziók

7-8. óra Op-art kocka térrácsszerkezete

9-10. óra Geometrikus testek térrácsszerkezete

11-12. óra Térből a síkba, síkból a térbe/1. Mi van a lepel alatt? – drapéria tanulmány

13-14. óra Térből a síkba, síkból a térbe/2. „Leleplezés”

15-16. óra Térből a síkba, síkból a térbe/3. A csendélet síkba forgatása

Az második félévben a következő dolgok valósultak meg:

17-18. óra Térből a síkba, síkból a térbe/4. Síkból a térbe

19-20. óra ismerkedés a Pop-up technikával pop-up technika házakkal

21-22. óra pop-up technika házakkal, az alkotás folytatása

23-24. óra Érzelmek térbeli kifejezése újrahasznosított anyagok

25-26. óra Érzelmek térbeli kifejezése újrahasznosított anyagok

27-28. óra vizuális fejlesztő játékok

29-30. óra Geometrikus térillúziók

31-32. óra Geometrikus térillúziók

+1 (2024. június 7-én) Budapesti tanulmányi kirándulás során a Ludwig Múzeumba látogattunk el, mely a kortárs művészet hazai fellelővára, ott részt vettünk az Időnyomok Az időgép című gyűjteményi kiállításához kapcsolódó múzeumpedagógiai foglalkozáson, melyet rendkívül élveztek a gyerekek. Majd a gyerekekkel a múzeum melletti Nemzeti Színház épületét figyeltettük meg, az előtte lévő teret értelmeztük.

Áprilisban a tehetség események kapcsán kiállítást rendeztünk diákjaink munkáiból, melyet a város iskoláiból többen meglátogattak.

A másodikfélévre szánt összegből vettünk egy jelvény készítő gépet, amivel a szakköröseink, általuk tervezett szakköri jelvényt készítenek, továbbá pasztell krétakészleteket, pasztell papírokat, akril festékkészleteket, ecseteket, vásznakat, ceruzákat és radírokat vettünk, melyet a következő félévben szándékozunk felhasználni, egy klasszikus stílusú elmetágító színes ábrázolás keretében, melynek tanfolyamát, az elmúlt évben elvégeztem.

b. Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

(Program neve: Trip to London)

Az Orosházi Oktatási Kerekasztal kiemelten fontos feladatának tartja a tehetséges diákok felkutatását és támogatását. Az Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola profiljának köszönhetően az idegen-nyelvi tehetséggondozás területén járul hozzá ehhez a nemes célhoz. Iskolánk Angolra Hangolva tehetsépontja harmadik alkalommal az angol nyelv és a színjátszás összekapcsolásával segítette városunk diákjait abban, hogy a KER B2 nyelvvizsga szintet elérjék és sikeres nyelvvizsgát tegyenek.

A 2023/2024 tanévben 'A Trip to London' elnevezéssel egy holisztikus szemléletű projekt megvalósítására került sor intézményünkben. Az Angolra Hangolva tehetsépont '3 in 1' programja az angol nyelv, a színjátszás és az országismereti tudnivalók hármas egységének segítségével ismertette meg a célnyelv országát, Nagy-Britanniát és az ország fővárosát, Londont a diákokkal.

Ebben a tanévben 10 tanuló szerepelt a darabban: nyolcan az iskolánk tanulói és ketten a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnáziumból jártak a foglalkozásokra. Iskolánk idegen nyelvi lektora, Julie Strickland kitűnően biztosította az autentikus kiejtés, hanglejtés és a gördülékeny beszédtempó elsajátításának lehetőségét, a használható nyelvtudás elengedhetetlen elemeit.

2024. április 25-én iskolánk angol nyelvi munkaközössége szakmai napot szervezett „A tehetséggondozás és a Szent György napi hagyományok jegyében” címmel pedagógusok számára.

A szakmai napra ellátogató kollégák képet kaptak a városunkban és iskolánkban működő tehetséggondozó programokról és a visszajelzéseikből kiderült, hogy elméleti és gyakorlati szempontból is nagyon hasznosnak találták a bemutatókat.

Dr. Blahó János, SZTE Mérnöki kar dékáni tanácsadója, kutató tanár és az Orosházi Oktatási Kerekasztal titkára "Tehetségszövetség Orosházán" címmel tartott előadást a városunkban történő összehangolt komplex tehetséggondozó programokról.

Keresztesné Fekete
Henriett, az iskola angol-
orosz-történelem szakos
tanára, szaktanácsadó és az
Angolra Hangol
tehetségműhely vezetője
osztotta meg az iskolában

működő jógyakorlatokat az Angol nyelvi tehetséggondozás az Orosházi Református Két tanítási Nyelvű Általános Iskolában címmel tartott tájékoztatásával.

A tehetségműhelyben zajló munka gyümölcsét 'A Trip to London' produkciót először a szakmai közönség láthatta ezen a napon.

Április 26-án délelőtt a társintézmények tanulói és pedagógusai, iskolánk tanulói és pedagógusai a szülők és minden kedves érdeklődő számára nyílt lehetőség a darab megtekintésre.

Köszönet a társintézményeknek - az Eötvös József Katolikus Általános Iskola a Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium és az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézménye és Czina Sándor Tagintézménye – tanárainak és diákjainak, hogy eljöttek megnézni az előadásunkat.

Ez a bemutató sokkal többet jelentett a szereplő diákok számára annál a néhány óránál, amíg ez az esemény lezajlott. Az élményen és a tartalmon túl pedig rengeteg más területen is

gazdagodtak a résztvevők az elmúlt hónapok során. Nyitottak voltak az újdonságra, kreatívan gondolkodtak együtt és közben lehetőséget kaptak az önmegvalósításra is. Sok diák szerepelt, akik jól érezték magukat és közben művészi területen is fejlődtek.

A színdarabban szereplő utazásra a valóságban is sor került júniusban. Az Orosházi Református Két Tanítási

Nyelvű Általános Iskola 42 tanulója, az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium 3 tanulója és 8 kísérőtanár fedezte fel London és Dél-Anglia szépségét.

<https://oroscafe.hu/2024/04/26/oroshaza-hirek-reformatus-ket-tanitasi-nyelvu-altalanos-iskola-szakmai-nap-angol-nyelvi-het-oktatasi-kerekasztal-a-trip-to-london-ma-meg-csupan-szindarab-nyaron-mar-a-valosag/>

<https://oroscafe.hu/2024/06/24/oroshazi-reformatus-iskola-london-anglia-kirandulas-tanulmanyi-korut-a-londoni-kaland-var-meg/>

c. Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola tehetségprogramja

(Program neve: „DigiCool” tehetséggondozó program DIGitális KULTúra tehetségműhelye)

Az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola „DigiCool” tehetséggondozó programja az Orosházi Oktatási Kerekasztal által kezdeményezett, és Orosháza Város Önkormányzata támogatásával létrehozott városi tehetséggondozó műhelyek egyike. Az idei tanévben immár harmadik éve működő tehetséggondozó programmal Orosháza város diákjai számára adunk lehetőséget a digitális kultúrában való jártasságok megszerzésére.

A DIGitális KULTúra tehetségműhelyünk elsődleges célja a tanulók digitális kultúrájának, kompetenciáinak fejlesztése, továbbá az un. STEM (Science, Technology, Engineering and Mathematics), vagyis a természet és mérnöki tudomány, a technológia és matematika képességek fejlesztése volt. A műhelymunkába történő bekapcsolódásra különféle alapismeretekkel, kompetenciákkal rendelkező tanulók jelentkezhetnek a város általános iskolai felső tagozatos korosztályából. A „DigiCool” tehetségműhelyének foglalkozásaira minden szerdán délután az Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Vörösmarty Székhelyintézményében (Vörösmarty u. 4.) került sor. A foglalkozások összes óraszámja 33 óra volt.

A tehetségműhely főbb témakörei (időrendben):

- Internetbiztonság (az internet veszélyei) 2 óra
- Kreatív média 6 óra
- Táblajátékok 4 óra
- Sakk+ 3 óra
- Társasjátékok 4 óra
- Padlórobotok használata 4 óra
- LEGO Mindstorms robotika 4 óra
- Kiadványszerkesztés 4 óra
- Geolokáció, szabadulószooba 2 óra
- +3D tervezés, nyomtatás

A program bemutatására az Orosházi Oktatási Kerekasztal 2023.10.09-én megtartott ülésén került sor. A műhelyfoglalkozások 2023. október 25-től 2024. április 19-ig 6+2 fő pedagógus bevonásával került sor.

A 15 fő jelentkező tanuló megoszlása:

5. évf. Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium 6 fő, Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézmény 2 fő, Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Vörösmarty Székhelyintézmény 5 fő 8. évf. , Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Vörösmarty Székhelyintézmény 2 fő

A programba bekapcsolódó tanulók betekintést nyerhettek az internet biztonságos használatába, megismerkedhetnek a padlórobotok használatával, kódolásával, kooperatív és kompetitív társasjátékokkal, módjuk volt játékosan táblajátékokkal fejleszteni stratégiai és logikus gondolkodásukat, megismerkedhetnek a kreatív fotózás eszközeivel, a filmkészítéssel és videóvágással, a kameramozgásokkal, megismerhették és programozhatták a Lego Mindstorms EV3 robot építőkészleteket. A foglalkozásokon megszerzett tudásukat alkalmazva egy szabadulósobában mutathatták meg képességeiket, a megszerzett ismeretek hasznosítását. A városalapítási ünnepségsorozathoz kapcsolódóan 2024. április 24-én délután a „DigiCool” szabadulósoba foglalkozásra hívta az érdeklődőket. A jelentkező 2-3 fős csapatokban összesen 16 fő tanuló vetélkedett a „kiszabadulásért”. A résztvevők kisebb hányadát a műhelyfoglalkozásokra járó tanulók adták, míg nagyobb részt a programon az Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola hetedik évfolyamos diákjai vettek részt.

Képek a foglalkozásokról:

d. Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda tehetségprogramja

(A program neve: LogIQsan)

A programunk bemutatása

„A logika legyőzhetetlen, mert ahhoz, hogy harcolj ellene, mindenképpen szükség van rá.” Pierre Boutroux francia matematikus gondolatébresztő mondata rávilágít, hogy a hétköznapi problémák megoldásához a logikán keresztül vezet az út. Ezért a LogIQsan programunk elemei közé olyan témákat választottunk, amelyeken keresztül megmutatjuk, hogy mire jó a matematika, illetve, hogy a mindennapok problémáinak megoldásához is szükség van kreativitásra.

Foglalkozásainkat alkalmanként 90 percre terveztük, így kéthetente, 13 alkalommal vártuk a tanulókat. Zárásként tavasszal nagyszabású szabadtéri vetélkedőt terveztünk, erre vártuk az orosházi iskolák csapatait.

Foglalkozás címe, témája:

1. Logi sztorik Logikai fejtörők, bűnügyi rejtvények, rejtélyek felderítése. Nyomozás, Gyűjtés - rendezés - rendszerezés
2. Varázslatos geometria Építészeti és természeti különlegességek kapcsolata a matematikával Illusztráció síkidomok, testek modelljei
3. Logirintus Internetes verseny Internetes szabadulószoa
4. Logikai társasjátékok Játék az emberi logikát, taktikai készségeket megmozgató társasjátékokkal. Nyerő lépéskombinációk megkeresése. Gyűjtés - rendezés - rendszerezés társasjátékok
5. Élménydús logika Konjunkció, diszjunkció, implikáció, igazságtáblázat alkalmazása szórakoztató Deduktív jellegű logikai játékok, logikai feladatok megoldása során.
6. Nagy matematikusok és felfedezéseik Ismerkedés a matematika történelmének nagy jelentőséggel bíró alakjaival és felfedezéseikkel. Illusztráció
7. Fejszámolás okosan Gyors fejszámolás tanítása az Arthur Benjamin által közreadott fogások segítségével. gondolkodásfejlesztés
8. Szabaduló szoba Matematikai feladványokra épülő verseny, a szabadulósobák mintájára kialakított játékmenettel. Játék
9. Hétköznapi matematika A hétköznapi életben előforduló matematikai számítások. Gyűjtés - rendezés - rendszerezés

10. Gömbgeometria Az euklideszi síkgeometria fogalmainak megfelelő gömbi geometriai fogalmakkal való összehasonlítása a Lénárt gömb segítségével. Szemléltetés Lénárt gömb, földgömb
11. Bűvös játékok A logikus gondolkodást fejlesztő játékok kipróbálása. Logikai játékok
12. Sakk-mat(t)ek Különböző típusú versenyfeladatok megoldása, amelyekben a sakktábla játssza a főszerepet. Csoportmunka sakktábla, sakkfigurák,
13. Szoroban Számol szoroban
- +1. Matematikai akadályverseny Matematikai akadályverseny, a labirintusok mintájára. játék

e. Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium tehetségprogramja

A tehetségprogram 2023. szeptember 1-jén indult a programban foglaltaknak megfelelően a tehetségazonosítás munkájával.

Tehetségprogramunkban hagyomány, hogy egy-egy tanév lezárásakor, a tehetségsáv vezetői nem csak beszámolót nyújtanak be, hanem javaslatokat tesznek a következő tanévre vonatkozóan is. A javaslatokat az intézmény vezetése áttekinti, összeveti a tanév eredményeivel, elsősorban azokkal, amelyek szorosan kapcsolódnak a tehetségprogram munkájához. Megvizsgálja, hogy az egyes tehetségsávok esetében a kitűzött célok (indikátorok) milyen mértékben teljesültek.

Mindezek ismeretében történik a következő tanév tehetségsáv kínálatának tervezése.

A fenti szempontokat figyelembe véve ebben a tanévben 17 tehetségsávot (nem számítva az Ifjú Tehetségek Klubja programokat) hirdetett meg az intézmény.

1. Szent-Györgyi Albert program 5-8 (biológia)
2. Irinyi program (kémia)
3. Szentgyörgyi diák/Kazár program 9-12 (biológia, kémia)
4. Táncsics Stúdió (fotó)
5. Táncsics Stúdió (videó)
6. Okosan - Ökosan
7. Sakk
8. Robotika
9. Matematika tehetséggondozás (matematika)
10. Táncsics Band
11. Mendöl Tibor program (földrajz)
12. Kristó Gyula program (történelem)
13. Helytörténet program (helytörténet)
14. Magyar talentum műhely (magyar nyelv és irodalom)
15. Újságírók Klubja (újságírás, média)
16. Idegen nyelvi tehetséggondozás (spanyol)
17. Sport tehetségsáv (kosárlabda)

A beválogatás és a jelentkezések figyelembevételével 13 tehetségsáv kezdte meg működését, az alábbiak szerint.

- A Táncsics Stúdió fotó tehetségsávja a videó tehetségsávval együtt indult.
- A Kristó Gyula Program (történelem) és a Helytörténeti program szintén egy tehetségsávban működött.
- A matematika tehetséggondozás ebben a tanévben elsősorban az Ifjú Tehetségek Klubja foglalkozásain keresztül valósult meg.
- A Nyelvi tehetséggondozás, az Újságírók Klubja és a Táncsics Band az erőforrások optimalizálása érdekében kevesebb foglalkozással, a feladatok időbeli eloszlását és a személyi erőforrásokat is figyelembe véve, egy tehetségsáv terhére, sikeresen működött.
- A Szentgyörgyi diák program és a Kazár program korábbi évekhez hasonlóan egy tehetségsávban valósult meg.

Az induló tehetségsávok esetében a tehetségsáv vezetők elkészítették a tehetségsáv egy éves munka programját, meghatározták az aktuális célokat (indikátorokat), s legkésőbb szeptember harmadik hetében megkezdték a munkát.

A tehetségazonosítás, a tanulási stílus, önismeret, személyiségfejlesztés a programnak megfelelően történt. A program során az alábbi mérésekre került sor. Természetesen a programban minden tanulónak lehetősége van egyénileg is igénybe venni a méréseket, az iskolapszichológus támogatásával, irányításával, értékelésével együtt.

A mérések területei	Évfolyam											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Kreativitás					X				X			
Önismeret					X				X			
Konfliktuskezelés					X				X			
Együttműködés					X				X			
Országos kompetenciamérés					X	X	X	X	X	X	X	
Szorongásvizsgálat					X				X			
Tanulási stílus kérdőív					X				X			
Motivációs kérdőív					X				X			
Pályaorientációs vizsgálat							X	X		X	X	
Raven intelligencia vizsgálat					X				X			X

A tehetségazonosítás során kapott eredményeket felhasználva az egyes tehetségsávokban az az iskola tanulói közül **152 fő kezdte meg a munkát.**

Az Ifjú Tehetségek Klubja foglalkozások külön szerveződnek, hiszen ezeken a foglalkozásokon olyan 7-8. osztályos diákok vehetnek részt, akik a meghirdetett terület iránt érdeklődnek. A ITK programokra a korábbi évekhez hasonlóan nem csak orosházi, hanem a térség számos vidéki általános iskolájából is jelentkeztek tanulók.

Az intézmény vezetője határozta meg a tehetségsávok vezetőinek személyét, figyelembe véve a szakmai és pedagógiai felkészültséget, tapasztalatot, az adott területen elért eredményeit. A tehetségsávok vezetői elkészítették a tehetségsávok programjait, valamint az intézmény vezetőjével egyeztetve kialakították az indikátorok rendszerét, melyek segítségével a tehetségsávokban végzett munka eredményessége mérhetővé vált.

A tehetségsávokban a tehetségfejlesztés mellett, tanulás-módszertani foglalkozásokra is sor került több tanulmányi területen, a speciális igényeknek megfelelően. A foglalkozások csoportos formában kerültek megtartásra. A foglalkozások tematikájában nagy segítséget jelentett az intézmény iskolapszichológusának szakmai vezetése, valamint a tehetségfejlesztő szakvizsgával rendelkező pedagógus segítsége, továbbá az előző tanévekben belső képzésen résztvevő kollégáink együttműködő munkája.

A tehetségprogramban foglaltaknak megfelelően a tehetségsávokba beválogatott tanulókat önismereti és személyiségfejlesztési tréninggel is igyekeztük segíteni. A foglalkozásokat az iskolapszichológus vezette, csoportos formában, a középiskolában a tehetségfejlesztés folyamatába integráltan.

A 2023-2024. tanév első félévében 15, a második félévben szintén 15 megtartott foglalkozásra került sor szinte minden tehetségsávban, általában heti rendszerességgel, esetenként a szabadnapok és szünetek miatti pótlással. Az alkalmak időtartama: 2 óra/alkalom (2x45 perc).

A tehetségsávokban végzett munka dokumentálása

A tehetségsáv vezetők a foglalkozásokról foglalkozási haladási naplót és hiányzási naplót vezetnek, melyet a 15. alkalom megtartása után ellenőrzésre az intézményvezetőnek benyújtottak.

A tehetségsáv vezetői, az intézmény felelőse és az intézményvezető közreműködésével a tehetségsáv programban meghatározott indikátorok teljesülését megvizsgálja (a tehetségsáv programban rögzített eszközök felhasználásával) és arról a részletes beszámolóban tájékoztatja az intézményvezetőt.

A második félévben a tehetségsáv vezetők a foglalkozásokról foglalkozási haladási naplót és hiányzási naplót vezetnek, melyet a 15. alkalom megtartása után ellenőrzésre az intézményvezetőnek benyújtottak.

A tehetségsávok vezetői 2024. május 31-ig a végzett tevékenységekről összefoglalót nyújtottak be az intézmények vezetőinek.

III. Az egyes tehetségsávok tevékenységeinek legfontosabb elemei

Szent-Györgyi Albert program 5-8 (biológia)

A tehetségsáv célja:

A legfontosabb cél a mindenki számára releváns természettudományos műveltség kialakítása.

Ennek érdekében az érdeklődés felkeltés e mellett nagy szerepet kap a hétköznapi életben is alkalmazható, releváns tudás kialakítása, a gondolkodás fejlesztés, a problémamegoldás, illetve a tudomány működésének, gazdasági, társadalmi szerepének bemutatása. A témakörök feldolgozása a közvetlen környezetben előforduló anyagok, jelenségek, élőlények tanulmányozásával kezdődik, majd a látómezőt egyre szélesítve kerülnek bemutatásra hazánk és világunk tudományos felfedezései, természeti értékei.

A testi és lelki egészségre nevelés, az önismeret fejlesztése és a fenntarthatóság keresztntantervi elemként fontos szerepet kap minden természettudományos tantárgy tanítása során. További cél a tudományos megismerés módszereinek elsajátítása, a tanultak tantárgyon belüli és tantárgyak közötti összekapcsolása, egy integrált természettudományos szemlélet kialakítása, az élethosszig tartó tanulás megalapozása.

Mindez elsősorban tanulói aktivitáson alapuló módszerek segítségével történik.

A tehetségsávban végzett tevékenység eredményei:

A fent leírt célok mellett az egyik legfontosabb feladat a versenyekre való felkészítés. Igyekeztem az érdekes szakköri órák mellett a versenyre jelentkező gyerekekkel külön is foglalkozni. Ezen alkalmakkor a nem versenyzőket is bevontuk ezekbe az órákba.

A tehetségsávhhoz köthető versenyeredmények:

Sorszám:	Verseny megnevezése:	Verseny szintje:	Tanuló neve:	Elért eredmény:
1.	Kistérségi Biológia Verseny	kistérségi	Vannai Livia	3.
2.	Kistérségi Biológia Verseny	kistérségi	Páli Gergő	14.
3.	Városi Komplex Természettudományi Verseny	városi	Páli Gergő Vannai Livia	1.
4.	Városi Komplex Természettudományi Verseny	városi	Kovács Roland Czirle Nándor Szabó Csenge	4.
5.	Kaán Károly Országos Természetismereti Verseny	megyei	Alzuby Yahya	1.
6.	Fenntarthatósági Témahét rajzpályázat	területi	Darók Hanna	különdíj

Irinyi program (kémia)

A tehetségsáv célja:

Az Irinyi János Országos Középiskolai Kémiaversenyen és a Heves György Kárpát-medencei Kémiaversenyen, továbbá a Dürer versenyen való minél sikeresebben való szereplés.

A tehetségsávban végzett tevékenység eredményei: A tanulók jóval több elméleti és gyakorlati tudásra tettek szert a normál óraszámú tanuló társaikhoz képest.

A tehetségsávhoz köthető versenyeredmények:

Sorszám:	Verseny megnevezése:	Verseny szintje:	Tanuló neve:	Elért eredmény:
1.	Heves György Kárpát-medencei Kémia verseny	Megyei	Alzubi Maryam Vannai Livia	II. I.
2.	Irinyi János Országos Középiskolai Kémiaverseny	Megyei	Major Lénárd Dimák Dorottya Mezei Laura Kovács Gabriella Szamosközi Ádám Misota Edit	I. I. II. III. IV. I.
3.	Irinyi János Országos Középiskolai Kémiaverseny	Országos	Major Lénárd Dimák Dorottya Mezei Laura Misota Edit	12 28 34 35
4.	17. Dürer Kémiaverseny	Országos	Misota Edit Csáki Tamás Major Lénárd	11. helyezés (csapatban)

Biológia – Szent-Györgyi Versenyfelkészítő 11-12. (11-12.évfolyam)

A tehetségsáv célja:

Az SZTE Szent-Györgyi Tanulmányi Verseny több tudományterületet érintve a Nobel-díjas tudós gazdag életművéből merít. A tanulmányi verseny feladatai fizika, kémia és biológia tárgyú kérdéseket tartalmaznak, különös tekintettel a 2017-2021 közötti orvosi, kémiai és fizikai Nobel-díjasokra és a magyar származású Nobel-díjasokra. A versenykérdések kapcsolódnak Szent-Györgyi Albert Nobel-díjas kutató, a Szegedi Tudományegyetem egykori rektora munkájához. Emellett Szent-Györgyi Albert életművével, korának tudománytörténeti vonatkozásaival kapcsolatos feladatokat is tartalmaznak. A felkészítő foglalkozás célja egy komplex természettudományos szemlélet kialakítása Szent-Györgyi Albert munkássága alapján.

A tehetségsávban végzett tevékenység eredményei: a résztvevő diákok önálló információkereső képessége, természettudományos jelenségeket értelmező képessége fejlődött.

A tehetségsávhoz köthető versenyeredmények:

Sorszám:	Verseny megnevezése:	Verseny szintje:	Tanuló neve:	Elért eredmény:
1.	Szent-Györgyi Tanulmányi Verseny	országos	Bárdos Balázs, Dani Regina Jázmin , Lustyik Jázmin	12. hely
1.	Szent-Györgyi Tanulmányi Verseny	országos	Bába Kamilla, Kancsó Hanna, Patakfalvi Márton	11. hely

Kazár József program kémia 11-12. (11-12.évfolyam)

A foglalkozásokon tanulókísérletek elvégzése és elemzése segíti a kémiai gondolkodás fejlődését, hangsúlyozva a kémia fontosságát, felhasználhatóságát a mindennapokban. A kémia órák alacsony óraszámja miatt kevés idő jut a tanulókísérletekre, a problémamegoldó feladatokra és az érdekességek feldolgozására, ezeket a hiányosságokat igyekszik pótolni ez a tehetséggondozó foglalkozás a kémia iránt érdeklődő, és a természettudományos pályára készülő tanulók számára. Az órák során fejlődik a diákok megfigyelési, értelmezési, indoklási, bizonyítási képessége a kísérletek elemzésével; a jelenségek komplex szemléletének képessége a többi természettudományban tanult ismeret beépítésével. A megszerzett kompetenciák segítik a diákokat a kémia gyakorlati feladatot tartalmazó kémia versenyeken, mint például a Herba Medica verseny.

A tehetségsávban végzett tevékenység eredményei: A tehetségsávban végzett tevékenység eredményei: a résztvevő diákok kémiai gondolkodása, problémamegoldó képessége fejlődött. Megtanulták a kísérleti eszközök biztonságos használatát.

A tehetségsávhoz köthető versenyeredmények:

Sorszám:	Verseny megnevezése:	Verseny szintje:	Tanuló neve:	Elért eredmény:
1.	Herba Medica Tanulmányi Verseny	országos	Dani Regina	5. hely

Táncsics Stúdió

A Stúdió élete elég nagy döccenővel indult az év elején, hiszen a tavalyi csapat elballagott.

Az idei csapatunk tagjai:

- Stirbitz Normann 12.C
- Takács Ákos 10.C
- Ikládi Vivien 9.C
- Hegedűs Zsanett 9.C
- Lachó Ivett 9.C
- Magony Petra 10/8

Stirbitz Normann, a csapat oszlopos tagja. Szinte a teljes tanév folyamán saját gépével, állványával fényképezte az iskolai eseményeket. Dolgozott a Sámli bálon és a Szalagavatón is. Szívesen tanítgatta az újonnan csatlakozott lányokat. Kültéri-, beltéri- és stúdió- fotózás körülményei közötti is bemutatta a gépek beállításával, a téma megtalálásával kapcsolatos ismereteket. Lendülete a második félévben sem csökkent, szinte a saját ballagásáig aktívan, tevékenyen vett részt az iskolai események megörökítésében. Úgy gondolom teljesítménye példaértékű és méltán kapta meg a Camera Obscura elismerést. Pályaválasztása is a média világához kapcsolódik, úgy gondolom sikereiről hallhatunk még és öregdiákként is növeli iskolánk hírnevét.

Takács Ákos az iskolai események fényképezésében aktivizálta magát leginkább. Nagyrészt saját telefonjával dolgozik és megpróbál mindenhol jelen lenni a pályaválasztási vásártól kezdve a nyílt napokon át a Világjárók eseményeiig.

Magony Petra a második félévben csatlakozott, de annál aktívabban vetette bele magát a feladatokba. A nagy- és a kis-gimnazisták ballagásán is dolgozott, készített felvételeket a KultCamp eseményein és már jelezte, hogy az évváró megörökítésében is szeretne részt venni. Úgy érzem a következő évben ő lehet a csapat motorja.

Ikládi Vivien, Hegedűs Zsanett és Lachó Ivett Anasztázia jelenleg tanuló fázisban van. Szívesen vették Normann mentorálását és segítségét is. Ismerkednek az eszközökkel és a fotózás világával.

Lachó Ivett legjobban a videóvágás lehetőségét várja. Az év folyamán inkább rövid felvételek készültek az eseményeken, amelyek vágása saját eszközökön történt.

Ez úton szeretném megköszönni a Schola Humanitatis Alapítvány segítségét, új kamera-akkumulátorok beszerzésében. Ennek a beszerzésnek köszönhetően a következő évben 4 fényképező is rendelkezésünkre állhat és reményeim szerint hosszabb videófelvelek elkészítésére is lehetőségünk nyílik.

Okosan – Ökosan

A tehetségsáv célja:

A fenntartható életmód elemeinek megismerése, ennek mentén akciók szervezése és lebonyolítása, felhívásokhoz, kihívásokhoz való csatlakozás.

A tehetségsávban végzett tevékenység eredményei:

- papírgyűjtés – a központi gyűjtésen túl – amelyből működésünkhöz szükséges anyagiakat fedezzük – az irodákban és a tanáriban történő papírgyűjtés megszervezése, gyűjtődobozok elkészítése, azok folyamatos ürítése
- Zöld Óázis virágainak átültetése, szaporítása, gondozása
- Zöld Óázis „bebútorozása” a padlás kincseivel
- madáretetők készítése, a kihelyezett etetők gondozása
- részvétel az algyői karácsonyi vásárban saját készítésű termékeinkkel, amelyek újrahasznosított anyagokból készültek
- csatlakozás a Föld órája akcióhoz
- gyűjtés a Szikhát menhelynek
- Te-Szedd akció megszervezése, lebonyolítása, aktív részvétel
- Nyárnyitó Cserebere diákoknak, felnőtteknek – szervezés, előkészítés, lebonyolítás
- virágos udvar „próbálkozás”

A tehetségsávhoz köthető versenyeredmények:

Sorszám:	Verseny megnevezése:	Verseny szintje:	Tanuló neve:	Elért eredmény:
1	Érted, értünk, a Földért környezetvédelmi kihívás	online	Kvasznovszky Anna	legjobb pályamunka a vegán életmód kategóriában

Sakk tehetségsáv

A tehetségsáv célja:

A sakkjáték nagyon fontos képességeket fejleszt. Fejleszti a játékosok gondolkodását, összefüggések felismerésére tanít, segít kezelni a kudarcot és a sikert, megtanít arra, hogy tetteink következményekkel járnak, és hogy a következményekkel számolnunk kell. Összegezve a sakk az életre tanítja a vele foglalkozókat. A cél, hogy a fent említett kompetenciák fejlődjenek.

A tehetségsávban végzett tevékenység eredményei:

A tanulók tisztában vannak a sakk játékszabályaival, a sakkóra kezelésével. A játék során elvárt attitűd megfelelő. A játék szeretete mellett megfigyelhető volt rajtuk az elmélyült és elemző gondolkodás egyre gyakoribb megjelenése.

Robotika (5-8. évfolyam)

A robotok olyan oktatási eszközök, amivel a tanulás játékos tapasztalatszerzés lehet. Ezek a digitális, fizikális oktatási eszközök ösztönzik a diákokat a kreatív gondolkodásra és segítik abban, hogy jártasságuk legyen a valós problémamegoldásban, mellyel akár jövőjüket is megalapozhatják. A robotokkal való foglalkozás során egy olyan gyakorlati tanulásra tesznek szert, amely remélhetőleg érdeklődést kelt a gyerekekben a matematika, a természettudományok, a műszaki tudományok és az informatika iránt. Ez különösen fontos napjainkban, ugyanis a fejlett tudásalapú gazdasággal rendelkező országokban nagy szükség van az ilyen készségekkel rendelkező szakemberekre. A tudásszint lemérése, sikerek elérése főleg a versenyeken való részvétellel valósítható meg, ezért a célok között van a robotikával kapcsolatos versenyeken való részvétel, megmérettetés is. Továbbá fontos olyan bemutatókon való részvétel, ahol az érdeklődők számára a megvalósított ötleteket, projekteket, az elért eredményeket be tudjuk mutatni, a robotikát tudjuk népszerűsíteni.

A tehetségsávban végzett tevékenység és eredményei:

A kitűzött feladatok, többségében megvalósultak. A tanév során egy fő (Szabó Zétény) lemorzsolódás történt a második félévtől, mivel megváltozott a foglalkozás időpontja és az nem felelt meg neki, de viszont a második félévtől egy fő jelentkezett, hogy szeretne csatlakozni hozzánk.

A tanév első felében az „Edison” robottal foglalkoztunk, de csak kevés alkalommal, mert utána áttértünk a Mindstorms EV3-as robot megismerésére és programozására. A Mindstorms EV3-mal, való ismerkedést nagy lelkesedéssel, odaadással fogadták, összerakni a robotot, a kisebb korosztály számára nagy élményt jelent, szeretik a legoval való építkezést. Az első félévben főleg a robot programozását próbáltuk elsajátítani. Gyakoroltuk a mozgásokkal kapcsolatos programok írását, gombnyomásra változó irányú mozgások, különböző geometriai alakzatok bejárása. A gyerekek versengtek, hogy kinek sikerül pontosabban követni a vonalat, vagy gyorsabban célba érni. Később a roboton lévő kiegészítővel (LED, hangszóró), szenzorokkal (fény-, hang-, távolság-, ütközésérzékelő) ismerkedtünk meg és ezek programozását gyakoroltuk. Megismerkedtünk a zenélő, nyomkövető, akadályt kikerülő, robottal. Programoztunk vonalnál megálló robotot, fekete körben maradó robotot, asztalon maradó

robotot, fekete szigetelő szalagot követő robotot (nyomkövető). Készítettünk "Aknakereső" robotot, amely az asztalra vagy földre ragasztott fekete foltokat keresett meg. "Faltörő kost" (nyomásérzékelő használata), a robot megy előre, ha falba ütközik, hátrál 2 másodpercig, majd újra előre. "Akadályt kikerülő robotot", a robot halad egy útvonalon, egy fekete csíkon, ha valamilyen akadályt érzékel, akkor jelzi, megáll, majd kikerüli azt letérve a csíkról, kikerülés után visszatér a csíkra és folytatja az útját. Rendeztünk robot szumó versenyt, talán ez volt a legsikeresebb, alig akarták abbahagyni.

A robotika tehetségsáv keretén belül az ősz folyamán volt egy sikeres pályázatom, amelynek keretében az iskola gazdagabb lett egy Lego Education Spike Prime robotkészlettel. A pályázaton 400 eurót nyertünk, amelynek átszámított értéke kb. 153 000 forint volt. A pályázathoz hozzátartozott egy 4 órás robotikabemutató, amelyeken a hatodik és hetedik évfolyamosok vettek részt.

A második félévben intenzívebben kezdtünk készülni a Robotprogramozó Országos Csapatversenyre (korábbi versenyfeladatokat gyakoroltunk), de sajnos az idén valamilyen oknál fogva nem volt megrendezve ez a verseny.

A Táncsics napon bemutató foglalkozást szerveztünk a Bázisintézményi Programok keretén belül a „Kreatív iskola – kreatív robotika” címmel. Ezen a foglalkozáson több vidéki iskola is képviselte magát (általános iskolák pedagógusai és tanulói). Itt a diákok betekintést nyerhettek egyszerűbb robot programozási feladatok eredményeibe (akadályt kikerülő robot, zenélő robot, tapsoló robot, színnel vezérelt robot, rajzoló robot). Összemérhették a matematikai tudásukat a robotokéval, versenyezhettek, hogy ki tudja ügyesebben kiszámolni két véletlen szám legkisebb közös többszörösét, legnagyobb közös osztóját, ki tudja pontosabban megállapítani egy számról, hogy prím-e. A legnagyobb érdeklődés a Rubik-kocka kirakó robotra esett, nagy csodálkozással szemléltek a résztvevők, hogy az általuk összekevert Rubik-kockát hogyan rakja ki a robot. A bemutató után a gyerekeknek lehetőségük volt a különböző játékok kipróbálására (sumó verseny, robotok vezérlése akadálypályán keresztül, színnel vezérelt robot, rajzoló robot stb.)

A megtartott foglalkozások száma: első félévben 15 alkalom, a második félévben 15 alkalom. Nagy örömünkre az ide tanévtől kezdve kaptunk akkumulátor töltőket és egy versenyzást is, amely megkönnyítette a versenyre való felkészülést.

Mendöl Tibor Tehetségprogram

A foglalkozás része az **Európai Parlament Nagykövet Iskolája Program**. A képzés azoknak az Európai Unióban továbbtanulni szándékozó és érdeklődő diákoknak szól, akik szeretnék betekintést kapni az Európai Unió ismeretek világába. A foglalkozások célja, hogy a fiatalok gyarapítsák ismereteiket térségünk Európában betöltött szerepéről, saját lehetőségeikről és egymásról, ezzel is elősegítve a közös értékek továbbélését. A diákokkal a közös gondolkodás során izgalmas, rejtélyekkel és összefüggésekkel teli feladatokon keresztül vizsgálhatjuk Európa és a világ sorsát.

A foglalkozások azoknak is szólnak, akik szeretnék megismerni napjaink **természeti, környezeti, társadalmi és gazdasági problémáit, azok globális összefüggéseit** és felismerni saját felelősségüket és azt, hogy egyéni szintjükön mit tehetnek ezen problémák mérséklésére.

A foglalkozások segítenek felkészülni a **földrajz tantárgyhoz köthető versenyekre**: OKTV földrajz, Kovács János Országos Földrajz Verseny, Jakucs László Nemzetközi Középiskolai Földrajzverseny, Dr. Less Nándor Országos Földrajzverseny, Kőrösi Csoma Sándor Kárpát-medencei Földrajzverseny, **fenntarthatósággal kapcsolatos** versenyek.

A modul tanulása előzetes ismereteket is kíván. A modul elsajátítása során nagymértékben épít a hallgató érdeklődésére a téma iránt, s ennek megfelelően a gyakorlatok egy részét otthoni munkában, ill. csapatmunkában projekt készítés révén végzik el a tanulók.

A tehetséggondozás foglalkozásain az Európai Unióról szóló témák, természet- és gazdaságföldrajzi témák és fenntarthatósággal kapcsolatos témák szerepelnek. A foglalkozások során versenyfeladatokat, OKTV feladatokat, emelt szintű érettségi feladatokat, tesztfeladatokat oldanak meg a tanulók, szóbeli kiselőadásokat tartanak, tételfelelésben vesznek részt (felelő és kérdező szerepben), közéleti szituációkat megjelenítő szóbeli feladatokat próbálnak ki, amelyek vita- és érvelési készséget, kreativitást igénylő feladatokból (frakció vita, összjáték, filmkészítés, EU activity, EU matek), projekt feladatokból állnak. Továbbá a foglalkozások során a csoport tagjai változatos, kreatív feladatokon keresztül - összefüggéseket keresve, esettanulmányokat kutatva és elemezve, majd eredményeiket egyedi módon bemutatva – járnak a felmerülő kérdések nyomában.

A tehetségsávhhoz köthető versenyeredmények:

Sorszám:	Verseny megnevezése:	Verseny szintje:	Tanuló neve:	Elért eredmény:
1.	Jakucs László Nemzetközi Középiskolai Földrajzverseny	nemzetközi	7 X 2 fős csapat	részvétel az elődöntőben
2.	Földrajz az egész világ	országos	4 X 2 fős csapat	részvétel az 1-2. fordulóban
3.	Kőrösi Csoma Sándor Kárpát-medencei Földrajzverseny	nemzetközi	5 fő	részvétel az 1. fordulóban (országos 39., 40., 41., 42., 44. helyezés)
4.	Less Nándor Országos Földrajzverseny	országos	6 fő	részvétel az első fordulóban
5.	Kovács János Országos Földrajz Verseny	országos	7 fő, köztük Dudás Martin	részvétel az első és második fordulóban, országos 37. hely
6.	Stat Wars	országos	4 fős csapat	Részvétel az első 3 online fordulóban
7.	JÉG Középiskolai verseny	országos	3 fős csapat	részvétel az első három online fordulóban
8.	Lengyelország nem várhat	országos	8 fő	részvétel az első 3 online fordulókbán
9.	Legyél Te is Pénzügyi Junior Klasszis	országos	4 fős csapat: Ökrös Anita, Belucz Emese, Szokolai Petra, Lustyik Jázmin	regionális 5. helyezés

10.	Kincses Békés Vetélkedő	országos	4 fős csapat: Belák Jázmin, Csernus Abigél, Arany Mária, Kovács Gabriella)	területi 1. hely, megyei 5. helyezés
11.	Zöld Föld Kupa	országos	3 fős csapat: Madarász Milán, Illés Édua, Koszteleczky Dalma	országos 1. hely

Kristó Gyula Tehetségprogram

A képzés azoknak a bölcsészettudomány, jogtudomány, közgazdaságtudomány irányába és az Európai Unióban továbbtanulni szándékozó és érdeklődő diákoknak szól, akik szeretnének betekintést kapni a történelem világába. A képzés alkalmas az érdeklődés felkeltésére ezen pályák iránt, valamint arra, hogy a tanuló felmérhesse, hogy milyen területeket kell elsajátítania a siker érdekében.

A modul tanulása előzetes ismereteket is kíván. A modul elsajátítása során nagymértékben épít a hallgató érdeklődésére a téma iránt, s ennek megfelelően a gyakorlatok egy részét otthoni munkában ill. csapatmunkában projekt készítés révén végzi el a tanuló.

A modul alkalmas a nemzeti múltunk történelmének, nemzeti ünnepeinknek, emléknapjainknak, nemzeti emlékhelyeinknek, történelmi helyszíneinknek, Orosháza helytörténetének a megismerésére, ápolására élménypedagógiai foglalkozások, múzeumpedagógiai foglalkozások, megemlékezések, műsorok, kiállítások készítése és előadások révén.

A tehetségsávhhoz köthető versenyeredmények:

Sorszám	Verseny megnevezése	Verseny szintje	Tanuló neve	Elért eredmény
1.	OKTV Történelem	országos	Madarász Milán 11. B Szecskó Boglárka 11. B Gigacz Balázs 12. D	részt vettek az első fordulóban
2.	4 for Europe Országos Tanulmányi Verseny	országos	5 X 4 fős csapat	részt vettek
3.	4K	országos	2 X 4 fős csapat	részt vettek

4.	ESTÖRI	országos	3 fős csapat	részt vettek
5.	Cultura Nostra Történelemverseny	országos	2 X 3 fős csapat	részt vettek az első 2 online fordulóban
6.	László Gyula Történelemverseny		Balogh Bence 11. C	részt vett az online fordulóban
7.	Várak, Kastélyok, lovagi élet - országos történelmi projektverseny		Kovács Ákos 7/8	országos 2. hely
			Csizmadia Lea, Tóth Luca 7/8	országos 4. hely
			Süle Dorina, Szabó Maya 7/8	országos 17. hely
			Orovecz Katica, Fülöp Zsanka 7/8	országos 19. hely
			Spekhardt Réka 10.A	országos 7. hely
8.	Népek tavasza országos történelmi projektverseny		Szabó Maya 7/8	országos 9. hely
			Szuha Melinda 7/8	országos 9. hely
			Csizmadia Lea, Tóth Luca 7/8	országos 11. hely
			Bakonyi Bence, Jankó Dominik 7/8	országos 12. hely
			Spekhardt Réka 10.A	országos 7. hely
9.	Savaria Országos Történelemverseny	országos	Hegedűs Zsanett 9. C	megyei 7. helyezés
			Lachó Ivett 9. C Ikládi Vivien 9. C	részt vett az első fordulóban
			Alzubi Maryam Kovács Ákos Szöllősi Norbert	részt vett az első fordulóban
10.	Kosáry Domokos Országos Történelemverseny	országos	Madarász Milán 11. B	országos 11. hely
			Balogh Bence 11. C	regionális fordulóra jutott és vett részt
			Lachó Ivett 9. C	regionális fordulóra jutott és vett részt
			Hegedűs Zsanett	regionális fordulóra jutott és vett részt
11.	Békéscsabai Tankerületi Központ Történelem Munkacsoportja által szervezett Helytörténeti versenyen	megyei	Páli Gergő István Szkaliczki-Gyenge Péter Lévai Péter	megyei fordulóban részt vettek
12.	Kincses Békés Honismereti verseny	területi	Fülöp Zsanka 7/8 Süle Dorina 7/8 Szabó Maya 7/8 Kovács Ákos 7/8	területi 3. helyezés

Magyar Talentum Program tehetségsáv

A tehetségsáv célja: A tehetségek támogatása, felkészítése tanulmányi versenyekre, ünnepi műsorokra.

A tehetségsávban végzett tevékenység eredményei: Számos kistérségi, területi, megyei és országos versenyen indultak és értek el tanulóink, valamint szerepeltek iskolai és városi ünnepségeken.

A tehetségsávhoz köthető versenyeredmények:

A verseny neve	A verseny szintje	Diák neve, osztálya	Felkészítő tanár
Édes Anyanyelvünk	megyei 1.	Horváth Áron 11.B Kvasznovszky Anna	Fodor Éva
Édes Anyanyelvünk	országos Sátoraljaújhely emlékplakett	Horváth Áron 11.B	Fodor Éva
Édes Anyanyelvünk		Kvasznovszky Anna	Menyhárt Krisztina
Implom József Helyesírási Verseny	megyei 2. hely	Buzai Brúnó	Vassné Técsy Edit
Implom József Helyesírási Verseny	országos 24. hely	Buzai Brúnó	Vassné Técsy Edit
Pannon Versenyjátékok	országos döntőbe jutott	3 csapat	Vassné Técsy Edit
Szép magyar beszéd	területi I.hely	Kulcsár Tibor Botond 6/8	Vígh Zsanett
Simonyi Zsigmond helyesírási verseny	megyei fordulóba továbbjutó	Vidó Csenge 8/8	Süle Margit
Lázár Ervin Országos Anyanyelvi Verseny	országos 4. hely	Asztalos Erika, Ferenczi Anett, Kovács Panna 12.A	Albert Roland
Justh Zsigmond szavalóverseny	1.hely	Magony Petra 10/8.	Menyhárt Krisztina
Szép Magyar Beszéd	vármegyei 1. hely	Kvasznovszky Anna	Menyhárt Krisztina

Szép Magyar Beszéd	országos döntő, különdíj	Kvasznovszky Anna különdíj	Menyhárt Krisztina
József Attila területi szavalóverseny, Orosháza	gyémánt minősítés	Kulcsár Anna 8/8	Süle Margit
József Attila területi szavalóverseny, Orosháza	bronz minősítés	Farkas Luca 5/8	Madarász Dóra
Körösök Menti Levelezős Verseny	országos 1. hely	Alzubi Maryam	Kaczkóné Korim Olga

Újságírók Klubja

A tehetségsáv az újságírás, nyomtatott és elektronikus médiában megjelenő hírek szerkesztése iránt érdeklődő tanulókat támogatja, s hozza olyan életszerű helyzetbe, ahol ezen ismereteiket gyarapíthatják, illetve folyamatosan új tagokkal bővülve, egy iskolai szerkesztőség munkáját látják el.

A foglalkozásokat és az érdemi munkát Sifter Anett, iskolánk könyvtárosa szervezte és végezte közösen a tanulókkal.

Tevékenységük legfontosabb eleme, a rendszeresen megjelenő Táncsics Idők elektronikus média cikkeinek írása, szerkesztése, s publikálása.

Az elkészült Táncsics Idők kiadványok digitálisan bárki számára elérhetőek a <https://issuu.com/tancsicsoh> oldalon.

Munkájukkal nagy mértékben hozzájárultak nem csak az iskolaújság működéséhez, de az Orosházi Oktatási Kerekasztal munkájához, a Mi Orosházánk kiadvány elkészültéhez is.

Sport (kosárlabda)

A tehetségsáv célja:

Az amatőr kosárlabda diákolimpiára felkészülés és tisztességes helytállás. A kosárlabda játék megismertetése, megszerettetése, a csapatban való eredményes együtt működés elsajátíttatása. CSAPATTÁ válás.

A tehetségsávban végzett tevékenység eredményei: A felkészülés biztosításának köszönhetően a Megyei Diákolimpia Döntőjébe jutott a csapat.

A tehetségsávhoz köthető versenyeredmények:

Sorszám:	Verseny megnevezése:	Verseny szintje:	Tanuló neve:	Elért eredmény:
1.	Megyei Diákolimpia	amatőr	Csapat	2. hely

Táncsics Band

Az iskola könnyűzenei együttese a Táncsics Band, hasonlóan a Táncsics Stúdióhoz folyamatos változásoknak van kitéve, hiszen tagjai az iskolába való belépéssel részeseivé válnak a munkának, majd ballagásukkal kilépnek nem csak az intézményből, de az együttesből is. Mindezek ellenére az újra szervezés, a tagok toborzása minden évben megtörténik, s a lehetőségek figyelembevételével kiegészül az együttes. Az iskolai rendezvényeink szinte mindegyikén szerepelnek, hol a teljes együttes, hol annak tagjai külön-külön is.

Ebben a tanévben is szerepet vállaltak a Sámli bálon, a nőnap műsorban, a ballagáson és a tanévzáró ünnepségen is. Folyamatosan gyakorolnak, készülnek. Számukra nagy segítséget jelentett annak a néhány hangtechnikai eszköznek a beszerzése, amely a tehetségprogram keretein belül kerülhetett használatukba.

Idegen nyelvi tehetségsáv (spanyol)

Az intézmény nyelvi képzésében, mint második idegen nyelv (a választható második idegen nyelvek közül az egyik) a spanyol. Tekintettel arra, hogy általában évfolyamonként két spanyol nyelvi csoport indul, s a képzés felfutott a 12. évfolyamig, megjelent az igény, hogy a tehetséges, az idegen nyelv tanulása iránt elkötelezett tanulókat a tehetséggondozás szintjén is segítsük. E célt szolgálták a spanyol nyelvi tehetséggondozó foglalkozások.

IV. Az OTMGK Tehetségprogram kínálata a 10-14 éves korosztály számára

A nyolc évfolyamos gimnázium újraindítása után az itt tanuló 5-8. évfolyamos tanulók számára a tehetségprogramban is igyekezett az intézmény több területen kibontakozási lehetőséget biztosítani. Ennek szellemében került lebonyolításra az alábbi öt tehetségsáv és egy további foglalkozás:

- Robotika tehetségsáv
- Sakk tehetségsáv
- DSDI (német nyelvi) felkészítés
- Táncsics Stúdió (fotó+videó) tehetségsáv
- Szentgyörgyi Program (biológia) tehetségsáv
- Irinyi Program (kémia) tehetségsáv

V. Ifjú Tehetségek Klubja foglalkozások

Az Ifjú Tehetségek Klubja foglalkozások nyitás az általános iskolák 7-8 osztályosai felé a biológia, a matematika, valamint a magyar nyelv és irodalom területén. Célja egyrészt bemutatni az intézmény tehetséggondozó tevékenységét, támogatni, az ezen területeken tehetséges tanulókat, valamint elősegíteni az intézmény beiskolázási céljainak megvalósulását, egy aktív, tudatos szakmai vonzerő segítségével.

Az Ifjú Tehetségek Klubja foglalkozásokra az alábbi területekre jelentkeztek a 7-8. osztályos tanulók:

- Matematika és logikus gondolkodás
- Magyar nyelv és irodalom, szövegértés
- Biológia

Ebben a tanévben is hangsúlyt helyeztünk az általános iskolai tanulókkal való közvetlen, vagy tanuló társaikon keresztüli kommunikációra, tekintettel arra, hogy az előző tanévekben azt tapasztaltuk, hogy felhívásaink nem minden esetben jutnak el az iskolákon keresztül a tanulókhöz. Összegezve elmondható hogy az ITK tehetségsávok elérték céljukat, de megjegyzendő, hogy a résztvevők létszáma stagnál, vagy csökken, így átgondolásra szorul az Ifjú Tehetségek Klubja foglalkozások meghirdetése, tartalmi és formai megújítása.

IFJÚ TEHETSÉGEK KLUBJA BIOLÓGIA FOGLALKOZÁSOK A TÁNCICSBAN

Szeretettel várjuk a biológia és kémia iránt érdeklődő 7. és 8. évfolyamos általános iskolás diákokat a Kaáli Természettudományos Tehetségműhelyben péntek délutánonként az alábbi időpontokban:

Október 13. 15.00

Október 20. 15.00

November 10. 15.00

November 17. 15.00

November 24. 15.00

Az ingyenes foglalkozások 2x45 percesek.

Regisztráció e-mailben ezen a címen: biologia@tancsicsoh.hu

Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium

a 2023-2024. tanév első félévére ismét meghirdeti az

Ifjú Tehetségek Klubja foglalkozásokat magyar nyelv és irodalomból.

A foglalkozások minden jelentkező számára ingyenesek!

2023. október 11. 15:00

2023. október 18. 15:00

2023. október 25. 15:00

2023. november 8. 15:00

2023. november 15. 15:00

2023. december 6. 15:00

2023. december 13. 15:00

Jelentkezni az intézmény honlapjáról letölthető vagy a klaszlo@tancsicsoh.hu címen igényelhető jelentkezési lapon lehet.

A jelentkezési lap beküldhető e-mail mellékletként is a klaszlo@tancsicsoh.hu címre, vagy postán.

Várunk a Táncsicsban!

Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium

a 2023-2024. tanév első félévére ismét meghirdeti az
Ifjú Tehetségek Klubja foglalkozásokat matematikából.

A foglalkozások minden jelentkező számára ingyenesek!

2023. december 1. 14:30

2023. december 8. 14:30

2023. december 15. 14:30

2024. január. 12. 14:30

2024. január 19. 14:30

Jelentkezni az intézmény honlapjáról letölthető vagy a kieszle@tancsicsoh.hu címen igényelhető
jelentkezési lapon lehet.

A jelentkezési lap beküldhető e-mail mellékletként is a kieszle@tancsicsoh.hu címre, vagy postán.

Várunk a Táncsicsban!

VI. Kaáli Labor programok

Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégiumban működő Kaáli Természettudományos Tehetségműhely (Kaáli Labor) a természettudományok iránt érdeklődő gyermekeknek az alább csoportos, tematikus foglalkozásokat hirdette meg.

- Elektromosság (Katona Debreczeni Gizella) 2023. október 18. 13:00
- A madarak repülő életmódja (Mikulás Rolandné), 2023. október 24. 13:00
- Mindennapi kémia (Franciszi László), 2023. november 7. 9:15
- A gombák világa (Gabnai Edit), 2023. november 14. 13:30
- Élet a vízben (Oroveczné Egervári Zsuzsanna), 2023. november 20. 13:30
- Mindennapi kémia (Franciszi László), 2023. november 28. 9:15
- Robotika (Papp Sándor) 2023. 11. 30. 14:00
- Európa kvíz (Kis János, Seres Erzsébet) hétfő vagy szerda egyeztetett időpontban
- Kőzetek világa (Seres Erzsébet, Kis János) hétfő vagy szerda egyeztetett időpontban

A foglalkozásokra az általános iskola által szervezett 10-15 fős csoportokat vártunk, egyéni jelentkezőket ebben az esetben sajnos nem tudunk fogadni. A foglalkozások 2 x 45 percesek és a részvétel ingyenes volt.

Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium
a Kaáli Labor Program keretében az alábbi foglalkozásokat
hirdeti meg a térség általános iskolái számára:

Elektromosság (Katona Debreczeni Gizella) 2023. október 18. 13:00
A madarak repülő életmódja (Mikulás Rolandné), 2023. október 24. 13:00
Mindennapi kémia (Franciszi László), 2023. november 7. 9:15
A gombák világa (Gabnai Edit), 2023. november 14. 13:30
Élet a vízben (Oroveczné Egervári Zsuzsanna), 2023. november 20. 13:30
Mindennapi kémia (Franciszi László), 2023. november 28. 9:15
Robotika (Papp Sándor) 2023. 11. 30. 14:00
Európa kvíz (Kis János, Seres Erzsébet) hétfő vagy szerda egyeztetett időpontban
Kőzetek világa (Seres Erzsébet, Kis János) hétfő vagy szerda egyeztetett időpontban

A programokra a térség általános iskoláinak 10-15 fős csoportjait várjuk.
A foglalkozások 2 x 45 percesek, a részvétel ingyenes.
Jelentkezni, időpontot egyeztetni folyamatosan a tancsics@tancsicsok.hu címen lehet.

Kaáli Természettudományos Tehetségműhely - Orosháza

VII. OTMGK Pályaorientációs program

A pályaorientációs program a tehetségprogrammal szoros összhangban, de nem annak költségvetését terhelve, segíti a tehetséges diákokat céljaik meghatározásában, s a tehetségprogramon keresztül is, azok elérésében. A felmenő rendszerű pályaorientációs program a felnőtté válás küszöbén álló diákok számára nyújt segítséget a sikeres pályaválasztásban. A 10. évfolyam során indul annak érdekében, hogy segítsük a biztos jövőkép kialakításában a tanulókat. A pályaorientációs program egy olyan komplex program, melynek során segítjük a tanulók önismeretének, személyes és társas készségeinek fejlesztését. A program a tanuló egyéni igényeinek figyelembevételével segíti a megfelelő pálya, szakma kiválasztását a lehető legszélesebb információnyújtás révén.

Elemi:

- tesztek kitöltése az önismeret, a szociális kapcsolatok, a stressz- és konfliktuskezelés, valamint a pályairányultság jobb megismerése érdekében
- információnyújtás a felvételi, továbbtanulási rendszerről osztályfőnöki órák keretében
- életpálya tervezést, pályadöntés meghozatalát segítő foglalkozásokon való részvétel
- a munkaerő-piac jellemzőinek megismerése egyéni foglalkozásokon
- szülői konzultáció

Munkaformái: csoportos foglalkozás, egyéni foglalkozás, számítógéppel támogatott orientáló rendszerek alkalmazása.

Alkalmazott saját innovációval, számítógépes alkalmazásra adaptált tesztek:

- Kommunikációs stílus
- Verbális gondolkodás
- Szorongás megküzdési mód preferencia, Konfliktuskezelés
- Önértékelés
- Munkatevékenység és érdeklődés
- Hajlam és hivatás
- Karrierteszt
- EPQ, CPI

A program lebonyolítója az iskolapszichológus, a rendelkezésre álló órakerete terhére.

VIII. Az OTMGK tehetségsávok indikátorainak meghatározása, indikátorok, mérések lebonyolítása

A tehetségsávok eredményességét, a kitűzött cél, vagy rész cél elérését az előre meghatározott indikátorok teljesülése, vagy nem teljesülése jelzi. A tehetségprogramban minden egyes tehetségsávhoz a szakmailag alátámasztott, motiváló, a lehetséges versenyeket, megmérettetéseket is figyelembe vevő indikátorokat határoztunk meg.

Az indikátorok lehetséges köre:

- Versenyeztetésre épülő indikátorok
- Egységes elvekre épülő indikátor
- Belső mérésre épülő indikátorok

A kiválasztott indikátorok:

- Versenyeztetésre épülő indikátorok
 - Országos Középiskolai Tanulmányi Verseny (OKTV)
 - Bay Zoltán Fizika Verseny (Fizika tehetségsáv)
 - Területi Országismereti Verseny (Angol nyelv tehetségsáv)
 - Nemzetközi Szellemi Diákolimpia válogató (Biológia tehetségsáv)
 - Irinyi János Országos Középiskolai Kémia Verseny (Kémia tehetségsáv)
 - Curie Környezetvédelmi Emlékverseny (Biológia tehetségsáv)
 - Szentgyörgyi programban való részvétel, Szentgyörgyi Diák programban való részvétel
 - Czeizler Endre Genetikai Feladatmegoldó Versenyen való részvétel
 - Medve Szabadtéri Matekverseny (Vaskor András tehetségsávok)
 - Angol Kistérségi Országismereti Verseny
- Belső mérésre épülő indikátorok
 - Feladatsor jellegű mérés esetében
 - A tehetségsáv kitűzött céljait figyelembe véve, a 15 foglalkozás zárásakor és a tehetségsáv tanév végi zárásakor is mérésre kerül sor
 - A mérésre a munkaközösség által összeállított, a tanulók számára „titkos” feladatsorok szolgálnak, amelyek három egymástól tartalomban eltérőek, de követelményeik tekintetében azonosak.

- Projekt jellegű mérés esetén
 - A tehetségsáv kitűzött céljait figyelembe véve, a 10 foglalkozás zárásakor és a tehetségsáv tanév végi zárásakor is projekt elkészítésére kerül sor
 - A projektek értékelésében egy a munkaközösség által felállított bizottság vesz részt.
 - Az értékelés szempontjai előre kidolgozottak és a tanulók tekintetében is nyilvánosak.
 - A projekt bemutatásáról jegyzőkönyv és értékelő lap készül.

A lebonyolítás rendje

- Tehetségazonosítás, beválogatás, döntés a tehetségsáv indításáról
- Tehetségsáv vezetők kiválasztása
- Tehetségsávok céljainak meghatározása
- Tehetségsáv program elkészítése
- Indikátorok meghatározása
- Indikátorokhoz szükséges mérőeszközök elkészítése
- Mérések lebonyolítása (közbenső mérés)
- Visszacsatolás, program esetleges módosítása
- Végző mérés lebonyolítása
- Visszacsatolás a következő évi tevékenység előkészítéséhez

IX. Az OTMGK vendégtanár program, tanulmányi kirándulások, Junior Akadémia

Vendégtanár program keretében megtartott foglalkozások:

- Dr. Szalai Tamás: „A csillagászat új aranykora – eredmények a James Web űrtávcső működésének első évéből” címmel.
- Dr. M. Tóth Tivadar: „Mit kutat egy földtudós?” című előadása
- Dr. Sipos György: Klímaváltozás, múlt, jelen, jövő; Beszámoló az SZTE Közép-Ázsiai expedíciójáról című előadás.
- Dr. Timár Judit: A földrajztudomány, mint a társadalmi viszonyok megértésének eszköze című elő-adása.
- Dr. Ablonczy Balázs: A trianoni béke gazdasági és társadalmi következményei; Mi lett vol-na, ha... Trianon című előadásai.

Tanulmányi kirándulás, tanszéki látogatás:

- Részvétel az SZTE Kutatók éjszakáján.
- Tanulmányi kirándulás Paks Atomerőmű.
- Tanulmányi kirándulás a Pádis-fennsíkra.
- SZTE informatika tanszéki látogatás.

A Táncsics számára hosszú évek óta meghatározó szerepet kap a Szegedi Tudományegyetemmel létrejött kapcsolat, amely az iskola Békés Megyei Rezidens Központi szerepében is testet ölt. Az SZTE által létrehozott Junior Akadémiai programba is az elsők között kapcsolódott be az intézmény. E program keretében a 2023-2024. tanévben iskolánk ismét részt vett a Juniorok Viadala vetélkedőben, melyre iskolánk 14 csapattal nevezett. A vetélkedőre az SZTE partner iskoláiból jelentkezhettek 4 fős csapatok. Összesen több mint 20 partneriskolából érkezett több száz csapat nevezése. Az iskolai fordulót 2024. március 26-án bonyolítottuk le. Itt egy Kahoot kvízt kellett megoldania a csapatoknak, amely 80 általános műveltséget, ötletességet, szinte minden műveltségi területet felölelő kérdéseket jelentett. A megoldási idő is fontos szempont volt a versenyben. Minden iskolából a legjobb eredményt elért csapat jutott be a Szegeden, 2024. április 26-án, a TIK-ben megrendezett döntőbe. Nagyon fontos kiemelni, hogy a döntőbe jutott csapatok tagjai, így a Táncsics csapat legjobb eredményt elért csapatának tagjai is 10 felvételi többletpontot kaptak, amennyiben az SZTE-re adják be jelentkezésüket.

Ebben a tanévben először került meghirdetésre a Javíts! Ösztöndíj Program, szintén a partneriskolák tanulói számára. A programban pénzdíjat és felvételi előkészítőkön való részvételt nyerhettek, azok a tanulók, akik a második félévben a legnagyobb javulást mutattak a tanulmányi területen. Iskolánkból több 11. évfolyamos tanuló nyújtott be pályázatot. A pályázatok eredményeiről jelenleg zajlik a tanulók kiértékelése.

X. A Tudományos Közművelődésért program

Dr. Sitkei György professzor úr, ki 1942-1950-ig iskolánk, illetve iskolánk jogelődjének az Orosházi Evangélikus Gimnáziumnak volt tanulója nyolc éven keresztül, hosszú évek óta támogatja iskolánkat, s intézményünk tehetséges tanulóit, annak érdekében, hogy tanulmányi és későbbiekben tudományos munkásságukat ezzel is elősegítse.

A 2022-2023. tanévben készülődve az iskola alapításának 90-dik évfordulójára, azzal a felajánlással, s egyben kezdeményezéssel élt, hogy az intézmény írjon ki pályázatot tudományos témákban tanulóknak és tanároknak egyaránt, s abban az esetben, ha a benyújtott pályázatok elérik a pályázók korához és tanulmányihoz méltó szintet, akkor munkájukat jutalomban részesíti.

Személyesen vállalta, nem csak a jutalmazás anyagi terhét, de a témák meghatározását és a rendszeres konzultációkat is, annak érdekében, hogy egy olyan folyamatot indítson el, amely során igényes, mind az iskolához, mind a tudomány szellemiségéhez méltó művek szülessenek, kedves csinálva ezzel a természettudományok, a műveltség titkaiban való elmélyüléshez.

Számos pályázati témát is felajánlott a tanulók számára, melyekhez segítségként gazdag szakirodalmat is ajándékozott könyvtárunknak saját könyvei közül.

A gimnázium négy tanulója élt a pályázás lehetőségével, s munkájukat professzor úr az iskolai évforduló alkalmából megtartott ünnepi közgyűlésen értékelte és díjazta. Hasonlóan elismerésben részesültek azok a kollégák, akik segítették a pályázókat munkáik elkészítésében.

A 2023-ben benyújtott pályaműveket egy kötetben megjelentette az iskolai alapítvány, s 2024. áprilisában az A schola pro urbe rendezvény keretében nyújtotta át Orosháza város polgármesterének, s tette elérhetővé a nagyközönség számára is.

Varga László 12. D osztályos tanuló dolgozata, külön is megjelent, A Tudományos Közművelődésért sorozat első köteteként. Hamarosan kiadásra kerül a sorozat második és harmadik füzeté is.

A Tudományos Közművelődésért program szerves részét képezi az intézményi tehetséggondozásnak, de költségekkel nem terheli a tehetségprogramot.

A KÖTET SZERZŐI

BABA KAMILLA 11B osztályos biológia tanár. Többéves tanári tapasztalata, nagy a biológiai, belső a növényes és állatok felé érdeklődése, ezért a választott pályázati témájára a művelődési körű felkészülését. A biológiai közismereti versenyek közül a VI. Állásfoglalás, Magyar Tudományért díjat, helyezést és az SZTE Mezőgazdasági Faispátium által szervezett TDK-n első eredményes helyezést tud felmutatni.

DANI REGINA JAZMIN a 11B osztályos biológia tanár. Többéves tanári tapasztalata, nagy a biológiai, belső a növényes és állatok felé érdeklődése, ezért a választott pályázati témájára a művelődési körű felkészülését. A biológiai közismereti versenyek közül a VI. Állásfoglalás, Magyar Tudományért díjat, helyezést és az SZTE Mezőgazdasági Faispátium által szervezett TDK-n első eredményes helyezést tud felmutatni.

LESTYÁN LILLA EDINA 11D osztályos sport tanár. Többéves tanári tapasztalata, nagy a sport iránti érdeklődése, ezért a választott pályázati témájára a művelődési körű felkészülését. A biológiai közismereti versenyek közül a VI. Állásfoglalás, Magyar Tudományért díjat, helyezést és az SZTE Mezőgazdasági Faispátium által szervezett TDK-n első eredményes helyezést tud felmutatni.

VARGA LÁSZLÓ 11D osztályos tanár. Többéves tanári tapasztalata, nagy a történelmi iránti érdeklődése, ezért a választott pályázati témájára a művelődési körű felkészülését. A biológiai közismereti versenyek közül a VI. Állásfoglalás, Magyar Tudományért díjat, helyezést és az SZTE Mezőgazdasági Faispátium által szervezett TDK-n első eredményes helyezést tud felmutatni.

A tudományos közművelődésért 2023

Oroszvári Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium
2024. április

A TUDOMÁNYOS KÖZMŰVELŐDÉSÉRT - 2023

Oroszvári Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium

A tudományos közművelődésért

I. Fűzet

A kávézás története

Varga László
11D. gimnáziumi tanár
Szerző: László
Készítette: László

Győr
2024

XI. OTMGK tehetségprogram dologi kiadásai

A dologi kiadásaink az alábbi területekre terjedtek ki.

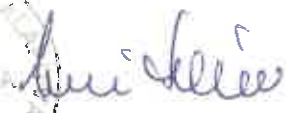
- A tehetségprogramnak továbbra is fontos alkotó műhelye a Táncsics Stúdió. A Táncsics Stúdió személyi feltételeinek megteremtése mellett továbbra is elengedhetetlen a technikai színvonal fenntartása. Ennek érdekében több beszerzés is történt, elsősorban hangtechnikai eszközök, hangfal, mikrofon és kábelek. Ezek az eszközök egyben segítik az iskola folyamatosan megújuló zenekarának a Táncsics Band-nek a munkáját is, de jelentősen hozzájárulnak a gyakran fellépő szavalóink, műsorokban szereplő diákjainknak a Magyar Talentum Műhelyben végzett sikeres munkájához, a versenyekre való felkészüléshez.
- A Táncsics Stúdió fotósai és videósai a beszerzések során fényképezőgépek és kameráik számára kaptak új akkumulátorokat.
- A Sakk tehetségsáv sikeres működését sakkórak beszerzésével segítettük.
- Az Újságírók Klubja tehetségsáv, a videósok és a helytörténészek munkáját háttértárak beszerzésével és üzembe helyezésével segítettük, tekintettel arra, hogy munkájuk során jelentős adatmennyiség biztonságos tárolására van igény.

Szeretném megköszönni az orosházi általános iskolák vezetőinek a beszámoló elkészítéséhez nyújtott segítségét, valamint minden programban résztvevő általános iskolai kollégának az egész tanéven át tartó együttműködésüket.

A Scola Humanitatis Alapítvány ezúton is szeretné megköszönni Orosháza Város Önkormányzata támogatását, mindazon intézmények nevében, amelyek számára e támogatás lehetővé tette a város és a térség tehetséges tanulóinak fejlődését, s még vonzóbbá tette a leendő tanulók számára az orosházi oktatási intézményekben való tanulmányokat.

Orosháza, 2024. július 29.

Tisztelettel:

Kulcsár László Tibor
elnök
Scola Humanitatis Alapítvány

Melléklet:

1. Tehetségprogram pénzügyi beszámolója

SCOLA HUMANITATIS ALAPÍTVÁNY

5900 Orosháza, Táncsics u. 2.

Tel: 06-68-411-362, OKHB: 10402647-26411400-00000000, Adószám: 19057763-1-04

Orosházi Polgármesteri Hivatal

Tárgy: Tehetségprogram

5900 Orosháza Szabadság tér 4-6.

Ikt. sz.:KLIK 028279010/00954-1/2024.

Bojtor István

Alpolgármester Úr

részére

Tisztelt Alpolgármester Úr!

Levelünk mellékleteként küldjük az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégiumban megvalósítandó „Tehetségprogram” tervezetét és költségvetését.

A Scola Humanitatis Alapítvány, mint az iskola alapítványa, s a tehetségprogram lebonyolítója tisztelettel kéri a tervezet előterjesztését és annak támogatását.

Orosháza, 2024. augusztus 7.

Tisztelettel:

Kulcsár László Tibor
Kulcsár László Tibor
Scola Humanitatis Alapítvány
elnök

TEHETSÉGGONDOZÓ PROGRAM

2024-2025. tanév

Összeállította

a tehetséggondozó munkaközösség közreműködésével

Árusné Erős Krisztina

igazgató

Orosháza, 2024. augusztus 7.

„A felfedezés lényege: látni azt, amit már mindenki látott, de olyat gondolni, amit senki más nem gondolt róla.” (Szent-Györgyi Albert.)

1. Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium tehetséggondozó programjának előzményei, alapelvei, helyzetelemzésen alapuló célkitűzések

1.1. Előzmények

A középiskolánk tehetséggondozó munkája korábbi eredményeinkre, a hálózati együttműködés bővülő lehetőségeire, széles körű partneri együttműködésünkre, az intézmény folyamatos szervezeti és munkakultúra fejlesztéseire, eredményeire és a tudatos, releváns célokat megfogalmazó társadalmi küldetésünkre alapoz.

Programunk keretrendszerét a **Nemzeti Tehetség Program** célrendszere, a **Szegedi Tudományegyetem és Orosháza Város Képviselő-testülete, valamint az iskola 2011.-ben megkötött, majd 2018.-ban aktualizált és a Békéscsabai Tankerületi Központ által is aláírt megállapodása jelenti. Az új megállapodás tartalmában két együttműködési területet határol le.**

- 1. a Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium, mint a Békés megyei rezidensiskola**
- 2. a Tehetséggondozó program, melynek keretében a köznevelés és a felsőoktatás összekapcsolása.**

A rezidensiskola program céljait tekintve eltérő, ugyanakkor számos területen összekapcsolódik a Tehetséggondozó célrendszerével. Így a programok komplementer programokként definiálhatók, és szinergikus rendszert alkotnak.

A tehetséggondozó programunk célkitűzése az organikus fejlődésre képesség, a tárgyi és a humán erőforrások addicionálása, a tudástranszferek folyamatos tartalmi és területi bővítése.

A tanulói sikeresség széleskörű biztosítása. A tehetségprogram illeszkedik:

- a Békéscsabai Tankerületi Központ stratégiai célrendszeréhez,
- a partneri, kliensi kör elvárásaihoz,
- a társadalmi-gazdasági tér elvárásaihoz,
- a hálózati együttműködés új lehetőségeihez

2. Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium tehetséggondozó programjának pillérei és tartalmi elemei

Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium elkötelezett a város és térségének, valamint Békés megye társadalmi-gazdasági versenyképességének fejlesztésében. Tehetséggondozó programunk organikus egységet képez az SZTE Békés megyei rezidensközponti szerepkörünkből adódó feladatainkkal és lehetőségeinkkel. Ebből adódóan célkitűzéseink megvalósításához partnereinkkel három fő programot, három fő pillért munkáltunk ki:

1.ábra: A rezidensközponti együttműködésben megjelenő fő programok

2.1. Az óvodától a diplomáig fő program

Célja, hogy összekapcsolja a köznevelési rendszer (fenntartótól függetlenül) vertikális elemeit a felsőoktatással a tehetségazonosítás, a tehetséggondozás, a társadalmi hátrányok enyhítése, valamint a pályaorientáció és pályaválasztás területén végzett feladatokban.

A fő program több alprogrammal alkot szinergikus rendszert. Az alprogramok modulárisak és szükség szerint megújíthatók.

Az alprogramok a fő program célrendszerét komplementer jelleggel támogatják. Az alprogramok moduljainak kialakítását, aktualizálását messzemenően igyekszünk releváns válaszként kezelni.

2.ábra: Az óvodától a diplomáig fő programban jelenleg megjelenő alprogramok:

Tehetség-híd alprogram

Az alprogram az óvoda – általános iskola – középiskola – felsőoktatás tanulmányi ívében kívánja a tehetségazonosítást és tehetséggondozást kiépíteni. *(Ez a törekvés a gimnázium rezidensiskolai feladataihoz kapcsolódik, valamint az Orosházi Oktatási Kerekasztal célkitűzéseire.)*

Iskolánkban, tehetségsávokban történik kiemelten a tehetséggondozás. Mivel iskolánk köznevelési típusú sportiskola, a sport tehetséggondozás is kiemelt feladatunk.

Jelenleg a tehetséggondozó programunk az általános iskolásoknak a természettudományok, a biológia - matematika tagozaton történő továbbtanulási irányt választók számára érhető el.

A nyelvi kompetenciák fejlesztését segítve az általános iskolák kérései alapján próbanyelvvizsgákat, a nyelvtanári továbbképzéseket szervezünk. 2019-től angol nyelvvizsga központunk szolgáltatásai szintén a társadalmi-gazdasági tér szereplői számára elérhetővé vált. A digitális kompetenciafejlesztés területén (ECDL Vizsgaközpont, Táncsics Stúdió) már

húsz éve hozzájárulunk a városi, térségi tanulói és társadalmi igények széleskörű kielégítéséhez. A Táncsics Stúdió fontos szerepet tölt be:

- *a Nemzeti Köznevelési Értéktár programban, a Települési Értéktár Programban,*
- *tudományos és szakmai közéleti tevékenységeinkben,*
- *az iskolai innovációk digitális megjelenítésében (Orosháza Jelesei, oktatást támogató DVD-k, digitális archiválások,)*
- *a tehetséggondozásban (nemzeti és nemzetközi filmes pályázatok, táborok,)*
- *új digitális technikák megismertetésében, implementálásában való szakmai támogatást ad a nevelő-oktató munkában, tanárképzésekben, a digitális kultúra széleskörű megismertetésében.*

A vendégtanár programok és az egyetem által szervezett tanszéki programok szintén nyitottak a közép és általános iskolás partnereink számára. (A tehetséggondozás különös formái részletezve később)

Világnyelv alprogram

Az idegen nyelven történő kommunikáció a XXI. század embere számára a társadalmi érvényesülés nélkülözhetetlen kompetenciája. Az alprogram célja, hogy a köznevelési rendszerben és a társadalmi – gazdasági tér igényeit is figyelembe véve (különböző szinteken, alap, közép és felsőfok) a használható nyelvtudás megszerzéséhez nyújtson hatékony segítséget. A program tervezi a tanári szakmai képzések folyamatos biztosítását is.

Digitális írástudás alprogram

A versenyképes tudás ugyancsak meghatározó kompetenciája a digitális írástudás. Az alprogram célja, hogy a köznevelési rendszerben és a társadalmi – gazdasági igényeket is figyelembe véve (különböző szinteken) a használható digitális írástudás megszerzéséhez nyújtson hatékony segítséget.

Pénzügyi tudatosság alprogram

Az iskolánkban működő gazdasági és pénzügyi programok célja a diákok munkavállalói-, vállalkozói-és pénzügyi kompetenciájának fejlesztése, hogy sikeres, az élethez szükséges alapvető tudásanyaggal rendelkező felnőttekké váljanak. Napjaink komoly kockázatokat rejtő, sokszor kiszámíthatatlan gazdasági környezetében megkerülhetetlenné vált a pénzügyi alapismeretek szakmailag megalapozott iskolai oktatása. A pénzügyi nevelés megvalósításának támogatására jött létre 2009-ben a *Pénziránytű Iskolahálózat*, melynek iskolánk azóta is tagja.

2.2. Az óvodától a munka világáig fő program

A program kiemelt célja a személyre szabott pályaorientáció, majd a sikeres szakmaválasztás és munkahelyválasztás előmozdítása a térség minőségi munkaerő utánpótlásának tervezhető biztosítása. Természetesen mindez új típusú együttműködés kialakítását követeli meg a szakképzést folytató intézményekkel, a gazdálkodó, a szakmai és más partneri szervezetekkel.

2.3. A nyitott iskola tanuló társadalom fő programja

A program célja az élethosszig tartó tanulás társadalmi igényének és lehetőségeinek kiépítése. A munkaerő át és továbbképzésének gazdasági szükségletekhez történő alakítása.

Iskolánk az érettségi felkészítésben (emelt szinten is), a nyelvvizsga (angolnyelv) és az informatikai írástudás (ECDL) megszerzésében vállal feladatokat.

2018-ban az SZTE Mérnöki Kara a régió munkaerőpiacának meghatározó szereplőinek elvárásaira válaszolva a rezidens központ (TMGSZGK) infrastruktúrájára építve 2019-ben mérnöki képzést indított Orosházán.

3. Iskolánk sokszínű a versenyképes tudást és a tehetséggondozást támogató szolgáltató rendszere

Iskolánk infrastruktúrája, szolgáltató rendszere alapján Békés megyében az egyik legszínesebb, legsokoldalúbb középiskolája. Az infrastruktúra és a szolgáltató rendszer kialakítása tudatosan történt és történik napjainkban is. Természetesen diákpolgári jogon tanulóink igényei mellett a társadalmi – gazdasági elvárásokat is igyekszünk teljesíteni. Ez a törekvésünk az iskola tudatos társadalmi küldetéséből következik.

Angol és német nyelvvizsgaközpont

Language Cert VIZSGAHELY

A LanguageCert államilag elismert nemzetközi angol nyelvvizsga.

A LanguageCert vizsgák a City & Guilds angol nyelvvizsgák utódjai, miután a Peoplecert Qualifications nevű angol cég megvásárolta a

City & Guilds vizsgák szellemi tulajdonjogát és gondoskodik a vizsgák nemzetközi folytonosságáról.

A Közös Európai Referenciakeret 6 szintjére kidolgozott vizsga számos előnyt nyújt felvételihez, diplomához, hazai és külföldi tanulmányokhoz, munkavállaláshoz. Felépítésében az egyszerűsége törekszik, és az általános, kommunikatív angol nyelvtudást méri hétköznapi, életszerű feladatokkal.

Oktatásunk nem titkolt célja, hogy diákjainkat német nyelven magas szinten készítsük fel arra, hogy sikeresen kapcsolódjanak be a gazdasági élet határokon átívelő vérkeringésébe. Iskolánkban a diákoknak lehetőségük van a német nyelvi diploma (DSD- Deutsches Sprachdiplom) megszerzésére is, immár évek óta DSD-vizsgaközpontként működünk. A nyolcadikosok a DSD I. (A2/B1 szint), a végzősök pedig a DSD II. (B2/C1 szint) vizsgát tehetik le. Ezen túlmenően a nyelvvizsga megszerzése jelentősen megnöveli az esélyeket a magyarországi és a nemzetközi munkaerőpiacon. A vizsga mindkét szinten írásbeli és szóbeli részből áll.

Kaáli Természettudományos Tehetségműhely (Kaáli Labor)

A 2022 tavaszán átadott természettudományos labor, Dr. Kaáli Nagy Géza professzor úr támogatásával jött létre, mintegy száz millió forintos beruházás keretében. A laborban kialakításra került egy élettatan és egy mikrobiológia laboratórium, egy előadó terem, valamint egy szakmai megbeszélésekre is alkalmas prezentációs tanári szoba. A beruházás során, a tehetséggondozó műhely a terek átalakítása mellett, korszerű prezentációs eszközökkel, kísérleti- és szemléltető eszközökkel, informatikai rendszerrel, 3D szemüvegekkel is felszerelésre került. A KTTL előterében került elhelyezésre egy több száz darabot számláló ásvány és kőzet gyűjtemény. A KTTL működésével egyrészt jelentősen javultak a természettudományos tárgyak oktatásának, a természettudományos tehetséggondozásnak a feltételei, de egyben megteremtődött a lehetősége, hogy a kistérség általános és középiskolásainak tematikus, rendszeres foglalkozásokkal segítsük a középiskolára, vagy azon túlmutatóan a felsőoktatásra való felkészülésüket. A KTTL erősíti a rezidens programban iskolánkra háruló feladatok teljesítését is.

Informatikai vizsgaközpont (ICDL/ECDL vizsgaközpont)

Az ECDL (European Computer Driving Licence – a digitális írástudás európai tanúsítványa; Európán kívül ICDL – International Computer Driving Licence) az informatikai írástudás nemzetközileg egységes tanúsítványa. A program nemzetközi irányítását az ECDL Alapítvány végzi, amelyet a CEPIS (Council of European Professional Informatics Societies) hozott létre 1996-ban.

Nemzeti sport utánpótlás-nevelés

Az új utánpótlás-nevelési stratégia első elemeként 2001-ben 13 sportággal indult el a Héraklész Bajnokprogram, mely mára már húsz olimpiai sportágot menedzsel (asztalitenisz, atlétika, birkózás, evezés, jégkorong, judo, kajak-kenu, kézilabda, kosárlabda, ökölvívás, öttusa, röplabda, sportlövészet, súlyemelés, tenisz, női és férfi torna, triatlon, úszás, vívás és vízilabda).

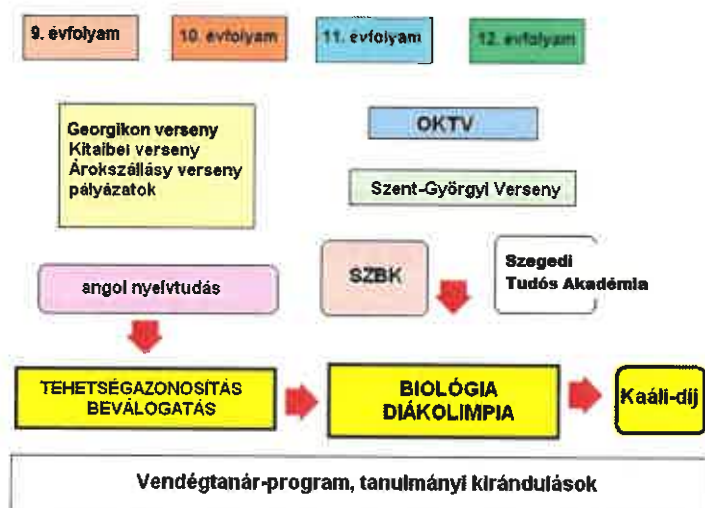
Nemzetközi szinten is elismert tehetséggondozás

A Szent-Györgyi Program célja

Célunk a kiemelt figyelmet igénylő tanulók között szereplő, különleges bánásmódot igénylők körébe sorolt biológiában és más természettudományokban kiemelten tehetséges tanuló felkutatása, fejlesztése, tehetséggondozása az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium Tehetséggondozó Programjában meghatározott feltételek szerint.

Az iskola biológiai tehetséggondozó programjának sémája

SZTE Szent-Györgyi Tanulmányi Verseny

Az SZTE Szent-Györgyi Tanulmányi Verseny a Nobel-díjas tudós gazdag életművéből merít, így több tudományterület is érint. Azaz Szent-Györgyi Albert életművének feldolgozása mellett a Nobel-díjas kutató munkájához kapcsolható

tantárgyak – biológia, kémia, fizika – tanulmányi versenyének ötvözete. A csapatok előre beküldendő, különdíjjal értékelésre kerülő kreatív feladatot is kapnak.

Biológia Diákolimpia (IBO)

Az IBO (International Biology Olympiad = Nemzetközi Biológia Diákolimpia) a legrangosabb középiskolásoknak meghirdetett nemzetközi biológiai verseny. Magyarország a 2009. évtől kezdve tagja ennek a versenynek, 2010-ben elsőként vettek részt magyar diákok ezen a

versenyen. A versenyen való részvétel feltétele a biológia OKTV-n legalább a második fordulóra való bejutás.

A Szegedi Orvosbiológiai Kutatások Jövőjéért Alapítvány által létrehozott Szegedi Tudós Akadémia a jelenlegi iskolarendszerre épülve a középiskolás diákoknak és egyetemi hallgatóknak folyamatos tudományos képzést nyújt. Az iskolarendszer különböző szinteken, jól felépített rendszerben vezet végig a Szent-Györgyi Ifjú-t, hogy nemzetközi szinten egyedülálló tudományos tapasztalattal, akár már 36 éves korára nemzetközileg elismert tudós - kutató válhasson belőle. A tudós/ kutatónevelésben nemzetközi szinten elismert hazai és külföldi mentor vesz részt, köztük többen Nobel-díjasok.

A Szegedi Tudós Akadémia életpálya modellje

A programba belépő, még középiskolás diákok Szent-Györgyi Ifjúvá válását középiskolai tanáraik segítik. Ők alkotják a Szent-Györgyi Tanárok körét és választják ki azokat a fiatalokat, akik a Szegedi Tudós Akadémia előképzőseiként lehetőséget kapnak arra, hogy megismerhessék a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán és az MTA Szegedi Biológiai Kutatóközpontjában folyó kutatómunkát. Tevékenységeik között szerepel online tananyag-feldolgozás, laboratóriumi gyakorlatok, a terület bázisiskolaiban végzett csoportos fejlesztő programok, és az évenként megrendezett „Nobel-díjasok és tehetséges diákok találkozója” konferenciák. Mivel a konferenciák angol nyelven zajlanak, a programban való részvételhez elengedhetetlen a megfelelő angol nyelvtudás.

Tanulmányi versenyek lehetőségei 9-12. évfolyamon

- Kaán Károly Természet- és Környezetismereti Verseny
- Curie Környezetvédelmi Emlékverseny
- Curie Környezetvédelmi Emlékverseny
- Kitaibel Pál Biológia Verseny
- Dr. Árokszállás Zoltán biológia-környezetvédelmi verseny
- SZTE Szent-Györgyi Tanulmányi Verseny
- OKTV
- Biológia Diákolimpia
- Európai Természettudományos Diákolimpia (EUSO)
- Herba Medica Verseny (SZTE-GYTK)

Pályázatos versenyek

- Gazdálkodj okosan! - SZTE-MGK pályázata
- Csizmazia pályázat - Csizmazia Magánalapítvány pályázata
- SZTE által kiírt pályázatok (pl. Gyógyszerészeti Kar)

Egyéb versenyek

- Elsősegélynyújtó verseny
- Csecsemőgondozási verseny, stb.
- Vendégtanár program

A 2010. június 7-én a Szegedi Tudományegyetem Mezőgazdasági Kara és a Táncsics Mihály Gimnázium között létrejött megállapodás értelmében az iskolánk különböző szakterületeken (elsősorban biológia és közgazdaságtan) fogadja a kar előadóit, mint vendégtanárokat.

Tanulmányi kirándulások, terepgyakorlatok

Az elméletben megszerzett tudást egészíti ki a terepen végzett gyakorlati munka, amely során megfigyeléseket, vizsgálódásokat, állat- és növényhatározási feladatokat, ökológiai méréseket végeznek a diákok

Kutatás alapú tanítás (SZBK)

A biológiát tanító tanár feladata, hogy a tehetséggondozás általános feladatain túl kifejezett hangsúlyt fektessen a biológiai kutatások módszereinek tehetséges tanulókkal történő megismertetésére, azok készségszinten történő elsajátíttatására.

4. Iskolánk tehetséggondozó gyakorlata

4.1. A tehetségprogram célkitűzései

A fejlesztés során a négy tehetség-összetevőre kiemelten figyelünk, tehát a képességek mellett a személyiségtényezők formálása is nagyon fontos szerepet kap a programokban. E két fő irányon belül további négy általánosan elfogadott alapelvet határoztunk meg Balogh László professzor alapján:

- a tehetséges gyerek erős oldalának fejlesztése,
- a tehetséges gyerek gyenge oldalának fejlesztése (alacsony önértékelés, biztonságérzet hiánya, stb.),
- megfelelő „léggör” megteremtése (kiegyensúlyozott társas kapcsolatok pedagógusokkal, fejlesztő szakemberekkel és a társakkal),
- szabadidős, lazító programok, amelyek biztosítják a feltöltődést, pihenést.

4.2. A tehetségfejlesztés iskolai és iskolán kívüli szervezeti formái

A tehetségprogram az intézményünk pedagógiai programjának, így oktató-nevelő munkánk oszthatatlan része. Nevelő-oktató munkánk során ezért az alkalmazott szervezeti formákat a célkitűzésekkel, a programmal, a tanulók jellemzőivel összhangban választjuk meg. A tanórai és tanórán (iskolán) kívüli formákat kapcsoljuk össze a hatékonyság érdekében. Alkalmazott szervezeti formák:

- tanórai differenciálás különféle formái
- fakultáció,
- emelt óraszámú tanulmányi terület,
- délutáni foglalkozások (szakkör, blokk, önképzőkör, projektek stb.),
- hétvégi programok,
- kutató diákok, TDK
- terepgyakorlatok,
- tanulmányi kirándulások,
- tanszéki programok,
- európai mobilitási programok,
- vendégtanár-program,
- mentorprogram,
- tehetségprogram.

4.3. A tanulói részvétel a tehetségprogramban

- A programban történő tanulói részvételt saját szempontrendszerünk (tehetségazonosítás) alapján határozzuk meg.
- A programban való részvétel – a tehetségazonosítás eredményeként - önkéntes alapon indul, ugyanakkor nyilatkozattal (szülői) történő vállalása után a program kimeneti szakaszáig (egy tanév) kötelezővé válik.
- Egy tanuló maximum két programban vehet részt.
- Mindegyik tehetségprogram a tanulók számára tanulásmódszertannal indul.
- Az indítandó programokat (tehetségsávok) és létszámkereteket a program szakmai vezetője véglegesíti.

4.4. Tehetségazonosítás alkalmazott fázisai

1. Az azonosítás szükségességének felismerése (elméleti ismeretek megléte).
2. Ad hoc azonosítás (az iskolai követelményeknek való megfelelés).
3. Tesztek segítségével történő azonosítás.
4. Rendszer jellegű azonosítás kialakítása (az iskola komplex módszert alkalmaz: tanár, szülő, tanulótárs, maga a tehetséges tanuló, mint információforrás).
5. Professzionális azonosítás (a módszerek magabiztos használata és adaptálása).

A fázisok közül saját megítélésünk szerint jelenleg a 4. „rendszer jellegű azonosítás kialakítása” stádiumban vagyunk. Több évi fejlesztő, innovatív munka eredményeként jutottunk el idáig, és tervünk, hogy a szükséges anyagi erőforrások (városi költségvetési támogatás, pályázati lehetőségek, stb.) a professzionális azonosító szakaszba lépjünk.

4.4.1. Alkalmazott alapelvek

- Minél több forrásból szerezzünk információkat.
- Egy mérés, vizsgálat mindig csak az aktuális állapotot tükrözi, így sosem elég önmagában.
- A pedagógus és a tanuló folyamatos együttes tevékenysége nélkülözhetetlen a tehetség felismeréséhez.
- A szunnyadó tehetség miatt óvatosnak kell lennünk a besorolással.
- A képesség és a teljesítmény nem azonos (lásd pl. alulteljesítők).
- A tesztek, vizsgálati módszerek nem tévedhetetlenek.

Ezeket az alapelveket szem előtt tartva állítottuk össze tehetségazonosító módszertanunkat a Martinson-féle hármas szabály alkalmazásával:

- A tehetségek képességeinek megállapítása folyamat, amely akár évekig is eltarthat.
- A tanulók képességeiről kialakítandó megbízható ítélethez több különböző forrás felhasználásával kell információt gyűjteni. (tanulmányi jegyek, versenyeredmények, mérések, tesztek eredményei, jellemzések (szülő, tanár, kortárs csoport, társak, stb.)
- Fontosak a nem intellektuális faktorok (pl. társas-szociális, emocionális, motoros, stb.) is.

4.4.2. A tehetségazonosítás lépései

1. A megfelelő végzettségű szakemberekből álló csapat összeállítása.
2. A megfelelő szakmai program kidolgozása, alkalmazása.
3. A bevont tanulók körének meghatározása.
4. A tehetségígéretek kiszűrése.
5. Beválogatás az adott tehetséggondozó programba (az azonosítás tehát nem egyenlő a beválogatással).

A tehetségazonosítást a martinsoni elvek alkalmazásával a 12 év alatt többször, longitudinálisan is el kívánjuk végezni. Már a tehetséggondozó program bevezetésénél megfogalmazódott bennünk, hogy a tanulói érdeklődés legalább olyan fontos, mint a gyermekek képességei.

A tehetségazonosításhoz használt eszközrendszer

Az azonosítás eszközei	Évfolyam											
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.
Minden tanuló bevonásával												
Véleménygyűjtés					X	X	X	X	X	X	X	X
Diagnosztikus mérések					X	X	X	X	X	X	X	X
Tanulmányi eredmények vizsgálata					X	X	X	X	X	X	X	X
Tantárgyi tesztek					X	X	X	X	X	X	X	X
Versenyeredmények					X	X	X	X	X	X	X	X
Raven-intelligenciavizsgálat					X				X			X
Kreativitásvizsgálat						X		X				
Országos kompetenciamérés						X		X		X		
Szorongásvizsgálat					X				X			
Tanulási stílus kérdőív					X				X			
Tanulási erősségek					X				X			
Motivációs kérdőív					X		X		X			
Szociometria					X				X			
Kérdőív egymásról						X						
Pályaorientációs vizsgálat										X	X	X
Szabadidő kérdőív							X					
Kompetenciatesztek							X	X				
Gondolkodástesztek							X	X				

Amennyiben a tehetségsávba való beléptetés nem az 5. vagy a 9. évfolyamon történik, akkor a belépéskor a 6-8. évfolyam esetén az 5. évfolyamra vonatkozó, 10-12. évfolyam esetén a 9. évfolyamra vonatkozó méréseket

4.4.3. *specifikus képességek azonosítása*

A gardneri többszörös intelligenciamodell-elméletet felhasználva az adott tehetségsáv indulása előtt az egyes specifikus tehetségtypusok, képességterületek azonosítása is megtörténik.

4.4.4. *Beválogatás*

Beválogatási módszerünkben az ún. „kevert modellt” használjuk, mely során az „összesítő eljárás” eredményeként kapott teljesítménymutatókat szűrőként alapul véve a „hierarchikus vizsgálati modell” többlépcsős, már csak a legjobb 20% kiválasztott számára (tehetségmező) szóló vizsgálatával folytatjuk a válogatást a tehetségigéreték számára. Az így kapott tehetségrangsor alapján kialakul a programba kerülés sorrendje. Ezt felhasználva a tehetségsávokba a pedagógusok delegálják a bevonni szándékozottakat. A tehetségsávba való bekerülés lehetőségéről az érintettek értesítést kapnak. Egy tanuló maximum két tehetségsávba jelentkezhet a neki felkínált programok közül. Az eljárást minden tanévben (lásd később az ütemtervnel) az aktuális azonosítási módszer eredményét felhasználva megismételjük.

4.4.5. *A tehetséggondozás formái, keretei, tevékenységei*

Programunkban a tehetséggondozást gazdagító témakörökbe szervezett ún. **tehetségsávokban** történő fejlesztéssel kívánjuk megvalósítani. A sávok egy-egy tehetségtypus, magasabb évfolyamokon műveltségterület szakmai ismeretanyagára épülnek. A sávok és tartalmuk meghatározása tantárgyi, pedagógiai, pszichológiai szempontok figyelembevételével történik. A sávok elrendezésében a tanulói leterheltség kiküszöbölése végett **maximum két programban** való részvételt biztosítunk. Így elképzelhető, hogy a jelölteknek választaniuk kell egy-egy program között. A program nem korrepetálás vagy az adott tananyag magasabb szintű újratanítása. A program filozófiája, hogy holisztikus fejlesztést adjon.

A tehetségazonosításnál megadottak szerinti **beválogatás után** a fejlesztésbe jutott tanulóknak kb. 8-10 óra (heti 2 foglalkozás esetén pl. egy hónap) tanulás módszertani tréninget tartunk, mely egyben a tehetségprogram tanévkezdő modulja is. **Moduláris felépítése** alapján a tehetséggondozás során – a tehetségsávok jellege és a tehetségek életkorának függvényében különböző mértékben, a választott tehetségsáv specifikus tehetséggondozó témakörein túl - alkalom nyílik pályaorientációs és pályaválasztási tevékenységre, önismereti foglalkozásokra, szociális képességek fejlesztésére, stb. is.

4.5. Gazdagítás, dústítás

Tartalmi szempontból az egyik legfőbb alapelve az iskolai tehetséggondozásnak a gazdagítás. Célja alapvetően az ismeretek és az elsajátítási folyamat kötelező tananyagon túllépő kiszélesítése. Passow irányelvei alapján határoztuk meg a programgazdagítás, dústítás szempontjait:

- Mélységben történő gazdagítás: ennek során több lehetőséget kínálunk a tehetséges gyerekeknek tudásuk és képességeik alkalmazására, mint általában a tanulóknak.
- Tempóban történő „gazdagítás”: a tehetséges gyerekek ugyanannyi idő alatt társaiknál többet képesek megtanulni, így gazdagításuk újszerű tartalmak bevonásával is megoldható.
- A „tartalmi” gazdagítás azt jelenti, hogy a tananyagot a tanulókra érzékenyen kell megszerkeszteni: ki kell használni a tanulók egyedi természetét és szükségleteit, érdeklődését, illetve ezeket fejlesztjük.
- A feldolgozási képességek gazdagítása elsősorban a kreatív és kritikus gondolkodás fejlesztését jelenti felfedező, illetve interdiszciplináris tevékenység közben.
- Renzulli „Gazdagítási Triász Modellje” az előző elveket szervesen ötvözve kínál támpontokat, amelyekre a programok készítésekor támaszkodunk. Különös tekintettel a tehetséges gyerekek érdeklődési körének feltárására, valamint szélesítésére.

4.6. Tantestületi munkamegosztás, speciális feladatok és kompetenciák a programban

Tehetségprogramunk moduláris szerkezetű, ezért a programban résztvevő tanárok, oktatók a moduloknak megfelelő képesítések alapján végzik feladatukat.

Az intézményi tehetségprogram egyeztetése az egyetemmel (SZTE) és Orosháza Város Önkormányzatával a programvezető feladata.

A vendégtanár-programot az egyetem intézeteivel, tanszékeivel a program szakmai koordinátora végzi. A napi gyakorlat szervezése és kapcsolattartás, valamint az értékelés és a beszámoló előkészítése szintén a feladata.

A tehetségprogramban a tanári szerepvállalás szintén önkéntes. A tehetségsávokat azok a szaktanárok tartják, akik programot készítenek és sikeresen kandidáltak.

A program sikerességét a releváns célok, a résztvevők egyértelmű kompetenciái és elkötelezettsége, valamint a hosszú távú fenntarthatóságot garantáló (önkormányzati költségvetési-rendelet) mint forrásoldal biztosítja.

A program személyi feltételei

FŐ	VÉGZETTSÉG	FELADATKÖR	EGYÉB KOMPETENCIÁK
1 fő	tudományegyetem	szakmai koordinátor	szakvizsga, emelt szintű érettségi vizsgáztató jogosítvány, minősített pedagógus (P2), vezetői tapasztalat
1 fő	tudományegyetem	tehetségfejlesztő	szakvizsga
1 fő	tudományegyetem	iskolapszichológus	szakvizsga
	szakpszichológus	pályaorientáció, pályaválasztás	
24 fő	egyetem	tehetségsáv vezetők	szakvizsga, köznevelési szakértő, emelt szintű érettségi elnöki és vizsgáztatói jogosítvány, mesterpedagógus

4.7. Együttműködés a családdal

A tehetséggondozást sem tudja a szülő (családi háttér) ismerete, valamint hatékony közreműködése nélkül megoldani az iskola. Ezt bizonyítja a világszerte elfogadott Mönksmodell is amelynek lényege, hogy három környezeti tényező játszik döntő szerepet a gyerek tehetségének kibontakozásában: az iskola, a család és a társak. Ezért a tanulói térképek elkészítésében a **kognitív profil** mellett fontos a társadalmi-szociális kapcsolatok ismerete, a **társas profil** megrajzolása.

Ugyancsak a közös felelősség mentén a minél nagyobb tanulói sikeresség érdekében fontos tehát a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás a folyamatos kommunikáció. Iskolánkban a következő együttműködési módozatok alakultak ki:

- szülői értekezlet (tervezett és rendkívüli),
- fogadó óra (tervezett és rendkívüli),
- egyéni konzultációk,
- tanácsadás,
- iskolánkban jól bevált kommunikációs platform a „Szülők Klubja”.

Az iskola egy adott társadalmi-gazdasági térszerkezetben működik. A térszerkezet tényezői befolyásolják a működést. Ezért tartjuk fontosnak a társadalmi-partneri kapcsolatok folyamatos fejlesztését, a munkamegosztás és felelősségi rendszerek meghatározását a kompetenciák egyértelmű tisztázása mellett.

4.8. Tehetséggondozó munkaközösség

2011 szeptemberétől működik hivatalosan is az intézményben a tehetség munkacsoport (2013 szeptemberétől tehetséggondozó-fejlesztő munkaközösség, 2014-től ismét tehetség munkacsoport). 2021-2022. tanévtől kezdődően ismét tehetséggondozó munkaközösség. Az intézményi feladatokat Kulcsár László Tibor általános intézményvezető-helyettes szakmai koordinátorként szervezi. A formális csoport feladata a tehetségsegítő munka koordinálása, segítése, a szakmai tevékenység kontrollja mellett pl. rendezvények, foglalkozások, továbbképzések és rendezvények szervezése. Ezentúl a csoport tagjai a hálózati együttműködésekben, a kapcsolattartásban és kommunikációban is aktív szerepet vállalnak. A tehetségsávokat tartó szakos kollégák valamely műveltségterület vagy tantárgy szakképzett művelői, akik a szakma iránti érdeklődés mellett például:

- kedvező, tehetségekőzpontú attitűddel,
- sok éves tapasztalattal, magabiztossággal,
- rugalmassággal, kreatív gondolkodással,
- megfelelő humorérzéssel,
- az egyéni eltéréseket, viselkedésformákat elfogadó, kevésbé ítélező
- tulajdonságokkal rendelkeznek.

4.9. Tárgyi feltételek

Az OTMGSZGK a kor követelményeinek megfelelően felújított tanügyi és kiszolgáló épületekkel, szakkabinetekkel és kedvező arányú egy tanulóra jutó IKT eszközökkel rendelkeznek. A természettudományok területén számos új lehetőséget kínál a 2022-ben átadott Kaáli Természettudományos Tehetségműhely.

4.10. A tehetségprogramot támogató speciális feltételek és szolgáltató rendszer

- Az intézményben évek óta DSD (német nyelvi diploma) vizsgaközpont, valamint ECDL vizsgaközpont működik.
- A német nyelvtanárok a ZfA – Zentralstelle für Auslandsschulwesen - akkreditált képzéseinek szereznek certifikátot.
- Kiemelt programunk a német nyelv és kultúra hete, valamint az európai tanár-diák mobilitás és nyelvtanulás elősegítése.

- A Nagy Gyula Területi Múzeummal kialakított együttműködésben múzeumpedagógiai és diákkutató tevékenység zajlik. A múzeum publikációs felületet is biztosított a tanulóknak és a tanároknak.
- A művészeti nevelésben partneri együttműködést folytatunk a Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolával, tanítványaink alapfokú művészeti végzettséget szerezhetnek.
- A sportnevelés területén elsősorban a köznevelési típusú sportiskolai programban (NSI-EMMI program) alakult ki szakmai együttműködés az orosházi sportegyesületekkel. (A sport tehetséggondozás szakmai és területi expanziójára a regionális szinten építkező sport szakkollégiumi program keretében látunk lehetőséget.) Az iskolai sportkör a mindennapos testnevelésen túli diák versenysport és testmozgás lehetőségét is kínálja.
- A média területén a TÁNCICS Stúdió, valamint az Orosházi Médiaival megkötött keretszerződés alapján a Médiatudatos Iskolapolgár Program keretében folyik nevelés, tehetséggondozás. Iskolánk tanstúdióval (Táncsics Stúdió) és diákújságíró-hálózattal (TI – Táncsics Idők havonta megjelenő digitális kiadvánnyal) rendelkezik. Az iskolai élet jelentősebb momentumairól digitális archiválást és kiadványokat készítünk
- A humán tőke meghatározó szegmense a környezettudatosság is, mely nevelési programunk hangsúlyozott része. Örökös ökoiskolaként kialakítottuk a szelektív hulladékgyűjtés osztály- és iskolai szintű feltételeit. Minden tavasszal hulladékgyűjtést szervezünk, melyben minden osztály részt vesz. Kutató és feltáró programokban veszünk részt a KMNP Igazgatóságával a nemzeti park értékeinek megőrzésében, feltárásában és népszerűsítésében. Kiemelt programjaink a Madarak és Fák Napja, valamint a Fehér-tó Napja programok.
- A sikeres emberek mint referenciaszemélyek meghatározó motiváló erővel bírnak az ifjúság nevelésében. Fontosnak tartjuk az öregdiákok szerepvállalását az alma materben. A gimnázium öregdiák baráti köre (Vinculum Egyesület) már nemcsak bizonyos programokhoz kapcsolódnak ad hoc jelleggel, hanem szervezeten vesznek részt az iskola életében. A tudományos ismeretterjesztés 2006 óta működő formája a Vinculum Szabadegyetem, mely a Dél-alföldi Régió egyik legrangosabb éves rendszerességgel megtartott rendezvénye. Másrészt mint vendégtanár vagy mentor vesznek részt a tehetségprogramban, vagy szervezik a tanszék és az iskola kapcsolatot, a tanulói látogatásokat és kutatásokat. A Primus inter pares –díj a sikeres életpályát

felmutató egykori gimnazistákat ismer el és munkásságát bemutatja a tanulóifjúságnak és az iskola, valamint a város közösségének. Egyedi kezdeményezés az iskolai emlékeztetőprogram keretében „Az Orosháza jelesei” DVD-sorozat.

4.11. Pénzügyi feltételek

Tehetséggondozó munkánk forrásoldala addicionált formában valósult meg és hasonló módon tervezzük a továbbiakban is. A program alapját Orosháza Város Önkormányzatának költségvetési rendeletében biztosított forrás jelenti.

Természetesen a lehetőségek keretein belül kiaknáztuk, és továbbra is ki kívánjuk aknázni a pályázatok nyújtotta lehetőségeket.

Céljaink megvalósításához növelni kívánjuk az iskolai alapítványok, valamint az öregdiák baráti kör (Vinculum Egyesület) támogató szerepét!

4.12. Iskolai teljesítményeket jutalmazó díjak

Táncsics-díj

Alapítója az Orosházi ÁFÉSZ elnöke, dr. Tóth Sándor (1988). Kiadja: a Schola Humanitatis Alapítvány. Az iskola legnagyobb presztízsű kitüntetése. A Táncsics-díjat évente legfeljebb 3 személy kaphatja. Ebből kettőnek mindenkor az iskola végzős diákjának kell lennie, a harmadik díj vagylagosan kerül odaítélésre az iskola korábban végzett növendékének vagy az iskola tanárának.

Dr. Kaáli Nagy Géza Biológia Tehetségtámogató Díj

Dr. Kaáli Nagy Sándor Angol Tehetségtámogató Díj

Dr. Kaáli Nagy Sándorné „A magyar nyelvápolás legjobbjának” Tehetségtámogató Díj

Alapítva: 1988-ban. Alapítója dr. Steven G. Kaáli orvosprofesszor. Kiadja: KAÁLI Tanulmányi Alapítvány. Az iskola legsokoldalúbb tehetségtámogató alapítványa és díja. Az alapítvány célja, hogy az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégiumban folyó oktatási és tanulmányi munka színvonalának emelését elősegítse azáltal, hogy az intézmény tanulói közül a biológia, az angol és a magyar tantárgyban kiemelkedő eredményeket elérő 1-1 diákot az évváró ünnepségen oklevéllel, emlékplakettal és pénzjutalommal jutalmazza. A díj odaítéléséről a magyar, a biológia és az angol munkaközösség javaslata alapján a nevelőtestület dönt

Juvenibus a maioribus Sitkei-Véha Tehetségtámogató Díj

(korábban Juvenibus a maioribus Öregdiákok Baráti Köre Alapítvány díja)

A díjat a szegedi Öregdiákok Baráti Köre hozta létre (fő szorgalmazója, szervezője és lelkes patrónusa dr. Szabó Mihály orvosprofesszor) 1983-ban, az iskolaalapítás 50. évfordulója

alkalmából. Kiadja: Öregdiákok Baráti Köre Alapítvány (1994-ig), a Helios Alapítvány 1995-98-ig, majd a Schola Humanitatis Alapítvány. A díj célja segíteni azokat a tehetséges diákokat, akik igen jó tanulmányi eredményt érnek el, és továbbtanulásukhoz segítséget adhat ez a támogatás. A díjat évente ítéli oda a nevelőtestület a 4 éves kiemelkedő tanulmányi és közösségi munka alapján. 2021-től Dr. Sitkei György és Dr. Véha Antal által alapított díjként kerül kiosztásra.

Dr. Sterbetz István-díj

Alapítva: 2019-ben. Alapította: Kaczkó Ádám. A díjat a környezetvédelem, ökológia területén (tudományos munka, értékteremtés, környezetvédelmi programokban való példaértékű szerepvállalás) elért eredményeket ismeri el. A nevelőtestület dönt a díj odaítéléséről, a pénzjutalom és az oklevél a tanévzáró ünnepélyen kerül átadásra.

Ifjú Tehetségeért Díj

Alapítva: 2019-ben. Alapította Szemenyei Béla, iskolánk egykori tanítványa. A díjat olyan kiemelkedő tanulmányi eredményt elérő tanuló kapja, aki tanulmányi munkája mellett szorgalmával és tehetségével is kitűnik társai közül, valamint szociálisan is támogatásra érdemes.

Doherty-díj

Alapítva: a támogatói díjat a Doherty Hungary Kft. alapította 2017-ben. A kft. elkötelezett a fiatal műszaki értelmiség kinevelésében és erkölcsi elismerésében. A díj alapítása részét képezi a kft. és az iskola között megkötött „Társadalmi felelősségvállalás Program”-nak. A díjat az a végzős diák veheti át, aki kiváló tanulmányi és versenyeredményekkel büszkélkedhet, és továbbtanulási céljai között a műszaki szakirány szerepel.

Schola Tehetségtámogató Díjak

Alapítva: Szabó Pál végrendelete alapján 1982-ben. Az alapítvány megszűntével a 2014/2015. tanévtől átalakult tehetségtámogató díjjá, Matematika Tehetségtámogató Díj, Fizika Tehetségtámogató Díj, Informatika Tehetségtámogató Díj formájában. Kiadja: a Schola Humanitatis Alapítvány.

Kazár díj

Alapítva: 1978-ban. A díjat Kazár Józsefnek, az iskola egykori jeles tanárának emlékére alapították. Alapítója a kémia munkaközösség. 1995-től a Helios Alapítvány és az alapítvány létrehozója, özv. Kazár Józsefné dr. Bodicsi Zsuzsa, majd 1999-től a Schola Humanitatis Alapítvány adja ki. Az iskola legrégebbi díja, melyet a tanévzáró ünnepélyen adnak át:

kezdetben egy ezüstgyűrű és oklevél, az utóbbi években pénzjutalom és oklevél került átadásra.

Literatura et Historia Tehetségtámogató Díj

Alapítva: 1987-ben. Alapítója Héjjas Julianna, orosházi lakos. Kiadja: a Schola Humanitatis Alapítvány. A 2014/2015. tanévtől a neve „Literatura et Historia” Magyar Irodalom és Nyelv Tehetségtámogató Díj valamint „Literatura et Historia” Történelem Tehetségtámogató Díj. A díj kiosztása Héjjas Julianna születésnapjához (1903. május 13.) kötődik, de átadása minden évben a tanévzáró ünnepélyen történik magyar irodalom, magyar nyelv és történelem tárgyakból a feltételek teljesítése alapján.

„Jó tanuló – jó sportoló” – díj

A díj a nevelőtestület javaslatára 1993-ban jött létre pénzügyi fedezet nélkül, így a Schola Humanitatis Alapítvány vállalta az anyagi oldalát. Azóta évente kiosztásra kerül a négy év során kiemelkedő sporteredményeket és jó tanulmányi eredményeket elérő tanulónak, de megosztva is kiadható.

Mihály Gábor Művészeti Tehetségtámogató- díj

Alapítva: 2019-ben. A díjat a művészetek területén (zene, film és képzőművészet) elért kiemelkedő eredményeket ismeri el.

Gabányi Díj

Alapítva: 2016-ban. Alapítója Gabányi Géza és Gabányi Leu-Janine. Kiadja: a Schola Humanitatis Alapítvány 2016 óta. A Gabányi Díj az iskolai alapítvány javára az alapítók által tanévenként befizetett támogatás alapján működik. Célja az intézményben folyó német nyelvoktatás támogatása, tanulmányutak támogatása, a könyvtár fejlesztése német nyelvű könyvekkel, illetve az iskola tanárainak és diákjainak díjazása.

Heptaéder Díj - a kreatív osztályközösség vándordíja

Alapítva: az 2011/2012. tanévben. Kiadja: dr. Szilassi Lajos matematikus, a Szegedi Tudományegyetem nyugalmazott docense, a gimnázium egykori diákja. A pályázat célja az osztályközösségek kialakulásának, fejlődésének ösztönzése, továbbá a tanulók kreatív gondolkodásának, erkölcsi és szellemi igényességének, kötelességtudatának erősítése.

4.13. A program különleges elemei

Junior Akadémia program

Az Orosházi Táncsics Gimnázium és az SZTE Junior Akadémia közötti együttműködés keretében a gimnáziumi tehetséggondozó tanfolyamon résztvevő diákok számára a Junior Akadémia ingyenesen biztosít az egyetemi felvételit segítő szakmai programokat.

- Érettségi kompetenciákat fejlesztő tréningek – írásbeli, szóbeli feladattípusokra koncentráló készségfejlesztő programok a tavaszi szünetben (tantermi vagy online formában). A tréning során a vendégtanárok (emelt szintű érettségiztetésben jártas középiskolai tanárok) a tanfolyamokon megszerzett lexikális ismeretek hatékony írásbeli és szóbeli alkalmazását gyakoroltatják be a diákokkal. A tréningről a Szegedi Tudományegyetem képzési Tanúsítványt ad ki.
- SZTE Ösztöndíjak ismertetése (köztük a START Ösztöndíj – SZTE-re jelentkező középiskolások számára tantermi vagy online formában).
- Szegedi élményséta SZTE programmal
- SZTE szakismertető – online formában, érdeklődési igény szerint
- Pályaorientációs tanácsadás, online

Vendégtanár-program

A vendégtanár az egyetem oktatója, aki az iskola tehetségprogramjában tevékenykedik, de nem a tehetségsávok keretein belül. A vendégtanár tervezetten (éves munkaterv alapján) végzi a programhoz köthető tanszéki, valamint a TMGSZK tehetség programjában a feladatát. Havonta átlagosan 1 alkalommal történik az Orosházára utazás, éves szinten legfeljebb 8 alkalmat tervezünk. A vendégtanárt útiköltség-térítés, ebéd és tiszteletdíj illeti meg. Tevékenységi köre a következőkre terjed ki:

- A vendégtanár-program ütemezése féléves időszakokra történik a középiskola és a Szegedi Tudományegyetem karainak egyeztetése alapján.
- Tapasztalatai alapján javaslattal élhet az iskola tehetségprogramjának tervezésében, tartalmi fejlesztésében.
- Összekötő szerepet vállal a középiskola és a kar (intézet) együttműködésében.
- Előadásokat, bemutató órákat, vállal a tehetségprogram célkitűzéseit támogatva.
- Bekapcsolódik a szakmai munkaközösség tudásmegosztó, tudásmegújító tevékenységébe.

- Mentortanári feladatokat is vállal a legtehetségesebb tanulók szakmai támogatásával a középiskolai és az egyetemi tanulmányi szakasz időszakában egyaránt.
- A középiskolai tehetség program legtehetségesebb tanulóit javasolja az egyetem szakkollégiumi programjába.

Tanszéki programok

- nyílt napok,
- egyedi tervezett tanszéki programok (tanszéklátogatás),
- „Kutatók éjszakája” programsorozat,
- „Kutató iskolák” programjai,
- Projektekben, mobilitási programokban való részvétel.

Kapcsolat az egyetem szakkollégiumi programjával

A legtehetségesebb tanulók javaslat által megpályázhatják az egyetem szakkollégiumába a felvételt.

4.14.Tehetségsávok. tehetségterrénumok

A tehetségprogram un. tehetségsávokban jelenik meg a tudományterületek (műveltségterületek) alapján. Elnevezésüket az iskolai emlékezetprogramhoz kapcsolódva az iskola, a városunk és az egyetem egykori jeles tanár, valamint tudósegényiségeihez, művészeihez, valamint sportolóinak neveihez kapcsoltuk. A tehetségsávok munkáját színesíti, kiegészíti a kistérség általános iskolásainak szervezett Ifjú Tehetségek Klubja foglalkozások, valamint a Kaáli Labor tematikus foglalkozásai. Terveink szerint ebben a tanévben az alábbi területeken, az alábbi foglalkozásokat kívánjuk megvalósítani:

1. *Robotika (5-8. évfolyam)*
2. *Sakk (5-8. évfolyam)*
3. *Szent- Györgyi program (Biológia 5-8. évfolyam)*
4. *Szent- Györgyi program (Biológia 9-12. évfolyam)*
5. *Szent- Györgyi diák program/Kazár program (Biológia-kémia, 9-12. évfolyam)*
6. *Irinyi program (Kémia, 9-12. évfolyam)*
7. *Mendöl Tibor program (Földrajz, 9-12. évfolyam),*
8. *Kristó Gyula program (Történelem, 9-12. évfolyam)*
9. *Helytörténeti program*
10. *Táncsics Stúdió (Fényképezés, 5-12. évfolyam)*

11. Táncsics Stúdió (Videó, 5-12. évfolyam)
12. Matematika Talentum Program
13. Magyar Talentum Program
14. Informatika Tehetséggondozás
15. Újságírók Klubja
16. Idegen nyelvi tehetséggondozás
17. Sport tehetséggondozás
18. Ifjú Tehetségek Klubja (Magyar nyelv és irodalom, matematika, biológia igények szerint)

Természetesen a tehetségprogram tehetségsávjai kiegészülhetnek és bővíthetnek új tartalmakkal, valamint új tehetségsávok is indulhatnak a kliensi igényeknek megfelelően.

- *Kaáli Labor programok (biológia-kémia, matematika-fizika, földrajz-történelem, humán terület)*
- *Vendégtanár programok*
- *Szakmai kirándulások, kapcsolatok erősítése az SZTE-el*

4.15. Hatásvizsgálat, eredményesség

A tehetséggondozó programok hatásvizsgálatának jelentőségét a Nemzeti Tehetségsegítő Tanács (NTT) is hangsúlyozza. A hatásvizsgálat a programok, módszerek fejlesztését, az egyéni fejlesztési tervek módosítását lehetővé tevő, visszacsatolást biztosító tevékenység. Segítségével objektívebben prezentálható a program eredményessége, valamint a fejlesztést célzó módszerek és alkalmazott eljárások rendszere.

4.15.1. Perszonális szint, személyközpontú topográfia

A szakirodalmi ajánlás alapján a tehetséggondozó programok perszonális szintű hatását két területen értékeljük:

- a speciális képességek fejlődésének vizsgálata az egyes tehetségsávok vezetőinek kompetenciája,
- a pszichológiai háttértényezők fejlődését csak pszichológus végezheti.

A program során a tanévre tervezett azonosító vizsgálatok felhasználásával mérjük:

- az intellektuális képességek alakulását,
- a tanulási motiváció változását,
- az egyéni tanulási stratégiák fejlődését,
- a teljesítményszorongást,

4.15.2. Intézményi szint

Az intézményi szintű hatásvizsgálat elemei a minőségirányítás kérdőíveinek átdolgozásával készített partneri mérések, elégedettségi vizsgálatok (szülő, tanuló, pedagógus).

4.15.3. Eredményességi mutatók, indikátorok

- országos kompetenciamérés eredményei,
- diagnosztikus mérések,
- félévi és tanév végi mérések,
- látogatottsági mutatók,
- nyílt foglalkozások,
- félévi és éves beszámolók észrevételei,
- tanulmányi eredmények,
- versenyeredmények,
- nyilvánossági megjelenések száma,
- továbbtanulási mutatók,
- lemorzsolódási mutatók,
- tehetséggondozó rendezvények száma, látogatottsága,
- tehetséggondozó képzésen, módszertani megújulásban részt vettek aránya,
- ösztöndíjak felhasználása.

Ütemterv

Hónap	Tevékenység	Megjegyzés	Eszköz
augusztus	Tehetségazonosítás és beválogatás előkészítése. Az indítható tehetségsávok és vezetőik kijelölése.	Mérőeszközök, előző évi eredmények összesítései. Belső akkreditáció dokumentumai. Éves munkaterv.	Tanulmányi eredmények, versenyeredmények.
szeptember	Tehetségazonosítás, beválogatás. Jelentkezés a tehetségsávba. Tanulásmódszertan foglalkozások.	Szülői hozzájáruló nyilatkozatok beszerzése. Az azonosítás eszközei. Az azonosítás összegző eredménye. Tanulásmódszertan tematika, jegyzetek.	Véleménygyűjtés, diagnosztikus mérések, DIFER, szorongásvizsgálat, tanulási stílus kérdőív, tanulási erősségek, motivációs kérdőív.
október	Tehetségsáv szakmai foglalkozások kezdete.	Tehetségsáv tematikák. Mérőeszközök.	
november	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai.	Tehetségsáv tematikák.	Kreativitásvizsgálat.
december	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai.	Tehetségsáv tematikák.	
január	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai. Beszámoló az első félév eredményeiről.	Tehetségsáv-tematikák.	
február	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai.	Tehetségsáv-tematikák.	
március	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai.	Tehetségsáv-tematikák.	
április	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai.	Tehetségsáv-tematikák.	Kognitív profil teszt (KPT), pályaorientációs vizsgálat, kompetencia- és gondolkodás-tesztek, Raven-intelligenciavizsgálat,
május	Tehetségsáv szakmai foglalkozásai. Tehetségazonosítás mérései.	Tehetségsáv tematikák. Mérőeszközök.	Tantárgyi tesztek, szociometria, tulajdonságlista, szabadidő kérdőív, országos kompetenciamérés.
június	Előzetes igényfelmérés a következő tanévre. Programzárás, intézményi hatásvizsgálat.	Mérőeszközök.	

Orosháza, 2024. augusztus 7.

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium
Tehettséggondozó Programjának költségvetése 2024-2025.

Tétel	M.e.	Költségvetés 2024.09.01-2024.12.31.			Költségvetés 2025.01.01-2025.06.30.			Megjegyzés I. félév	Megjegyzés II. félév
		Menny.	Egységár	Összesen	Menny.	Egységár	Összesen		
Tehetségazonosítás és fejlesztés									
Tehetségazonosítás, bevalogatás, program koordinálás, programszervezés, programértékelés óraadói díj	óra	20	3 000 Ft	60 000 Ft	0	3 000 Ft	- Ft	Tehetség munkaközösség feladata	
			járuléka:	7 800 Ft		járuléka:	- Ft		
		20	3 000 Ft	60 000 Ft	0	3 000 Ft	- Ft	Új belépők esetében csoportmunkában	
Személyiségfejlesztési, önismereti, tanulás-módszertani, pályaaorientációs modulok tartása óraadói díj	óra		járuléka:	7 800 Ft		járuléka:	- Ft		
Tehettségcsávok működése									
Személyi kiadások (óraadói díjak)	alkalom (1 alkalom 2 óra)	206	6 000 Ft	1 236 000 Ft	0	6 000 Ft	- Ft	ITK és tehetségcsávok	
			járuléka:	160 680 Ft		járuléka:	- Ft		
Dologi kiadások: irodaszer beszerzés, szakmai anyagok beszerzése	beszerzés	0	100 000 Ft	- Ft	0	100 000 Ft	- Ft	Nem tervezünk ebben a félévben	
Dologi kiadások: tanulók beutazása a városközponti foglalkozásra	km	0	230 Ft	- Ft	0	230 Ft	- Ft	Nem tervezünk ebben a félévben	
Tehetség támogatás (a program elemei nem csak a tehetségcsávokban fejlesztettek részére nyújtott lehetőség)									
Vendégtanár program tiszteletdíj				60 000 Ft			- Ft	Két vendégtanár program	
Tiszteletdíj számlás kifizetéssel	alkalom	2	30 000 Ft		0	30 000 Ft			
Tiszteletdíj bér jellegű kifizetéssel			30 000 Ft		30 000 Ft				
			0	7 800 Ft		járuléka:	- Ft		
Általános iskolák költségkerete		4	100 000 Ft	400 000 Ft	0	- Ft	- Ft	Általános iskolák számára	
Dologi kiadások: tanulmányutak utazási költségei	km	0	500 Ft	- Ft	0	500 Ft	- Ft	Nem tervezünk ebben a félévben	
Mindösszesen:				2 000 080 Ft			- Ft	Mindösszesen:	2 000 080 Ft

Handwritten signature in blue ink.

Előterjesztés Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete ülésére

Tárgy: Orosháza Város Gyermekjogi, Ifjúságpolitikai Konceptiója és Cselekvési Programja (2024-2029).

Tisztelt Képviselő-testület!

Orosháza Város Képviselő-testülete 2016. május 30-i ülésén a 160/2016. (V.30.) K.t. határozatában döntött először az Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptiójának elkészítéséről és annak Képviselő-testület elé történő terjesztéséről.

Az új koncepció elkészítése alapul vette az korábbi évek koncepcióiban foglaltakat, a törvényi előírásokat és helyi szabályozásokat. Az anyagot a témában érintettek fiatalok és szakemberek véleményének figyelembevételével készítettük. A koncepcióban bemutatásra kerülnek az ifjúsági felmérés eredményei és a hozzá kapcsolódó helyzetelemzés, valamint a 2024-ben készített Békés Vármegyei Ifjúságkutatás tapasztalatai.

Az így elkészült dokumentum – amely a határozat mellékletét képezi – lefekteti a helyi ifjúságpolitika helyzetét, céljait, irányvonalát és azokat az alapelveket, amelyeket a különböző fejlesztések során szem előtt kell tartani. Rendszerezi továbbá azokat az elképzeléseket, amelyek segítenek meghatározni a városban élő fiatalokhoz való viszonyulást, illetve szerepüket a város életében. Célja, a hozzá kapcsolódó cselekvési programban lefektetett javaslatok és intézkedések mentén az orosházi fiatalokban tudatosodjon, hogy beleszólhatnak a város életébe, az őket érintő kérdésekbe, lehet saját véleményük és ötletük, amely meghallgatásra talál.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és az alábbi határozati javaslat elfogadására!

Határozati javaslat:

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete

1) elfogadja – a határozat mellékletét képező – 2024-2029. időszakra vonatkozó Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Konceptióját és Cselekvési Programját,

2) lehetőségeihez mérten támogatja a koncepció cselekvési tervében lefektetett intézkedések megtételét Orosháza Város Önkormányzata éves költségvetésének terhére.

Végrehajtásért felelős: Simon Petra ifjúsági referens a koncepcióba foglalt feladatok feladatkörükben történő végrehajtásáért
Godár Andrea osztályvezető a koncepcióban és a

cselekvési tervben foglalt feladatok költségvetési
fedezetének rendelkezésre bocsátásáért

Határidő: azonnal

Orosháza, 2024. 08. 05.

Dávid Zoltán
polgármester

Orosháza Város Gyermekjogi, Ifjúságpolitikai Konceptiója
és Cselekvési Programja
2024-2029

2024.

Tartalom

1. Bevezetés.....	4
2. A koncepcióról általában.....	5
2.1 A koncepció célja.....	5
2.2. Alapelvek.....	6
2.2.1 Általános alapelvek.....	6
2.2.2 Konkrét alapelvek meghatározása.....	7
2.3 Alapértékek.....	8
2.4 A koncepció célcsoportja.....	8
2.5 A jogszabályi háttér bemutatása.....	9
2.6 Stratégiai környezet bemutatása.....	10
2.6.1 A stratégia illeszkedése már meglévő fejlesztési dokumentumokhoz.....	11
2.6.2 A stratégia illeszkedése helyi stratégiai és települési dokumentumokhoz.....	11
3. Előzmények.....	12
4. Helyzetelemzés.....	13
4.1 Demográfiai adatok.....	13
4.2 Foglalkoztatási aktivitás.....	16
4.3 Nevelés-oktatás-képzés.....	17
4.3.1 Bölcsődei gondozás és óvodai ellátás.....	17
4.3.2 Alap- és középfokú nevelés-oktatás.....	19
4.3.3 Felsőoktatás.....	21
4.3.4 Oktatási Kerekasztal.....	21
4.3.5 Tehetségbarát Önkormányzat Díj.....	22
4.4 Esélyegyenlőség, érdekérvényesítés.....	22
4.5 Pályaválasztás- munkavállalás.....	24
4.6 Egészségügyi, szociális és mentálhigiénés ellátás.....	25
4.6.1 Egészségügyi ellátás.....	25
4.6.2 Szociális Ellátás	26
5. Ifjúsági helyzetkép.....	40
5.1 A helyzetelemzés háttere.....	40
5.2 A települési ifjúsági munka állapota, kihívásai, a helyzetelemzés módszertana.....	40
5.3 Az on-line csoportos interjúk elemzése.....	40

5.4 A kérdőíves felmérés eredményei.....	45
5.5 A WorldCafé és a Diáksparlament eredményei.....	56
5.5.1 Részvétel.....	56
5.5.2 Közösségi aktivitás.....	56
5.5.3 Közösségi terek.....	58
5.5.4 Oktatás és munka.....	58
5.5.5 Szabadidő.....	61
5.5.6 Mentális egészség.....	61
6. Békés Vármegyei Ifjúságkutatás 2024.....	63
6.1 Minta és módszer.....	63
6.2 A kutatás eredményeinek összegzése.....	63
7. Azonosított problématerületek.....	64
8. Célok az azonosított problématerületek vonatkozásában.....	65
9. Eszközök.....	66
10. Cselekvési terv.....	67
11. Felhasznált források.....	82

*Ne csüggedj, hisz ifjú vagy,
S minden elérhető,
Ha van benned bátorság,
Remény, s szeretni erő.
(J. W. Goethe)*

1. BEVEZETÉS

Orosházán a településvezetés ciklusokon átfelöen elkötelezett a települési ifjúsági munka iránt, ennek köszönhetően mára az ifjúsági munkának évtizedekre visszamenő hagyományai vannak.

A várospolitikai minden lényeges kérdésében érintettnek tekinti a gyermek és a fiatal korosztályt. Szem előtt tarja érdekeiket az őket érintő kérdésekben és a rájuk vonatkozó, velük kapcsolatos döntések meghozatalában. Ezért is hozta létre 1997-ben a Gyermek és Ifjúsági Önkormányzatot, melynek egyik kiemelt feladata javaslatok, vélemények megfogalmazása a Képviselő-testületnek a helyi ifjúságot érintő elképzelésekről, problémákról, feladatokról.

A városvezetés felelősséget érez a felnövekvő generációért, fontosnak tartja megismerni a korosztályok jellemzőit, elvárásait, érdekeit és próbál minél jobb feltételeket biztosítani számukra az életük különböző területein. Ha odafigyelünk arra, hogy a gyerekeknek jó gyerekkoruk legyen, akkor olyan felnőtt társadalomban fogunk élni, amelyben az emberek alapvetően jól vannak. Mi alapján mondhatjuk azt, hogy egy gyereknek elég jó a gyerekkora? A UNICEF Innocenti kutatóintézet szerint alapvetően három kérdésre kell választ adni: biztosított-e gyerek mentális egészsége, fizikai jólléte, és hozzájut-e megfelelő oktatáshoz és képességfejlesztéshez. A boldog gyerekkort pedig (legalábbis a kutatók szerint) ezeken túl a jó társas kapcsolatok és barátságok, a bántalmazástól és erőszaktól való védelem, a megfelelő anyagi erőforrások, valamint az egészségügyi, szociális és egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosíthatja. A városvezetés a rendelkezésére álló eszközökkel szeretné elérni, hogy erre minden, a településen élő gyermeknek és fiatalnak esélye legyen.

Orosháza Város Önkormányzata alapul véve a törvényi előírásokat, a helyi szabályzásokat, rendeleteket a lehető leghatékonyabban próbál dolgozni azért, hogy az itt élő gyermekek és fiatalok számára minél magasabb életszínvonalat biztosítson, megtalálja azokat a megoldásokat a legégetőbb problémákra, amelyek szükségesek ahhoz, hogy a fiatal generáció a jövőjét is Orosházán képzelje el. Amennyiben szeretnénk, hogy az itt élő fiatalok a

településen maradjanak, itt alapítsanak családot, meg kell teremtenünk a megfelelő feltételeket hozzá.

Ennek érdekében az új koncepció megalkotása előtt kíváncsiak voltunk a fiatalok és a témában érintett szakemberek véleményére. Bemutatásra kerülnek az Erzsébet Ifjúsági Alap Nonprofit Kft. az EFOP-1.2.3-VEKOP-2015-00001 projekt keretében ifjúsági stratégia készítés támogatásához intézett felhívásán elnyert ifjúsági felmérés eredményei, a hozzájuk kapcsolódó helyzetelemzés, valamint a 2024-ben készített Békés Vármegyei Ifjúságkutatás tapasztalatai.

2. A KONCEPCIÓRÓL ÁLTALÁBAN

A globális kihívásokat is figyelembe véve, de elsősorban, a helyi szükségletekre fókuszálva kezdtük meg- a helyi fiatalok bevonásával- a koncepció megalkotását. Az alapokat mindazok a helyben is megfigyelhető jelenségek, kihívások jelentették, melyek sok más településen is jelen vannak Magyarországon.

Ellentmondás például, hogy a fiatalok egy része elköltözik a településről, akár külföldre is, mert helyben nem találják meg a vágyott lehetőségeiket. Ugyanakkor tapasztalat az is, hogy az iskoláskorú fiatalok jó része nem él a település által biztosított alternatívákkal, nem ismerik azokat (például az ifjúsági közösségi tereket), valamint sok esetben csekély látogatottságúak a kifejezetten az ifjúság érdeklődési körét figyelembe véve szervezett programok.

Az elkészítés során kiemelt szerepet kapott, hogy a fiatalok életére meghatározó hatást gyakorló jelenségek mélyebb okait feltárjuk, ugyanakkor olyan közös gondolkodási és tervezési folyamatot kezdeményezzünk, amelynek eredményeként a fiatalok igényeiket, változtatási és fejlesztési javaslataikat a település vezetői számára vázolni tudják.

2.1 A koncepció célja

A koncepció célja, hogy meghatározza a gyermek és ifjúságpolitika helyi prioritásait:

- az önkormányzat felelősségvállalásának területeit, azokat az elveket, melyeket a szolgáltatások, tevékenységek fejlesztése során érvényesíteni kell,
- teret biztosítson a gyermekeket és az ifjúságot érintő projektek, fejlesztések megvalósításának,

- elősegítse a gyermekkel és az ifjúsággal a hosszú távú célokat szem előtt tartó foglalkozást, a problémáik komplex kezelését,
- keretet biztosítson az érintett társadalmi szereplőkkel való együttműködéshez,
- a prioritások kijelölésével hozzájáruljon a rendelkezésre álló források hatékonyabb felhasználásához.

Az Önkormányzat az ifjúsági koncepció megalkotásával hozzá kíván járulni az Orosházán élő fiatalok önállóvá válásának segítéséhez, társadalmi integrációjuk megvalósulásához. Lehetőségeivel és erőforrásaival támogatni kívánja a fiatalokat és közösségeiket abban, hogy képessé váljanak egyéni és közösségi szinten a társadalmi kihívásoknak megfelelni. Segítséget kíván nyújtani a hátrányos helyzetű fiatalok életésélyeinek növeléséhez, társadalmi integrációjának megteremtéséhez.

Orosháza Város Önkormányzatának további célja, hogy közvetlenül, intézményein és más szervezetein keresztül, együttműködve a városban működő más szervezetekkel, intézményekkel, civil közösségekkel szoros kapcsolatot fenntartva olyan társadalmi és gazdasági környezetet teremtsen, ahol az Orosházán élő, tanuló, dolgozó fiatalok - életkezdésük támogatásával, érdekérvényesítő képességük fejlesztésével, értelmes szabadidő eltöltésük feltételeinek megteremtésével - otthon érzik magukat és megfelelő életszínvonalat alakítsanak ki saját részükre.

Biztosítani kell, hogy minél több fiatal Orosházán tanulhasson: itt szerezhessen érettségit, sajátítson el szakmát. Az érettségi után a tehetséges fiatalok elkerülnek a városból és egyetemen, főiskolán szereznek diplomát, illetve a megfelelő intézményekben szakképesítést. E képesítések megszerzését követően cél, hogy közülük minél többen térjenek vissza a településre (munkahelyek, lakhatási lehetőségek biztosítása, szolgáltatások bővítése). A tanulmányaik befejezése után a városban maradók dolgozni kezdenek, családot alapítanak. Rájuk szintén igaz: itt is munkahelyet, illetve lakhatási lehetőséget, gyermekeik részére intézményi szolgáltatásokat kell biztosítani, továbbá minél több olyan szolgáltatást, ami a mindennapokhoz szükséges.

2.2. Alapelvek

2.2.1 Általános alapelvek

Az ifjúságról való gondolkodás alapja, hogy a fiatalokat, mint összetett célcsoportot tekinti, az őket érintő kérdésekbe bevonja képviselőiket és a döntéshozatalból sem hagyja ki

érdekképviselői szerveiket. Azon feladatokat, igényeket, melyeket az ifjúság önszervező módon meg tud oldani, ne az önkormányzati intézményrendszer lássa el, hanem az csupán a hozzájuk szükséges feltételeket biztosítsa.

Az ifjúsági koncepció egységes szemléletű dokumentum, melyben a fejlesztésekre és cselekvésekre vonatkozó alapelvek kerülnek rögzítésre. A hangsúlyt az ifjúság önszerveződésének elősegítésére, az értelmes szabadidőtöltés feltételeinek biztosítására helyezi, ezt prevencióként, megelőzésként kiemelt fontosságúnak tartja; prioritásként kezeli a fiatalok bűnözés megelőzését, csökkentését.

Arra irányul, hogy a város megfelelő környezeti feltételeket teremtsen a fiatal korosztály számára, ahol otthonosan érezhetik magukat, kiszámíthatók életviszonyaik, problémák esetén szakértő segítséget találnak azok megoldásához, és ahol felkészülhetnek a felnőtt életre.

Az Önkormányzat épít a hatályos önkormányzati koncepciókban foglaltakra, a városi általános iskolák és a középiskolák tanterveinek, diákönkormányzatainak együttműködésére, civil szervezetek, illetve korosztályi szervezetek és csoportok támogatására. Fontos egy ifjúsági feladattal megbízott állandó szakember foglalkoztatása, akinek a koncepcióban megjelölt célok, feladatok koordinálása a feladata. Segítenie kell az önkormányzat, az intézmények, a civil szervezetek és ifjúsági önszerveződések munkáját, összekötő kapocsként kell részt vennie a mindennapi munkában.

A Cselekvési tervben a célok megfogalmazásakor, a feladatok vállalásában a Koncepció reális, a város teljesítőképességével összhangban lévő mértéket határozzon meg, a finanszírozhatóság érdekében használjon ki minden lehetséges pályázati forrást.

2.2.2 Konkrét alapelvek meghatározása

- Az ifjúsági korosztály életminőségének javítása.
- Az egészséges testi-lelki-értelmi fejlődés biztosítása.
- Védelem az erkölcsi és fizikai veszélyektől, valamint a hátrányos megkülönböztetésektől, az esélyegyenlőség megteremtése.
- Az ifjúsági közösségi szerveződés, a közösségek megerősödésének támogatása, a működéshez szükséges infrastruktúra biztosítása.
- A fiatalok segítése egyéni és kollektív jogaik érvényesítése érdekében.
- Az információs társadalom lehetőségeihez való hozzájutás elősegítése.

- Az önálló életre való felkészülés, a pályakezdés, az otthonteremtés lehetőségének támogatása.

2.3 Alapértékek

Orosháza Város Önkormányzata felelősen gondol a városban élő, és itt felnövekvő fiatalokra, feladatának tekinti az új nemzedékek felnőtté válásának támogatását, életük kiteljesítésének segítségét. Ezen feladatait az alábbi értékekre alapozva látja el:

- a *generációk egymás iránt érzett felelős gondolkodása, felelősségtudata, felelősségvállalása;*
- a *helyi közösség értékeinek elfogadása, ápolása, továbbörökítése;*
- a *másság elfogadása;*
- *esélyegyenlőség biztosítása;*
- *demokratikus társadalmi viszonyok;*
- a *tanulás*, mint lehetőség, mint jog és kötelesség - és mint a társadalmi integráció eszközének szem előtt tartása;
- *összhang megteremtése* más átfogóbb stratégiákkal, koncepciókkal és ágazati koncepciókkal.

2.4 A koncepció célcsoportja

A koncepció elsődleges célcsoportja az orosházi lakhelyű gyermek, ifjúsági és fiatal felnőtt korosztály, valamint a város oktatási intézményeiben tanuló fiatalok. Foglalkozik a 14 év alattiak helyzetével is, de elsősorban a 14-30 évesek lehetőségeit próbálja bővíteni a város életében. A Nemzeti Ifjúsági Stratégia az ifjúságpolitika elsődleges célcsoportjának is ezt a korosztályt tekinti, mert a kutatások tényadatai, a hazai és nemzetközi gyakorlat jól mutatják, hogy a fiatalok napjainkban egyre később lesznek a munkaerőpiac szereplői, és később alapítanak családot, váltogatják a munkával és tanulással töltött időszakokat. Egyéni életútjaik sokkal változatosabbak, mint valaha – életük során egyre később válnak teljesen önállóvá.¹ A legújabb ifjúságkutatások eredményei alátámasztják a mindennapok tapasztalatait: manapság egyre nehezebb csupán életkor alapján meghatározni egy fiatal fejlődéslélektani, pszichés vagy társas fejlettségének szintjét, valamint ez alapján korcsoporthoz kötődő „címkével” illetni őket (például gyermek, serdülő, fiatal felnőtt). Ennek okai elsősorban generációs sajátosságokkal magyarázhatóak, ilyenek például a késői önállósodás (posztadoleszcencia) vagy a szexuális élet korai elkezdése.

¹ Ez az időhorizont a kb. 8–12 évesektől a kb. 25–30 évesekig tartozókat sorolja az ifjúsági korosztályok tagjai közé (a nemzetközi és hazai jogi gyakorlat a gyermekkort 0–18 év kor között határozza meg).

A másodlagos célcsoport a támogató szervezetek, intézmények és szakemberek alkotják, akikre partnerként számít az önkormányzat a tervezés és a végrehajtás fázisaiban.

2.5 A jogszabályi háttér bemutatása

Az önkormányzati ifjúságpolitika legmagasabb szintű jogforrása Magyarország Alaptörvénye, amely Nemzeti Hitvallásában kimondja, hogy „Bízunk a közösen alakított jövőben, a fiatal nemzedékek elhivatottságában. Hisszük, hogy gyermekeink és unokáink tehetségükkel, kitartásukkal és lelkierejükkel ismét nagygyá teszik Magyarországot.” A XVI. cikk (1) bekezdése értelmében: „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz.”²

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény meghatározza az önkormányzat ifjúsággal kapcsolatos főbb feladatait. A 13. § (1) bekezdés 15. pont értelmében a helyi önkormányzatok feladata a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében a sport és ifjúsági ügyek.³

Főbb az ifjúságot érintő jogszabályi háttér:

- 1998. évi LXXXIV. törvény - A családok támogatásáról
- 1991. évi LXIV. törvény - A Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről
- 1997. évi XXXI. törvény - A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 2011. évi CCXI. törvény a családok védelméről
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről
- 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről
- 1997. évi CLIV. törvény az egészségügyről
- 2012. évi CXXXIV. törvény a fiatalkorúak dohányzásának visszaszorításáról és a dohánytermékek kiskereskedelméről
- 2015. évi CXXIII. törvény - Az egészségügyi alapellátásról
- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról

² <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100425.atv>

³ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1100189.tv>

Találkozhatunk olyan ifjúságot érintő nemzetközi egyezményrel is melyek beépültek a hazai jogrendszerbe.

Ilyen nemzetközi rendelkezések például:

- Európai Szociális Karta
- Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata
- Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya
- Európai Bizottság Fehér könyve

2.6 Stratégiai környezet bemutatása

2.6.1 A stratégia illeszkedése már meglévő fejlesztési dokumentumokhoz

Az **Európai Ifjúsági Párbeszéd** 6. ciklusának eredményeként meghatározták azokat a célkitűzéseket, amelyek mentén a tagállamok fiataljai tevékenykedni szeretnének, hozzájárulva ezzel a 2019-2027 közötti időszak stratégiájának megalkotásához. E célokban többek között kiemelt szerepe van az ifjúsági párbeszédnek - érdekképviselőnek, a vidéki fiatalok előmozdításának, a mentális egészségnek, a tanulás és munkavállalás minőségi támogatásának, a környezettudatos gondolkodásnak, valamint az ifjúsági szervezetek munkáját segítő programoknak.⁴

A **Nemzeti Ifjúsági Stratégia** 2009-2024 időszakra vonatkozóan fogalmazza meg, hogy az államnak érdeke és felelőssége is, hogy az elkövetkező nemzedék képessé váljon a társadalom teljes körű tagjává válni, és a későbbi társadalmat alakítani. Ezért a dokumentum legfőbb céljaként a következőt határozta meg: „Az ifjúságban rejlő erőforrások kibontásának és a korosztályok társadalmi integrációjának elősegítése.”⁵ Ezt a célt három fejlesztési területen keresztül kívánja megvalósítani. A társadalmi integráció támogatásával, vagyis a családalapítás, a munkavállalás lehetőségeinek, valamint az esélyegyenlőség megteremtésével; az ifjúsági közösségek segítségével, amelyben megjelenik a tanulás, a kultúra és szabadidős tevékenységek, valamint a társadalmi részvételt erősítő platformok; és ezt átívelendő a szakmai háttér biztosításával, azaz a szakmai szolgáltatások, szervezetek, a források és a jogszabályi környezet struktúrájának kialakításával.

⁴ https://youth.europa.eu/get-involved/eu-youth-dialogue/previous-eu-youth-dialogue-consultations_hu

⁵ <https://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/ifjusagugy/nemzeti-ifjusagi/nemzeti-ifjusagi-strategia>

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) egyszerre irányul arra, hogy a gyermekek életfeltételei jobbak legyenek, és hogy a gyermekekkel foglalkozó, nekik szolgáltatásokat nyújtó intézmények javuljanak, korszerűsödjenek.⁶

A Stratégia a következő fejlesztési területeket határozza meg:

- Foglalkoztatás, munkaerő-piaci helyzet javítása,
- A gyermekes családok anyagi helyzetének javítását szolgáló ellátások fejlesztése,
- Lakás, lakhatás feltételeinek, minőségének, biztonságának javítása,
- A képességek kibontakoztatását, a sikeres iskolai pályafutást segítő intézmények és szolgáltatások fejlesztése, a szegregáció csökkentése,
- Gyermekes családokat célzó személyes szolgáltatások és szakellátások fejlesztése,
- Egészségesebb gyermekkor biztosítása.

2.6.2 A stratégia illeszkedése helyi stratégiai és települési dokumentumokhoz

Orosháza Város Önkormányzata által elfogadott ágazati és szakmai koncepciók, stratégiai tervek:

A 2016-ban elfogadott **Településfejlesztési Koncepció** 2030-ra céljául tűzte ki Orosháza társadalmának nyitottabbá, érdeklődőbbé, a régi és új értékek iránt fogékonyabbá tételét. Megjelenik továbbá a dokumentumban, hogy az itt felnövő fiatal felnőttek többnyire helyben keresik a boldogulást és alapítanak családot, mert sok szálon érzelmileg kötődnek a városhoz. Fontosnak tartják itteni gyökereiket és a jól ismert és támogató társadalmi közegért cserébe elfogadják a távolabbinál szerényebb hazai, helyi lehetőségeket.

A **Helyi Esélyegyenlőség Program** (2023-2028) fiatalokat érintő soraiban szintén megemlíti Orosházát, mint előregedő települést, megjelennek a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok, az egészséges életmód kialakítását és a szabadidő hasznos eltöltését támogató irányok.

A **Gazdaságfejlesztési Programban** (2020-2025) megjelenik, hogy a népességmegtartás egyik fontos eszköze a humán közszolgáltatások fejlesztése, a népesség fiatalítása. A munkahelyteremtés mellett a megfelelő szociális háló nélkülözhetetlen ahhoz, hogy a fiatal párok, családok Orosházán maradjanak, illetve, hogy a járásból vagy a megyéből Orosházára költözzenek. A város népességmegtartó képességének fejlesztése, erősítése kívánatos, olyan

⁶ <https://mindengyerek.hu/legyen-jobb-a-gyermekeknek-nemzeti-strategia/>

körülményeket (lakás, közmű, otthonos településkép, hagyományápolás) kell teremteni, ami az itt élőket is marasztalja és másokra is vonzó hatást gyakorol.

A **Szociális Szolgáltatástervezési Konceptióban** megfogalmazásra került, hogy a családok életkörülményeinek alakulását, közérzetét, szociális helyzetét meghatározza, tudnak-e lakóhelyükön olyan gyermekellátást igénybe venni, amely elősegíti a munka világába történő visszatérést, képzésen való részvételt, idős hozzátartozó ápolását stb. Orosháza számára elérendő jövőkép, hogy a társadalmi integráció és kohézió erősödésével békés, nyugodt város legyen minden itt lakó számára. Az „élhető város” víziója kedvező változást hoz a demográfiai mutatókban. A letelepedő és családalapító fiatalok nem csak a saját jövőjüket, hanem a város jövőjét is építik.

A képviselő-testület a célcsoportot érintően az alábbi rendeleteket alkotta meg:

7/2016. (IV.14.) Ör. számú rendelet az Orosházi Kistérség Többcélú Társulása fenntartásában működő intézmény által nyújtott szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokról

17/2022. (IX.29.) Ör. számú rendelet a pénzügyi és természetbeni szociális ellátásokról

16/2006 (IX.15.) Ör. számú rendelet az önkormányzati lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről

15/2004. (IV.24.) Ör. számú rendelet az Önkormányzat testnevelési és sportfeladatairól

9/2016 (IV.29.) Ör. a gyermekek ellátásáról

3. ELŐZMÉNYEK

Orosháza Város az ifjúságpolitikai célok megvalósításához koncepciót készít, amely figyelembe veszi a helyi ifjúság igényeit és elvárásait. A koncepciót folyamatosan felülvizsgálja, aktualizálja és alakítja a kor elvárásainak, illetve a helyi adottságoknak, anyagi lehetőségeinek és a törvényi változásoknak megfelelően.

Az előző koncepció a 2017-2022-es időszakot ölelte fel, helyzetfelmérésre alapozva meghatározta az elérendő célokat és a feladatokat.

A koncepció és a hozzá kapcsolódó Cselekvési terv megvalósulásában, a folyamatok alakulásában nem elhanyagolható szerep jutott a koronavírus járványnak, valamint a gazdasági helyzet változásának.

Orosháza Város Ifjúságpolitikai és Gyermekjogi Koncepciója (2017-2022) Cselekvési tervének megvalósult elemei:

1. Az ifjúsági polgármester részvétele Orosháza Város Önkormányzatának testületi ülésein.
2. Tematikus tréning lebonyolítása az iskolákban (5. és 9. évfolyamon), majd külső helyszínen.
3. Ifjúsági Kerekasztal működése.
4. DÖK találkozók évente.
5. Ifjúsági cserék lebonyolítása az Erasmus+ pályázatok keretében 2017-ben, 2019-ben, 2023-ban Olaszországban, valamint Portugáliában.
6. Sikerklub megvalósítása 5 alkalommal.
7. Ifjúsági pályázat kiírása (Amit csak akarsz – Orosházán), melynek keretében rendezvények megvalósítása: futóverseny, akadályfutás, városi túraverseny, hangszersimogató és triál verseny.

A koncepció megújításhoz figyelembe vettük a gyermek-és ifjúsági ágazattal foglalkozó szakterületek, intézmények és szakemberek véleményét és tapasztalatait.

4. HELYZETELEMZÉS

4.1 Demográfiai adatok

Az ifjúság helyzetének megítélésakor figyelembe kell venni a társadalmi és demográfiai folyamatokat. A demográfiai viszonyok átalakultak: a fejlett országokban az alacsonyabb születési ráták és az élettartam növekedésének köszönhetően a társadalmak előregedése tapasztalható. Hazánkban a 14 évesek és annál fiatalabbak száma 1980 óta több mint egyharmadával csökkent. Ez nem magyar sajátosság, az Európai Unióban 2000 és 2020 között a 65 és 90 év közötti korosztály aránya az össznépeségben belül 16 %-ról 21 %-ra emelkedik, míg a 15 és 24 év közötti korosztályé 11 %-ra esik vissza.

1. számú táblázat: Orosháza lakónépességének száma az év végén

Orosháza lakónépességének száma az év végén		
Év	Fő	Változás
2017	27 492	bázis év
2018	27 236	99,07%
2019	26 874	98,67%
2020	26 528	98,71%
2021	26 157	98,60%

2022	25 472	97,38%
------	--------	--------

(Forrás: KSH)

Orosháza lakónépessége⁷ a korábbi időszakhoz hasonlóan fogyatkozó tendenciát mutat, melyet az alábbi táblázat szemléltet. A lakónépesség száma 2017-ben 27.492 fő volt, míg 2022-ben 25.472 fő élt városunkban, így pontosan 2020 fővel csökkent a lakosok száma az elmúlt öt év tekintetében.

2. számú táblázat: Az állandó népességben belül a gyermek korosztály aránya

	2021.01.01.	2022.01.01.	2023.01.01.
Allandó népesség	26 881 fő	27 204 fő	26 788 fő
Ebből gyermek korosztály (0-18 év)	4535 fő	4461 fő	4362 fő
Gyermek korosztály aránya	16,87 %	16,40%	16,28%

(Forrás: Orosházi Polgármesteri Hivatal)

Az Orosházi Polgármesteri Hivatal adatszolgáltatása alapján 2024. júniusi 1-én a gyermek- és ifjúsági korosztály (0-30 éves korúak 7762 fő) a város összlakosságának a 27,88 %-át teszi ki. Ez az arány, ahogy városunk népessége is, folyamatosan csökken. Ez hosszú távon a társadalom elöregedéséhez vezet. Az elöregedés mértékének mutatója az öregedési index. Orosháza városára vonatkozóan a KSH adatait az alábbi táblázat foglalja össze.

3. számú táblázat: Öregedési index

Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	6 033	3 641	165,70%
2018	6 107	3 700	165,05%
2019	6 254	3 607	173,39%
2020	6 371	3 526	180,69%
2021	6 404	3 498	183,08%
2022	6 430	3 429	187,52%

⁷ Lakónépesség: az adott területen ténylegesen élő, jelenlévő népesség.

(Forrás: TeIR, KSH-TSTAR)

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alatti személyre hány 65 év feletti személy jut. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiiek vannak többen és a település elöregedő. Ez figyelhető meg településünk esetében is.

4. számú táblázat: Természetes szaporodás

Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-8,68
2018	-8,11
2019	-8,39
2020	-9,48
2021	-11,35
2022	-8,55

(Forrás: TeIR, KSH-TSTAR)

Az elöregedést támasztja alá évente az élveszületések és halálozások számából megállapított *negatív* természetes szaporodási mutató.

Bár a családalapítási minták megváltoztak, a házassági kedv ingadozó - többnyire inkább csökkenő-, a képet árnyalja, hogy átalakulóban vannak a társadalmi együttélés keretei, számos egyéb, alternatív családmódel jellemző, például – más országokhoz hasonlóan – Magyarországon is hangsúlyosabbá váltak az élettársi kapcsolatok, mozaikcsaládok stb.

5. számú táblázat: Házasságkötések száma

Év	2020	2021	2022	2023
Házasságkötés db	195	190	171	180

(Forrás: Orosházi Polgármesteri Hivatal)

A demográfiai folyamatok adataiból összefoglalásképpen levonható az a következtetés, hogy az élveszületések számának alacsony volta az alapvető oka a lakosság fogyásának és

előregedésének. Azonban az ebből fakadó szociológiai következtetések levonása nem célszerű, hiszen az új generációs mutatók szerint a fiatalok a hosszabb ideig tartó együttélést preferálják, gyermekvállalás nélkül.

Ugyanakkor a migráció sem hagyható figyelmen kívül, ami ugyancsak negatív eredményt hoz. A várost elhagyó népesség ugyanis inkább a fiatalabbak és az aktív korúak köréből kerül ki, az időseket általában nem jellemzi a város elhagyása. A városból elköltöző 19 év alattiak általában ideiglenes jelleggel, tanulási szándékkal távoznak. Az útra kelő 20-29 éves korosztály általában a visszatérés szándéka nélkül változtat állandó lakóhelyet a jobb megélhetés reményében.

4.2 Foglalkoztatási aktivitás

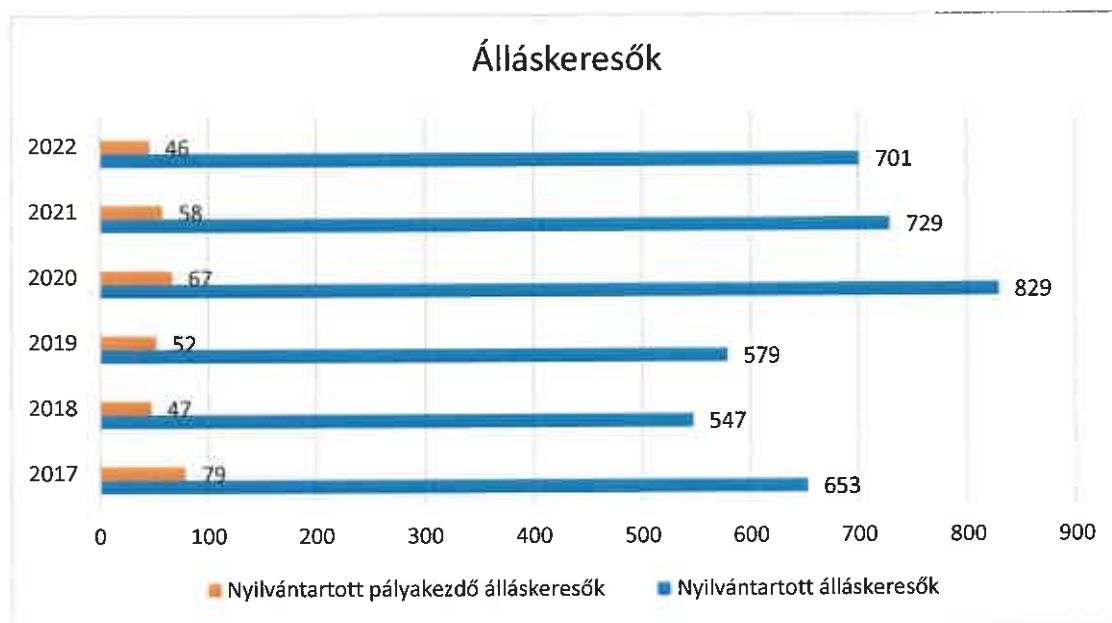
A fiatalok megtartása, az idevándorlók számának növelése lehetetlen a stabil munkaerőpiac és a kedvező foglalkoztatási környezet megléte nélkül.

A korosztályok vonatkozásában a fiatalabb álláskeresők (20-30 éves) száma csökkent, a 20 év alattiaknál 38 főről 24-re, a 21-25 éves korosztálynál 95 főről 70 főre, míg a 31-35 éveseknél az elmúlt 5 évben 20 fővel nőtt az arány.

6. számú táblázat: Nyilvántartott álláskeresők száma

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	653	547	579	829	729	701
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	38	21	30	38	31	24
	%	5,82%	3,84%	5,18%	4,58%	4,25%	3,42%
21-25 év (TS 038)	Fő	95	68	79	77	67	70
	%	14,55%	12,43%	13,64%	9,29%	9,19%	9,99%
26-30 év (TS 039)	Fő	71	59	64	95	66	69
	%	10,87%	10,79%	11,05%	11,46%	9,05%	9,84%

A 25 év alatti nyilvántartott álláskereső fiatalok foglalkoztatását, a munkaerő-piacra történő átmenet megkönnyítését célzó képzések tekintetében megállapítható, hogy a munkaerő-piaci képzésbe történő bekapcsolásukra minden évben sor került. A pályakezdők, fiatalok kiemelt hátrányos helyzetű csoportként van definiálva az Unióban és Magyarországon egyaránt.

A pályakezdő álláskereső száma az elmúlt 6 évet vizsgálva csökkent, miközben a regisztráltak száma nőtt. 2017-ben 79 főt tartottak nyilván pályakezdőként, míg 2022-ben 46 főre csökkent a regisztrált pályakezdők száma.

Az Ifjúsági Garancia Plusz Programok azoknak a 15-29 év közötti fiataloknak a munkához, munkatapasztalathoz vagy piacképes tudáshoz jutását segíti, akik nem tanulnak, nem dolgoznak, emellett álláskeresőként vagy szolgáltatást kérőként nyilvántartásba vételüket kérték a lakóhelyük vagy tartózkodási helyük szerint illetékes járási (fővárosi kerületi) hivatal foglalkoztatási osztályán.

A programba belépő fiatalok személyre szabott segítséget kapnak a munkaerőpiaci helyzetük javításához.⁸

4.3 Nevelés-oktatás-képzés

4.3.1 Bölcsődei gondozás és óvodai ellátás

A 0-3 éves korosztály számára a bölcsődei gondozás biztosított a településen, melynek célja többek között a gyermekek harmonikus fejlődését segíteni fizikai és érzelmi biztonság megteremtésével, motivációs környezet biztosításával, kisgyermeknevelők és gyermektársak felől érkező szeretet és elfogadás segítségével. Orosházán a Kisharang és a Bóbita Bölcsőde önkormányzati fenntartású intézmény, de a városban két magánbölcsőde szolgáltatásai is elérhetők a gyermekek számára.

⁸ https://nfsz.munka.hu/cikk/3817/_Ifjusagi_Garancia_Plusz_GINOP_Plusz41123_

Bölcsődei intézmények adatai 2023-ban:

7. sz. táblázat: Bölcsődében ellátott gyermekek száma
8.

Bölcsődék/Családi Bölcsődék	Az ellátott kisgyermek száma 2023. évben
Kisharang Bölcsőde	121 fő
Bóbita Bölcsőde	42 fő
Lurkó Családi Bölcsőde	19 fő
Lurkó Munkahelyi Bölcsőde	7 fő
Aprajafalva Családi Bölcsőde Hálózat	24 fő

Az ellátási formára nagy igény mutatkozik, Orosháza Város Önkormányzat Bölcsődéi 2023. évben 100 %-os férőhely kihasználással működtek.

A városban Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodája a székhelyen kívül 7 telephellyel biztosít nappali foglalkoztatást a 3-6 éves korosztály számára. Az óvoda pedagógiai programja tartalmaz sajátos helyi feladatokat. A teljesség igénye nélkül ezek az integrált nevelés, idegen nyelv -, úszás -, gyermektorna -, kézműves foglalkozások szervezése.

Az önkormányzati óvodán kívül egyházi és magán óvodák működnek a városban:

- Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda
- Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium
- Forrás Református Óvoda
- Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelést-oktatást Végző Iskola, Szakiskola
- Lurkó Óvoda
- Aprajafalva Óvoda

Az intézményekben kulturált környezetben folyik a nevelő munka, a színvonalas iskola-előkészítő tevékenység. Az óvodák az általános nevelési feladatokon túl számos kulturális, sport és környezetvédelmi programon vesznek részt, sokszor szervezőként is. Ezáltal is hozzájárulnak a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődéséhez, környezettudatos életviteléhez, képességeik kibontakoztatásához.

Óvodai intézmények adatai 2023-ban:

8. sz. táblázat: Óvodába járó gyermekek száma

Óvodák	Létszám (fő)
Orosháza Város Napköziotthonos Óvodája	442 fő
Székács József Evangélikus <u>Óvoda</u> , Általános Iskola	140 fő

és Gimnázium	
Forrás Református Óvoda	79 fő
Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda	78 fő
Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelést-oktatást Végző Iskola, Szakiskola	16 fő
Lurkó Óvoda	41 fő
Aprajafalva Óvoda	23 fő

4.3.2 Alap- és középfokú nevelés-oktatás

Az általános iskolák fő feladata, hogy a tankötelezettséget teljesítse a tanuló. Az iskolák a tehetség kibontakoztatására évek óta emelt szintű oktatást biztosítanak, ugyanakkor a nehezebben haladók részére megszervezik a felzárkóztató foglalkozások különböző formáit. A tehetséges gyermekek fejlesztésére szakköröket biztosítanak. Az iskolák hagyományaihoz kapcsolódó színes, kulturált közösségi rendezvényeket szerveznek. A városban működő általános iskolák közül egy a Békéscsabai Tankerületi Központ, négy egyházi fenntartás alatt áll.

Mindegyik iskola törekszik a felzárkóztatásra, arra, hogy a fejlesztésre szoruló és a valamilyen területen tehetséges gyerek is megkapja a fejlődéséhez szükséges foglalkozást. Ezt szolgálják a fejlesztő foglalkozások, a napközi, tanulószoba, a csoportbontások, a tanórán kívüli foglalkozások, a gazdag szabadidős tevékenységek.

Az egyházi felekezetek a köznevelés törvényben foglaltak szerint szervezik az intézményekben a hittan oktatást.

9. sz. táblázat: Az iskolákban tanuló hátrányos helyzetű gyermekek száma

Iskola	Tanuló létszám	HH /HHH létszám
Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium	605 fő	0
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Székhelyintézménye	369 fő	13 fő
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Czina Sándor Tagintézménye	121 fő	13 fő
Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola Rákóczi Telepi Tagintézménye	91 fő	38 fő
Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola	512 fő	2 fő
Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda	320 fő	26 fő
Wesley János Gyógypedagógiai Óvoda, Általános Iskola, Fejlesztő Nevelés-	107 fő	43 fő

oktatást Végző Iskola, Szakiskola		
Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium	593 fő	18 fő
Gyulai Szakképzési Centrum Kossuth Lajos Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	656 fő	31 fő

A Kossuth Lajos Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium meghatározó szerepet tölt be a város, a térség oktatási, szakképzési rendszerében. A térség sajátosságai, (a térség hátrányos helyzete miatt nagy az elvándorlás, a népesség folyamatosan csökken, munkalehetőségek hiánya, rossz elérhetőségi feltételekre, kedvezőtlen szociális háttér), gazdasági jellemzői, munka-erőpiaci helyzete meghatározza képzési szerkezetet. Elsődleges feladatnak tekintik a munkaerőpiaci igények nyomon követését, megfelelő szakképzett munkaerő biztosítását. A tanulóknak lehetőséget biztosítanak, hogy technikumi, szakképzési, orientációs vagy műhelyiskolai, valamint felnőttképzési formában versenyképes szakismeretre, vállalkozói kompetenciákra tegyenek szert. Mindemellett a többi gyermekkel együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű tanulók iskolai neveléséről, oktatásáról is gondoskodnak. Az Intézményben gyakorlatorientált képzést folytatnak, a diákok többsége duális képzés keretében szakképzési munkaszerződéssel jár gyakorlatra. A város meghatározó vállalataival, hivatalaival évek óta szoros együttműködésben állnak. Az oktatási egység kiemelten fontosnak tartja diákjai környezeti nevelését is, ezért csatlakozott az ökoiskolai hálózathoz, és folytonosan lépéseket tesznek azért, hogy az iskolai élet minden területét átjárja a környezetvédelem.

Az Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium a régió legnagyobb, egyik legeredményesebb és legszínesebb középiskolájává nőtte ki magát. Az „Ifjú Tehetségek” foglalkozásain segítik a nyolcadikos diákok felkészülését a központi felvételi vizsgára. A Kaáli Természettudományos Tehetséggondozó Műhelyben pedig az általános iskolákkal való együttműködés keretein belül hetedikes, nyolcadikos diákok ismerkedhetnek a tudomány világával, illetve az iskolával. Szegedi Tudományegyetem bázisiskolája, mellyel közösen tehetségprogramot működtetnek. A sportegyesületekkel közösen megteremtették a feltételeket a MOB köznevelési típusú sportiskolai programjához, amely 2007 óta működik intézményben. Iskolapolgári jogon jár az internetezés, és tanulók megszerezhetik az Európa-szerte elfogadott ECDL informatikai bizonyítványt, valamint a DSD - német nyelvdiplomát. NYAT és FAT akkreditált angol nyelvvizsga-központokban szakmai nyelvvizsgát is szerezhetnek. Aktív részesei az európai tanár-diák mobilitási programoknak. Pályázatokon keresztül, illetve a

partnerkapcsolataink alapján külföldi tanulmányi ösztöndíjakat is elnyerhetnek tanítványok. A TÁNCICS STÚDIÓ a média rejtelseibe kalauzolja a diákokat, kiváló gyakorló hátteret jelent a szakképzésben. Színes diákélet jellemzi az iskolát, melynek szervezését a diákönkormányzat végzi. A diákság legnagyobb rendezvénye a gólyatábor és gólyaavató, az áprilisi Táncsics Napok rendezvényei.

Az alapfokú művészetoktatás – hangszeres és táncművészeti – feltételei is biztosítottak a településen. A Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolában a zenetanulás iránt érdeklődők számtalan lehetőség közül választhatnak. A táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő tanulók amatőr táncéletbe való bekapcsolódására, a tehetséges tanulók pályára történő felkészítésére. A képző- és iparművészet oktatás célja a tanuló képességeinek fejlesztése a vizuális kultúra területén, a műfaj sajátosságainak megfelelően. A növendékek sokrétű fejlesztése nem számokban és pénzben mérhető, mégis felbecsülhetetlen az értéke, hiszen minden művészeti ággal való foglalkozás tágítja a tudatot, fejleszti a koncentráló és kombinatív készségeket, javítja és harmóniába hozza a mozgásos folyamatokat, önbizalmat ad, önismeretre tanít, segít a tanulási problémák leküzdésében.

Az intézmények a város kulturális életében is tevékenyen részt vesznek (táncgálák, hangversenyek, kórusok, nemzeti ünnepek műsorai).

4.3.3 Felsőoktatás

2004 szeptemberében nyílt meg Orosházán, Gyopárosfürdő vonzáskörzetében a Kodolányi János Egyetem Oktatási Központja. A központban felsőoktatási szakképzés, alapképzés és szakirányú továbbképzés folyik. Az itt folyó képzések közül a hallgatók bölcsészettudományi, gazdaságtudományi és társadalomtudományi képzési területek között választhatnak. 2019. szeptemberében a Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kara, Orosháza városa és a Táncsics Mihály Gimnázium közösen indított gépészmérnök képzést a gimnáziumban államilag támogatott szakon.

4.3.4 Oktatási Kerekasztal

Orosháza Város Képviselő-testülete a nevelést-oktatást a társadalmi tőke megújításának elsődleges szinteként, a településfejlesztés meghatározó elemeként értelmezi. A település

versenyképességének fejlesztését és a társadalmi boldogulás lehetőségét a településen működő köznevelési és szakképzési intézmények együttműködésén keresztül, a kialakított interakciók támogatásával kívánja javítani. Ezért is támogatta a lazább intézményi együttműködéseket felváltó rendszerszerű együttműködést, az Orosházi Oktatási Kerekasztal (OOKA) létrehozását.

A városban működő Oktatási Kerekasztal alapvető célja, hogy egy asztalhoz ültesse az oktatás, köznevelés és civil élet azon szereplőit, akik az orosházi ifjúsággal foglalkoznak. Alapvetően az iskolai tehetséggondozást, továbbtanulást, tehetségprogramok tervezését, megvalósítását azok koordinációját végzi. Az üléseire meghívást kap Orosháza ifjúsági polgármestere is.

4.3.5 Tehetségbarát Önkormányzat Díj

A Tehetségbarát Önkormányzat 2023 pályázaton elnyert 1.500.000 forint összeget az iskolák, a már működő tehetségprogramjaik támogatására használták fel. Mindegyik támogatott iskolának 210.000 forint keretösszeget biztosított Orosháza Város Önkormányzata, melyből a saját programjukhoz legszükségsebb eszközöket vásárolták meg. Városunkban az alábbi iskolák tehetségműhelyei működnek és kaptak támogatást:

Orosházi Vörösmarty Mihály Általános Iskola

Eötvös József Katolikus Általános iskola és Óvoda

Orosházi Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola

Orosházi Táncsics Mihály Gimnázium és Kollégium

Székács József Evangélikus Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium

Gyulai SZC Kossuth Lajos Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium

Orosházi Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskola

4.4 Esélyegyenlőség, érdekérvényesítés

Orosháza Város Önkormányzatának Képviselő-testülete új Helyi Esélyegyenlőségi Programját (a továbbiakban: HEP) 2023-ban fogadta el. Az Önkormányzat a HEP elfogadásával azon szándékát kívánta kifejezni a fogyatékkal élők, gyermekek, időskorúak, aktív korú felnőttek, nők, mélyszegénységben élők, romák tekintetében, hogy aktív segítségnyújtással, az érintett szervezetek bevonásával és közösségi összefogással esélyt teremtsen többek között a foglalkoztatás, lakhatás, az egészségügyi ellátás, az oktatás, nevelés

és a szociális gondoskodás eléréséhez, és az egyenlő bánásmód követelményének teljesüléséhez. A HEP Intézkedési Tervének megvalósításához az Önkormányzat 2024. évi költségvetésében 500 000 forint forrást rendel.

Nagyon fontos, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek a lehető legkorábban óvodába kerüljenek, a hátrányok leküzdése érdekében fejlesztésük mielőbb megkezdődjön. A város valamennyi tagóvodájában a gyermekek egyéni fejlesztését korszerű fejlesztő eszközökkel végzik a szakképzett fejlesztőpedagógusok és pszichológusok. A nevelési, oktatási intézményekben törekedni kell olyan programok szervezésére is, amelyek más kultúrák megismerését, elfogadását segítik. A programok megvalósítási terepei lehetnek: óvodákban a nevelő tevékenység részeként szervezett programok, az iskolákban pedig az osztályfőnöki órák, kulturális rendezvények, melyeken bemutatkozási lehetőséget kapnak az eltérő kultúrák is.

Az akadálymentesítés még nem teljeskörű minden intézményben. Több épületben rámpa került kiépítésre, vagy lift készült a mozgásukban korlátozott személyek részére, de ezek csak részmegoldások. Egyes helyeken mozgáskorlátozott WC kialakításra került, de az épületen belüli átalakítások még nem történtek meg, és az infokommunikációs akadálymentesítés is kialakításra vár.

Orosháza Város Önkormányzat fenntartásában, az Egységes Szociális Központ keretein belül működik a Vadvirág Esély Klub, mely a 16. életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosít lehetőséget napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint alapvető higiéniai szükségleteik kielégítésére, továbbá igény szerint megszervezi az ellátottak napközbeni étkeztetését. Az ellátást igénybe vevők számára egyéni fejlesztő programokra épülő gyógypedagógiai foglalkozást is szervez, valamint fejlesztő foglalkoztatást végez. A Klub változatos programokat kínál a fiatalok számára pl. Ability Cafe tábor, állatasszisztált kutyaterápiás programok, kirándulások, színház és mozilátogatások, sportnapok, hidroterápia, bibliaóra, „Ne érte, vele fuss” nap stb., ezzel is segítve társadalmi integrációjukat.

Orosháza Város Önkormányzata kiemelt figyelmet szentel az ifjúság ügyének. Rendszeresen tart diák közmeghallgatást, valamint a képviselő-testületi ülésekre meghívja a mindenkor diákpolgármestert, aki az ifjúságot érintő anyagok esetén véleményezési, javaslattevési joggal rendelkezik. Így biztosítja az önkormányzat az ifjúság közéletbe való bekapcsolódását, aktivitását. Az Gyermekjogi, Ifjúsági Konceptióhoz kapcsolódóan felmérésre kerülnek az

ifjúság igényei, szükségletei, melyeket figyelembe véve alakítja ki a város ifjúságpolitikai céljait és kétévente a Cselekvési tervet.

4.5 Pályaválasztás – munkavállalás

A sikeres pályakezdés meghatározó a fiatalok életében, melyhez hozzájárul a jó pályaválasztás. Ez az időszak lezár egy iskolai periódust, egyben megnyit egy új tanulási szakaszt, ami nagy jelentőséggel bír az egész életre. Fontos a munkaerőpiaci igények, a képzési kínálatok, a munkavállalási feltételek megismertetése. A Békés Vármegyei Kormányhivatal Orosházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya lehetőséget ad az álláskeresőknél, a pályaválasztás előtt álló fiataloknak és a pályaválasztásra kényszerülő munkanélkülieknek a széleskörű információszerzésre, a tájékoztató jellegű számítógépes programok használatára. Az intézmények minden évben szerveznek pályaválasztási napokat, vagy a külső szereplők által szervezett rendezvényeken vesznek részt. Az állami foglalkoztatási szerv részéről nyújtott szolgáltatás tájékoztatást nyújt a helyben vagy a térségben elérhető foglalkoztatási lehetőségekről, elősegíti az elhelyezkedést, önfoglalkoztatást (vállalkozóvá válást), információt nyújt a térségben elérhető tanulási lehetőségekről, a régió, a megye, valamint a kistérség munkaerőpiaci helyzetéről, a munkaerő-kereslet és -kínálat helyi jellemzőiről, az öntájékoztatói lehetőségekről, a foglalkoztatást elősegítő támogatásokról és szolgáltatásokról, a helyileg elérhető munkaerőpiaci programokról. A Foglalkoztatási Osztály szolgáltatási rendszerében fontos helyet foglal el a munkaerő közvetítés, emellett aktív kapcsolatban állnak a munkaadókkal; a bejelentett állások közül ajánlanak fel munkalehetőséget. A munkahely megtaláláshoz, a tartós foglalkoztatáshoz támogatási formákkal tudnak segíteni.

Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kara és a Gyulai Szakképzési Centrum együttműködésének célja, hogy elősegítsék a Dél-Alföldi régióban élő fiatalok életkilátásainak javítását. Ennek érdekében támogatják a fiatalok szakirányú továbbképzését és a régióban történő elhelyezkedését. A támogatási rendszer kialakításának kezdeti lépéseként egymással összefogva törekszenek a mérnöki életpályamodell további fejlesztésére, a duális partnervállalati kör együttes szélesítésére, valamint ezáltal a képzési szinteken átívelő duális képzés támogatására.

Az Önkormányzat a Bursa Hungarica felsőoktatási önkormányzati ösztöndíjpályázat meghirdetésével igyekszik támogatni a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőoktatásban történő részvételét az esélyteremtés érdekében.

Az első munkahely megtalálása nem könnyű feladat sem az alacsonyabb iskolai végzettségűek, sem pedig a diplomás pályakezdőknek. A munkatapasztalat hiánya mindkét csoport esetében jelentős hátrány a megfelelő állás keresésekor. Fel kell készíteni a fiatalokat az önmenedzselésre, az önállóságra, a határozott fellépésre, illetve a személyes találkozón előforduló váratlan helyzetekre.

Kiváló terep a fiatalok pályaválasztásának segítésében az önkéntes munka és a közösségi szolgálat (érettségi előfeltétele a köznevelési rendszer érettségit adó nappali képzéseinél). A közösségi szolgálat teljesítésére a program bevezetése óta adnak lehetőséget különböző intézmények, civil szervezetek, egyházak és cégek.

4.6 Egészségügyi, szociális és mentálhigiénés ellátás

4.6.1 Egészségügyi ellátás

Az Önkormányzat praxisjoggal rendelkező háziorvosokkal kötött feladat-ellátási szerződés útján gondoskodik az egészségügyi alapellátásról.

10. számú táblázat: Háziorvosi alapellátás

Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett (vegyes) háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	Házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma	Fogorvosi szolgálatok száma az alapellátásban
2020	2	10	5	7
2021	2	10	5	7
2022	2	10	5	7
2023	2	10	5	7

(Forrás: Önkormányzati adatok)

Orosháza városa 10 területi védőnői, 2 ifjúsági védőnői, 1 kórházi védőnői státusszal rendelkezik. Az egy védőnőre jutó 0-3 éves korú gyermekek aránya évente közel azonos. Ennek oka a népesedési folyamat lassulása, a gyermekszületések számának visszaesése.

A védőnők a köznevelési intézményekben a tisztasági vizsgálat mellett egészségügyi szűrővizsgálatokat is végeznek, melynek célja az elváltozások korai felismerése, és a további romlásuk megakadályozása.

Orosháza Város Önkormányzata Képviselő-testületének 17/2022. (IX. 29.) önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokról szabályozza, hogy a polgármester védőoltás települési támogatást nyújt, az Orosháza város közigazgatási területén lakóhellyel rendelkező 0 -18 éves korú gyermekek részére évente két alkalommal az agyhártyagyulladás, a rota vírus, a kullancs által terjesztett agyvelőgyulladás elleni védőoltás költségeihez jövedelmi és vagyoni vizsgálatot követően.

A 2014/2015-ös tanévtől bevezetésre került a HPV elleni védőoltás, melyet a 7. osztályos lányoknak ajánlanak. Amennyiben a törvényes képviselő kéri, ingyenesen is beadható. Ezzel a lehetőséggel a 2023/24-es tanévben 234-ből 161-en éltek, mely 68,8 %-os oltottságot jelent. Az ifjúság életmódja és egészségi állapota gyakran rossz táplálkozási szokásokkal, kevés mozgással jellemezhető, ezzel összefüggésben pedig egyre több a túlsúlyos és valamilyen mozgásszervi elváltozásban szenvedő gyermek, fiatal. A megoldást a prevenció és a problémák idejében történő felismerése jelentheti. A gyermekek és fiatalok egészségének fejlesztése kiemelten fontos, hiszen ebben a korban rögzülnek az egészséggel kapcsolatos szokások, magatartásformák, amelyek a felnőtt korban is jelen vannak. A fiatalokat is érintő népbetegségekről - keringési betegségek, elhízás, cukorbetegség, daganatos, légzőszervi és mozgásszervi betegségek – illetve azok kockázatáról kevés a korosztály információja. Az egészségfejlesztő programok közvetítésében, ismeretterjesztésben nagy szerep hárul az iskolavédőnőkre, iskolaorvosokra, pedagógusokra. Egészségismeretek széles körének készség szintű elsajátításának elősegítése (baleset megelőzés, elsősegélynyújtás, személyi higiéné, a szenvedélybetegség kialakulásához vezető szerek fogyasztásának, valamint a gyermeket, tanulót veszélyeztető bántalmazásának a megelőzése).

4.6.2 Szociális Ellátás

Fiatalok lakhatásának, lakáskörülményei javításának érdekében tett intézkedések

Az Önkormányzat lakás-előtakarékossági szerződés megkötésével bér lakást biztosít, ha pályázat benyújtásakor a pályázó házaspár, vagy élettársi közösségben élő pár egyike sem

töltötte be a 35. életévét, illetve a gyermekét (gyermekait) egyedül nevelő szülő a pályázat benyújtásakor nem töltötte be a 35. életévét, ha a pályázó(k) nem rendelkeznek beköltözhető lakás, illetve lakóház ingatlan tulajdonnal, résztulajdonnal, és lakás-előtakarékossági szerződést kötöttek pénzintézettel saját maguk javára.

Jövedelmi, vagyoni és szociális helyzetüktől függetlenül kötött lakásbérleti szerződés köthető az önkormányzati rendeletében megjelölt kötelező feladatok ellátása érdekében, a város gazdasági életében fontos szerepet játszó gazdálkodó szervezeteknél, költségvetési szerveknél közérdekű feladat ellátása érdekében foglalkoztatott – főként felsőfokú végzettségű – szakemberek lakhatásának megoldására, valamint az egyesületekkel, szervezetekkel a város kulturális – és sport életében jelentős szerepet betöltő személyek lakhatásának megoldására.

Az Önkormányzat Képviselő-testületének a használt lakás vásárlási támogatásról szóló 10/2016. (V.2.) önkormányzati rendelete alapján, a jogosultak használt lakás vásárlásához, bővítéséhez támogatásban részesülhetnek. A kedvezmény egyszeri, vissza nem térítendő támogatás. Azon Orosháza város közigazgatási területén használt lakást vásárló személyek részére adható, akiknek munkáltatója visszatérítendő vagy vissza nem térítendő lakáscélú támogatást nyújt. A támogatás összege megegyezik a munkáltató által nyújtott támogatás összegével, minimálisan 200 000,- Ft, maximálisan 600 000,- Ft.

A lakáscélú helyi támogatásokról szóló 7/1997. (IV.30.) önkormányzati rendelet értelmében az első lakásszerzőket - ha az igénylők 35. életévüket még nem töltötték be - kamatmentes kölcsön, visszatérítendő támogatás és vissza nem térítendő támogatásban lehet részesíteni, a költségvetési rendeletben megállapított előirányzat mértékéig.

Pénzbeli és természetbeni ellátások, szünidei gyermekétkeztetés, nyári tábor

Az Önkormányzat iskolakezdési támogatást nyújt mindazon 6 és 16 év közötti gyermekek részére, akiknek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1. napján fennáll.

A karácsony előtti időszakban, a családok és a nagykorú jogosultak többletköltségeinek enyhítésére, alapvető és tartós élelmiszereket tartalmazó karácsonyi ajándécsomagot nyújt azon személyeknek, akiknek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága tárgyév december 1. napján fennáll.

Az Önkormányzat étkezési támogatást nyújt azon újszülötteknek, akiknek anyakönyvezésének időpontjában Orosházán bejelentett lakóhelyük van. A támogatás összege 2023. július 1-től 40 000 Ft, melynek átadására ünnepélyes keretek között kerül sor.

A szünidei gyermekétkeztetés keretében a törvényes képviselő, illetve a fiatal felnőtt jogosult kérelmére a déli meleg étel ingyenesen igényelhető. Valamennyi tanítási szünetre megszervezésre kerül a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetésére vonatkozóan. Orosházán képviselő-testületi döntés alapján az ingyenes szünidei gyermekétkeztetés kiterjesztésre került, azon gyermekek részére is, akik kizárólag rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak. Mindezt az Önkormányzat saját költségvetési forrásai terhére biztosítja. A napi egyszeri meleg étel átvételének helyszínét az igénylők lakóhelyéhez közeli intézmények rendelkezésre állásával biztosítja. Kiscsákóra és Orosháza Város közigazgatási területén lévő egyes tanyavilágot is beleértve, a tanyagondnokok és a Polgármesteri Hivatal dolgozói szállítják ki a gyermekek ebédjét. Az igénybevételt az alábbi mutatók jellemzik:

11. sz. táblázat: Szünidei gyermekétkeztetésben részt vevő gyermekek száma

Megnevezés	Szünidei étkezést igénybe vevő gyermekek száma (fő)			
	2020	2021	2022	2023
Tavaszi szünet	108	84	22	35
Nyári szünet	294	208	198	165
Őszi szünet	99	112	-	30
Téli szünet	265	99	99	143

(Forrás: Önkormányzati adatok)

A nyári táborok tekintetében egy rendkívül színes kínálatból válogathatnak a helyi ifjúság tagjai. A szervezését több civil szervezet, intézmény programjai között is megtalálhatjuk.

Az Önkormányzat évtizedek óta lehetőséget biztosít általános iskolás gyermekek nyári napközis táboroztatására azon gyermekek számára, akiknek felügyeletét a szülők más módon nem tudják megoldani, és erre igényt tartanak. Az általános iskolás, 6-14 éves életkorú gyermekek számára szervezett nyári tábor négy héten keresztül, maximálisan 60 gyerek táborozását segíti elő. Változatos gyermekprogramok, pedagógusok által szervezett

foglalkozások, ismeretterjesztő előadások színesítik a gyermekek napjait, melynek költségeit - az étkezés kivételével - az Önkormányzat fedezi.

Intézményi ellátás

A Család és Gyermejjóléti Szolgálat és a Család és Gyermejjóléti Központ kétszintű feladatot lát el. Család és gyermejjóléti szolgáltatás keretében:

A szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára a krízishelyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás. A családsegítés és gyermejjóléti szolgáltatás feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el. Annak érdekében, hogy a problémák mielőbb felszínre kerüljenek, a gyermekek és családok érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet, melynek tagjai a települések nevelési, oktatási, szociális, egészségügyi, rendvédelmi szervei, illetve bárki élhet jelzéssel, aki veszélyeztetettséget, krízishelyzetet észlel akár gyermek, akár felnőtt esetében. A szolgálat megalakulása óta nagy hangsúlyt fektet az iskoláskorúak prevenciós ellátására, ennek érdekében több alkalommal szervezett nyári tábor, kirándulásokat, személyiség-, és készségfejlesztő csoportfoglalkozásokat a hátrányos helyzetű gyermekek és fiatalok számára. A szakemberek aktívan bekapcsolódnak a városban működő civil szervezetek rendezvényeibe, nyári napközis táborokba. Az Intézmény részt vesz a szünidei gyermekétkeztetés felmérésében és lebonyolításában is.

A Család és Gyermejjóléti Központi feladatellátás keretén belül az Orosházi járásra kiterjedően:

Hatósági tevékenységhez kapcsolódó feladatok

- javaslat hatósági intézkedésre (védelembe vétel, megelőző pártfogás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel),
- feladatellátás gyámhatósági intézkedés alapján (védelembe vétel, megelőző pártfogás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel),
- családgondozás a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében, - utógondozás (nevelésbe vétel megszűnését követően).

Speciális feladatok és tanácsadások:

Kötelező feladat a jogi tanácsadás biztosítása heti rendszerességgel, jelentős számban keresik fel családjogi, munkajogi kérdésekkel fiatal felnőttek is a Központ jogi tanácsadóját.

Pszichológiai tanácsadás keretében lelki-mentális segítségnyújtással kapcsolatban az igénybe vevők az általános iskolai, középiskolai korosztályú gyermekek és családjaik, illetve fiatal felnőtt korosztályából kerülnek ki. Leggyakoribb problémák a magatartási, beilleszkedési és a szülők közötti konfliktusos viszony miatt alakulnak ki.

Az óvodai és iskolai szociális segítő szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a szociális segítő munka eszközeivel támogatást nyújt a köznevelési intézménybe járó gyermeknek, a gyermek családjának és a köznevelési intézmény pedagógusainak. Az óvodai és iskolai szociális segítő egyéni, csoportos és közösségi szociális munkát végez (pl. könyvklub, mesecsoport, gyermekek jogairól szóló csoportfoglalkozás, bullying prevenciós csoport, tanulásmódszertani foglalkozás, boldogság óra, konfliktuskezelés, nyugi ovi-suli program, közösségépítő csoportfoglalkozás stb.)

Az Intézmény által létrehozott Egy Más jövőÉrt Alapítvány integráció elősegítését biztosító tevékenységeket valósított meg Orosháza Város Önkormányzat konzorciumi partnereként a TOP-5.2.1-15 projekt keretében: közösségfejlesztési, folyamatos szociális munkával kapcsolatos, foglalkoztatást elősegítő, egészségnevelési, gyermekkori és formális oktatáson kívüli, közbiztonságot javító programokat szerveztek.

A Családok Átmeneti Otthona folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, mely a gyermek és szülei számára biztosít átmeneti gondozást. Elsődleges célja, hogy hozzájáruljon a gyermekek azon jogához, hogy kizárólag anyagi okokból fennálló veszélyeztetettség miatt a gyermeket a szülőtől, családtagjától nem szabad elválasztani. További célja, hogy befogadja az életvezetési problémák, vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét, a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét. 2023-ban 4 orosházi család nyert elhelyezést az intézményben. Külső férőhelyen, amely 3 önkormányzati bérlakást jelent, 2023. évben 2 orosházi család számára biztosított lakhatást. A Félutas szolgáltatást, amely egy önkormányzati bérlakást jelent, egy orosházi család vette igénybe 2023-ban.

Az Intézmény kiemelt figyelmet fordít a szabadidős programok szervezésére, az iskolai óvodai hátrányok leküzdésére, egészség-, és környezettudatosságra ösztönző programok lebonyolítására. A CSÁO a szeptemberi iskola-és óvodakezdekskor, a hátrányos helyzetű

családokat megfelelő minőségű és mennyiségű felszereléssel támogatja. 2023-ban megközelítőleg 100 gyermek részesült támogatásban.

Mentálhigiéné, lelki egészség, káros szenvedélyek

A köznevelési intézményekben az iskolapszichológus megfelelő óraszámában történő alkalmazása nélkülözhetetlen. Egyre több tanuló érkezik ingerszegény környezetből, sokuk küzd beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel. Az eddig felhalmozott hátrányuk egyre mélyül, a pedagógusok mellé gyakran fejlesztő vagy mentálhigiénés szakemberekre van szükség. Az Önkormányzat évek óta alkalmaz pszichológus szakembert, aki a Család-és Gyermejkölési Központ koordinálásával látja el a mentális segítségre szoruló fiatalokat. A tapasztalatok azt mutatják, hogy egyre nagyobb igény van a szolgáltatásra. Általános tapasztalat a nevelési és oktatási intézmények tanulói között, hogy magas a beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (a továbbiakban: BTMN) küzdő gyermekek aránya. A gyermekek fejlesztése a pedagógiai szakszolgálat szakvéleménye alapján történik.

A WHO legfrissebb jelentése szerint az e-cigaretta bevezetésekként működhet a fiatalok körében a dohányzáshoz vezető úton: a nemdohányzó, de e-cigarettát használó fiatalok esetében legalább megduplázódik annak az esélye, hogy később a dohányzásra is rászoknak. A 2020-as magyar Ifjúsági Dohányzási Felmérés szerint az elektromos cigarettát kipróbáló fiatalok száma valóban nőtt, miközben az azt először kipróbálók életkora csökkent. Emellett az e-cigarettázók fele dohányzik is.

Az Orosházi Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint a településen az ún. hagyományos, klasszikus eredetű szerek fogyasztása vált ismertté (speed, extasy).

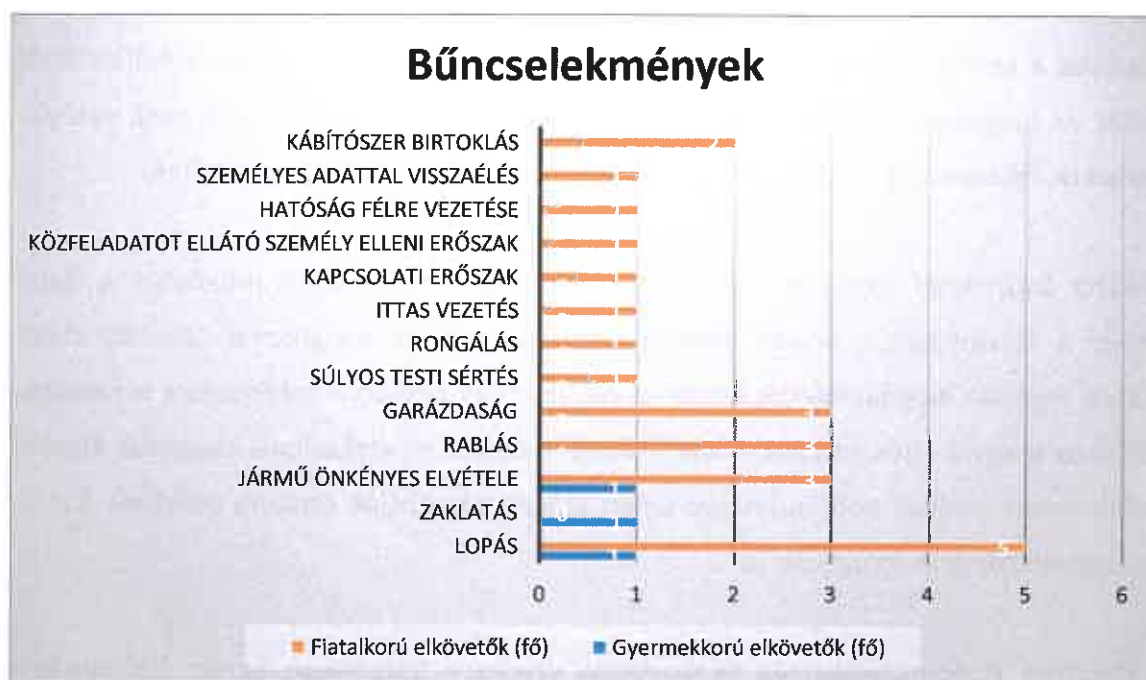
A városban komoly munka folyik az egészségnevelés területén az oktatási intézményekben: az óvónők, szociális segítők, védőnők, biológiateanének révén. A cél az, hogy minden szaktanár a saját tantárgyán belül foglalkozzon az egészségfejlesztéssel, drogrevenzióval.

A Mi-Értünk Egyesület „KontaktPont” Orosháza az általános és középiskolákban készségfejlesztő, önismereti és információnyújtó prevenciós interaktív foglalkozásokat tart pl. egészségnapok, pályaorientációs napok, nyári napközi stb. keretében.

Közbiztonság

Az egyik leginkább veszélyeztetett korosztály a 18. életévüket be nem töltött fiatalok. A korukból adódóan a lehetséges veszélyt az jelenti számukra, hogy gyakran nem ismerik fel cselekményük veszélyességét. Ennek kezelése a szülői példamutatás, illetve a közösség részéről a prevenció. A leggyakrabban észlelt problématípusok: az alkoholfogyasztás, a zaklatás, a kisebb értékre elkövetett lopások, a garázdaság vagy a testi sértés.

Az Orosházi Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint a gyermek és fiatalkorúak által elkövetett bűncselekmények és szabálysértések száma az alábbiak szerint alakult 2023-ban az illetékességi területen:

Bűncselekmény elkövetése miatt 2023. évben 3 fő gyermekkorú és 23 fő fiatalkorú személy ellen indult büntetőeljárás bűncselekmény elkövetése miatt.

Szabálysértés elkövetése miatt 2023-ban 7 fő fiatalkorú személy ellen indítottak eljárást. Gyermekkorú személy ellen 3 esetben lopás, 1 esetben rendzavarás miatt indult eljárás, melyek megszüntetésre kerültek.

A fiatalkorúak által elkövetett szabálysértéseket tekintve megállapítható, hogy számuk 2022-hez képest 11 esettel csökkent.

Általános tapasztalata a pedagógusoknak és szülőknek, hogy egyre több gyermek agresszívebb társaival. Sok esetben történik iskoláskorú gyermekek sérelmére iskolákon belül, vagy közterületen olyan zaklatás, zsarolás, fizikai és lelki bántalmazás, ami a félelmek miatt csak jóval az eset után derül ki a szülő vagy a pedagógus számára, rendőrségi feljelentésig pedig csak ritkán jut el. A sértettek gyakran nem mernek szólni a hatóságnak, vagy előfordul, hogy feleslegesnek gondolják a feljelentést. A felderített esetek kommunikálása segíthet a hallgatásban maradó bántalmazottaknak problémáik feltárásában. A gyermekvédelemben érintett szervezetek képviselőinek az intézményfenntartókkal való szoros együttműködése is hozzájárulhat ezen esetek felderítéséhez és visszaszorításához. A fiatalok körében a fizikai bántalmazáson, zsaroláson kívül gyakori az internetes zaklatás, gyakran nem merik elmondani, ha bántalmazzák, zaklatják őket. A felnőttekkel ellentétben nincs kellő érettségük, tapasztalatuk, önbizalmuk ahhoz, hogy megbirkózzanak a bántó szavakkal, tettekkel. Ezért szükséges olyan felvilágosító előadásokat, beszélgetéseket szervezni, ahol ezekről a kérdésekről nyíltan tudnak beszélni, információhoz jutnak. Az Önkormányzat a városban jelenleg is működő térfigyelő kamerarendszert épített ki, amelyeknek az üzemeltetését és kezelését a Városrendészet látja el, remélhetőleg a továbbiakban is hozzájárulnak a lakosságot leginkább irritáló, szubjektív biztonságérzetét leginkább befolyásoló közterületi jogsértések visszaszorításához.

A Polgárőrség és a Városrendészet szorosan együttműködik az Orosházi Rendőrkapitánysággal. Céljuk, hogy jelenlétükkel a városi rendezvényeken, lakóövezetekben, szórakozóhelyek környékén a közbiztonságot növeljék, és a bűnmegelőzést elősegítsék.

Orosházán több intézményben foglalkoztatnak iskolaőrt. „Az iskola rendőre” program keretében az oktatási intézmények bűnmegelőzési, prevenciós tanórák, felvilágosító előadások kapcsolatos tevékenységben kérnek segítséget az iskola rendőröktől.

Szabadidő, kultúra, sport

Orosháza városának olyan helyet kell biztosítani a helyi ifjúságnak, ahol biztonságos és kulturált környezetben szórakozhatnak, tarthatnak rendezvényeket, eltölthetik szabadidejüket. Fontos, hogy a fiatalok megtalálják a város kulturális kínálatában a nekik szóló programokat is. Emellett jelentős feladat a sportolási lehetőségek megismertetése a korosztállyal és a sportlétesítmények megfelelő színvonalon történő üzemeltetése. Foglalkozni kell -legalább a hétvégi, esti időszakban – a megfelelő közösségi közlekedési kapcsolatok kialakításával a városon belül és a környékbeli települések között is.

Petőfi Sándor Művelődési Központ

Orosháza belvárosában végzi közművelődési tevékenységét a Petőfi Kulturális Közhasznú Nonprofit Kft., amely működteti a város és térségének kulturális, közéleti központját, a Petőfi Művelődési Központot (PMK). Munkájukat a város kulturális hagyományaira, az itt élők kulturális értékeire, igényeire alapozva végzik és fejlesztik a mindennapokban, mindezzel nemcsak Orosháza, hanem a térség kulturális, közösségi életét is színesebbé téve. A hagyományörzés, értékkeremtés jelentőségét példázza, hogy programjaik, rendezvényeik mellett a mindennapokban több tucat alkotó közösség működik a PMK-ban, és helyet nyújtanak klubok, egyesületek rendszeres találkozásainak.

A PMK Orosháza mindennapjait a programok vonatkozásában a sokszínűség jellemzi, bővítve a kulturális hozzáférés lehetőségeit. A gyermekeknek szóló lehetőségek mindig is prioritást élveztek, a bölcsődei életkortól kedve a tizenévesekig minden korosztálynak igyekeznek biztosítani a szabadidő hasznos eltöltését és a programok elérhetőségét. A teljesség igénye nélkül: a város és térsége óvodásai, kisiskolásai körében igen népszerű a Micimackó bérlet és bérlet plusz, ugyancsak népszerűek a tematikus kézműves foglalkozások és alkotóházak. A családi rendezvényeknél szintén prioritás élveznek a gyermekeknek szóló

programelemek, míg a Városi gyermeknap kizárólag róluk szól, egész napos kikapcsolódást nyújtva.

A rendezvények mellett a számos művészeti ágban alkotó, fejlesztő tevékenységet folytató csoportok is nagy létszámban fogadják a gyermek, ifjúsági korosztályt és napról napra étellel töltik meg az orosházi művelődési központot. Elismert szakemberek vezetésével dolgozva teremtenek értéket és hoznak létre közösséget, hozzájárulva a csoporttagok önmegvalósításához, képességeik minél szélesebb körű fejlesztéséhez. A művészeti csoportok rendszeresen részt vesznek az orosházi és térségi programokon, rendezvényeken, emellett ott vannak az országos seregszemléken, megmérettetéseken is, ahonnan jelentős elismerésekkel térnek haza.

A PMK kiemelten jó kapcsolatot ápol a város oktatási és nevelési intézményeivel a bölcsődétől a főiskoláig, partnerséget biztosít az Orosházi Gyerme- és Ifjúsági Önkormányzat rendezvényeihez, és a városi önkormányzat ifjúsági kezdeményezéseit is támogatja lehetőségeihez mérten.

Justh Zsigmond Városi Könyvtár

A Justh Zsigmond Városi Könyvtár - mint azt a Küldetésnyilatkozatában is megfogalmazta - lehetőséget biztosít a szabadidő tartalmas és kreatív eltöltésére, hozzájárul a felnőttek és a gyermekek olvasási kultúrájának fejlődéséhez. A változatos, színvonalas programok, kisebb csoportfoglalkozások szervezésével a művelődés és kikapcsolódás fontos helyszíne, közösségi tere minden korosztály számára. A gyermekkönyvtár hosszú évek óta szervez ingyenes játszóházakat jeles évfordulókhöz, eseményekhez, aktualitásokhoz kapcsolódva. Nyáron kétszer egyhetes kézműves foglalkozással várja a gyerekeket. A játszóházi foglalkozások mellett, ha van rá pályázati lehetőség, ingyenes nyári olvasótáborokat is szerveznek. Ugyancsak a gyermekkönyvtár ad otthont heti rendszerességgel az Xbox játéknak és havi rendszerességgel a Társas-Játék-Estnek, amikor közös társasjátékozásra hívják a családokat. Lényeges elemei a gyermekkönyvtári munkának a könyvtárbemutató és a könyvtári tematikus foglalkozások, ahol óvodások és általános iskolások tehetik meg közösen az első lépést a könyvtár és az olvasás felé előre egyeztetett időpontban és kívánság szerinti témában. Az óvodás csoportoknak elsősorban drámapedagógiai módszerekkel tartanak foglalkozást a gyermekkönyvtárosok, míg az általános iskolásokat rendhagyó órákkal várják, ahol a gyerekek különféle témákat dolgoznak fel közösen, könyvtári környezetben, a gyermekkönyvtárosok irányításával, játékos, interaktív módon. A könyvgyűjtemény folyamatosan frissül a legújabb kortárs gyermek- és ifjúsági irodalommal. A gyermek

könyvtárat 2023-ban teljesen felújították, így még vonzóbb lett új, modern bútorzatával, a beépített hangosítással, vetítövászonnal, projektorral és a Gyopárka tündért megidéző falfestménnyel.

A könyvtár az Iskolai Községi Szolgálat aktív partnere, rendszeresen végezhetnek közösségi szolgálatot a középiskolások a gyermekkönyvtárban és rendezvényein.

Nagy Gyula Területi Múzeum

A múzeum, mint közgyűjteményi intézmény, ellát közművelődési feladatokat is. Ezek a szolgáltatások elsősorban a gyűjteményre épülnek, melyet kiállítások, múzeumpedagógiai foglalkozások, rendezvények formájában kínál a látogatóknak.

A múzeumpedagógiai programok elsődleges célközönsége a család és az általános iskolás és középiskolás korosztály.

Aláírt Együttműködési megállapodásuk van a Liszt Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolával és az Orosháza Városi Önkormányzat Napköziotthonos Óvodájával.

A múzeum szolgáltatásai között szerepel többek között kiállítás látogatás, tárlatvezetés, szakmuzeológusi tárlatvezetés, múzeumpedagógiai programok, családi programok, rendezvények, digitális tartalmak használata, inkluzív programok fogyatékkal élő személyeknek is.

A múzeumpedagógia előnye az iskolán kívüli (így azok minden kööttségétől mentes) élményeken keresztüli ismeretátadásban rejlik. A fejlesztő, tehetséggondozó foglalkozások, családi napok különböző tematikák és tématervek alapján valósulnak meg. Többek között a külső világ tevékeny felfedezése, a helyi identitástudat kialakítása, a nemzeti öntudat erősítése, hagyományok, mesterségek megismerése és a környezettudatosságra nevelés a cél. Évek óta nagy sikerrel bonyolítják le a régészeti tábor, valamint a Múzeumok éjszakája elnevezésű rendezvényt.

Máltai Játszótér

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat által működtetett játszótéren a „Játszva megelőzni! - Máltai Játszótér Program keretében alternatív napközbeni ellátás biztosít a gyermekek és fiatalok számára. A játszótér egyrészt, mint közösségi tér kínál hasznos időtöltést, másrészt kiemelt figyelmet fordít a kallódó, hátrányos helyzetben lévő gyerekekre és fiatalokra, akik számára rendszeres programokat, igényekhez igazodó készségfejlesztő foglalkozásokat, rendezvényeket, táborokat szerveznek. 2023-ban, 54 szervezett programon 1998 fő vett részt,

ebből 570 fő hátrányos helyzetű. A játszótér szintén az Iskolai Közösségi Szolgálat aktív partnere.

Diáktanya

2011. márciusában került átadásra a DAOP Integrált szociális jellegű város rehabilitáció pályázat, „Adj teret magad mellett!” című projektjének keretein belül. Az épület mindamellett, hogy a városi gyermekönkormányzat székhelye, testületi üléseinek, kisebb programjainak helyszíne, közösségi térként is üzemel. Ezek mellett esetenként a Rotary Club ifjúsági tagozatának, az Interact Club-nak is gyűlési helyül szolgál, ezzel erősítve a városi ifjúsági önkormányzattal való kapcsolatot. A tér rendelkezik egy irodával és két egybenyitható közösségi szobával. Utóbbiak számítógépekkel, televízióval, társasjátékokkal és csocsóasztallal és hangszerekkel vannak felszerelve. A látogatók száma átlagosan 10 fő/nap. Kihasználtsága bővítést igényel; osztályrendezvények, alacsony létszámú sportfoglalkozások, próbák és kisebb városi rendezvények bevonásával.

A Diáktanya az Iskolai Közösségi Szolgálat aktív partnere, rendszeresen végezhetnek közösségi szolgálatot a középiskolások a térben és a rendezvényeken egyaránt.

Itt található az irodája Orosháza Város Önkormányzata által foglalkoztatott ifjúsági referensnek is, aki a fiatalok érdeklődésére számot tartó programok egyik szervezője. A fiatalok érdeklődésének felkeltése terén komoly kihívások várnak a szakemberre. Nagy feladat felvenni a versenyt az aktivitást nem igénylő internetes időtöltéssel, ezért indította útjára a GYIÖK a Facebook és Instagram social media felületeit, amelyeken keresztül is kapcsolatot tudnak teremteni a fiatalokkal. Mindezek mellett fontosnak tartják, hogy a népszerű influencereket, youtubereket, vloggereket személyesen is vendégül lássák rendezvényeken. Továbbra is fontosnak tartják azoknak a volt orosházi középiskolásoknak, jelenleg felsőoktatási hallgatóknak, vagy már a munkaerőpiacon lévő fiataloknak a meghívását előadóként, akik eredményeikkel ösztönzően hatnak a jelenlegi középiskolásokra.

Egyéb szervezetek

A városban több olyan civil szervezet, csoport működik, amely kulturális programok szervezésében vesz részt és fiataloknak ajánl kulturálódási lehetőséget (Pl. Orosházi Keresztény Klub Alapítvány, Egy Más jövőÉrt Alapítvány stb.). Orosháza Város kulturális életében jelentős szerepet töltenek be az e körbe tartozó egyesületek, alapítványok, és a jogilag nem formalizálódott lazább csoportosulások, szakkörök, klubok.

Sportolási lehetőségek

A sport fontos szerepet játszik a fizikai és mentális egészség megőrzésében, az egészségtudatos magatartás kialakításában. Lényeges szerepet tölthet be a családi és társadalmi kötelékek erősítésében, miközben kulturált szabadidő-eltöltési, szórakozási lehetőséget biztosít. Pihenést, örömforrást és élvezetet nyújtó hasznos időtöltés, továbbá gyakorlati eszköze lehet a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének.

A sportolási lehetőségek megteremtésében az oktatási intézményeken kívül számos sportegyesület, sportkör vesz részt. Az ifjúsági sportolás alapvető célja a közösségépítés, egészséges életmódra nevelés, illetve a fiatalok mozgás-kultúrájának kialakítása. Ezáltal a fiatalok olyan személyiséggé válnak, hogy saját értékrendjükben az egészséget kiemelt helyen kezeljék, legyen mozgásuk koordinált, esztétikus és kulturált. Becsüljék meg társaik teljesítményét, a rendszeres fizikai aktivitás váljon életmódjuk részévé. A városban többszáz gyermek rendszeresen sportol sportegyesületek keretében. Több sportágból választhatnak a fiatalok, így elég népszerű körökben a labdarúgás, a kézilabda, az úszás stb. Fontos feladat, hogy a fiatalok részére is létrejőjenek olyan szabadtéri "játsszóterek", ahol sportolhatnak, együtt lehetnek és közben hasznosan töltik el szabadidejüket.

Erősíteni szükséges az iskolák egymás közötti sportéletét az OHGYIÖK segítségével, akár bajnokságok szervezésével is, melyek egész éven át tartó sportolási lehetőséget teremtenek az oktatás keretein belül. Cél, hogy a helyi diákság megismerje egymást, értelmesen és főként értékesen töltsse az idejét, sportoljon, fejlessze készségeit, kibontakoztathassa tehetségét a sport különféle területein.

Továbbra is fontos feladat a település kerékpárút hálózatának továbbépítése, az iskolai sportudvarok fejlesztése, felújítása, valamint az egész éves úszás lehetőségének megteremtése minden gyermek számára a belvárosban létesített tanuszodával. A mindennapos testnevelés bevezetésével az iskolarendszerben lévők napi szintű mozgása biztosított, feltételeiben folyamatos javulás történt az utóbbi években. A testnevelés órákon túl sportolni vágyó fiatalok a városi sportszervezetek által nyújtott nagy kínálatnak köszönhetően megtalálják a nekik legmegfelelőbb mozgásformákat. Modern, kiváló sportolási lehetőségeket biztosító fedett sportcsarnokok állnak rendelkezésre a városban, amelyek biztosítják a fiatalok számára a sportolási lehetőségeket.

Orosháza frekventált, nyugalmat árasztó, a rekreációs sportok ideális helyszínéként szolgáló egyik területe Gyopárosfürdő. A tó körüli park, az üdülőövezet adta lehetőségek az egyszerű

szabadidős mozgásformáknak (futás) és a divatos kondicionáló sportoknak (street workout) is kiváló teret tudnak nyújtani. A fürdő már meglevő infrastruktúrája a vizes sportok szabadidős formáihoz nyújt lehetőséget. Orosháza-Gyopárosfürdő városrész turisztikai célú fejlesztési projekt keretében új játszótér, futókör, hajójátszóház került kialakításra.

A Mátrai Sándor Stadion és a mellette elhelyezkedő Mikolay Kert területének összevonásával a város közepén egy a rekreációs és szabadidősportok számára kialakítható komplex szabadidős terület jöhet létre sportfelületekkel (kisméretű futballpálya/kézilabdapálya, tenispálya, kosár-röplabdapálya, rugófal és asztalitenisz). A teljes területen elhelyezésre kerülnek térfelügyelő kamerák, valamint wifi jeladók is.

A város peremrészeiben szükséges az egyszerűbb és népszerű (futás, crossfitt) szabadidős mozgásformák fenntartható és térítésmentesen használható sportinfrastruktúrájának felújítása (pl. Czina iskola melletti park bitumenes pályája, futópályája) vagy újak építése.

Érdekérvényesítés, érdekképviselés

Az iskolai diákönkormányzatok tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed, véleményét kinyilváníthatja, javaslatot tehet az iskola működésével kapcsolatban. A diákönkormányzat a kollektív joggyakorlás eszköze az iskolában. Az autonómia legfontosabb kritériuma megvalósul, azaz a tanulók szabadon döntenek mindazon kérdésekben, amelyeket a jogszabály hatáskörükbe utal. A diákönkormányzat az ifjúsági közösségi fellépés első lépcsőfoka. A diákközösségek tevékenységének segítségével a diákönkormányzatok munkáját segítő pedagógusok is részt vesznek. Intézmények átszervezésekor, az intézményvezetők megbízásával kapcsolatban, az iskolai dokumentumok létrehozásakor vagy módosításakor a diákönkormányzatnak vélemény-nyilvánítási, illetve egyetértési joga van a döntés előtt. A diákönkormányzati tevékenység lényegi eleme az a szándék, hogy a diákok ne csak alanyai, hanem partnerei, aktív alakítói legyenek az iskolai életnek.

1997 óta működik gyermek- és ifjúsági önkormányzat a településen. Saját maga által megfogalmazott és elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzat alapján fejti ki tevékenységét. Egyik fő célkitűzése az orosházi fiatalok érdekképviselése. A több mint 20 éve működő szervezet aktív szereplője az ifjúsági közösség építésének.

A Kodolányi János Egyetem Hallgatói Önkormányzata az egyetem hallgatóinak érdekvédelmét és érdekképviselését, a hallgatók és az intézmény egységei közti információáramlás biztosítását látja el. Az érdekképviselés ellátása mellett a HÖK

gondoskodik a hallgatói élet pezsgéséről, kulturális, sport- és egyéb szabadidős tevékenységek szervezéséről.

5. IFJÚSÁGI HELYZETKÉP

5.1 A helyzetelemzés háttere

A helyzetelemzés elkészítésére az Erzsébet Ifjúsági Alap Nonprofit Kft. (ERIFA) EFOP-1.2.3- VEKOP-2015-00001 azonosítószámú projekt keretében került sor, amelynek célja kutatómódszertani segítség nyújtása volt a települési szintű ifjúságsszakmai dokumentum elkészítéséhez.

5.2 A települési ifjúsági munka állapota, kihívásai, a helyzetelemzés módszertana

Az ifjúsági területen dolgozók tapasztalata, hogy a célcsoport elérése nehézségekbe ütközik. Mára megkoptak, energiájukat vesztették a tíz éve még nagy lendülettel működő képviselői formák.

A kutatás-módszertani támogatás elsődleges feladata a fiatalok – járvány alatt különösen gyorsan változó – igényeinek, gondolkodásának, elképzeléseinek felmérése, külön hangsúlyt fektetve az alábbi négy területre:

- Orosházi Diáktanya, mint helyi ifjúsági közösségi tér kihasználtsága, bővítése
- OHGYIÖK jövője
- Ifjúsági korosztály döntéshozatalba való bevonásának új lehetőségei
- Fiatalok Orosházával kapcsolatos jövőképe

Mindezek felderítése érdekében nyitóbeszélgetést folyt a települési ifjúsági munkában résztvevő szakemberekkel, csoportos on-line interjú, illetve on-line kérdőíves felmérést készült a célcsoport tagjaival. A helyzetelemzés ezek együttes eredményét foglalja össze.

5.3 Az on-line csoportos interjúk elemzése

A fiatalok közötti törésvonalak, ifjúsági közösségek állapota, lehetőségei

Az orosházi középiskolás korosztályú diákok között sok élethelyzeti, értékrendbeli, érdeklődésbeli törésvonal van, a legfontosabb törésvonal azonban a „túlterhelt táncsisosok” és

a „tengődő mezgések” között van, a két csoport középiskolai helyzete, és későbbi életpályája is erősen különböző. Ez a helyi fiatalok körében érvényes szóhasználat nem csak a két iskolát jelzi. Az elsőbe beletartoznak általában a középosztálybeli fiatalok, akik felé a legfőbb elvárás, hogy jól teljesítsenek az iskolában, egy felfelé mobilis karrierpálya megalapozásának reményében. Ezek a fiatalok a középiskola elvégzése után egyetemre kerülnek, amit jellemzően nem Orosházán végeznek, és csak egyetem után, de még valószínűbb, hogy csak családalapítás közeledtével költöznek vissza Orosházára, ha visszaköltöznek egyáltalán. A „mezgések” a szóhasználatban általában a halmozottan hátrányos helyzetű fiatalokat fedik, akik nem egy megfogalmazott életcél mentén élik az életüket, a céljaik csak rövidtávúak és fogyasztásorientáltak. Ők sokkal nagyobb hányadban maradnak Orosházán a középiskola elvégzése után, jellemzően „csak elszenvedik” a mindennapjaikat, nem pedig alakítják. A valós belső cél hiányában a mindennapok passzív elszenvedése egyes „táncsisosok- nál” is megjelenik, amint az iskolai intézményi keret megszűnik.

A két különböző csoport bizonyos dimenziókban hasonló. Szerhasználat szempontjából mindkét csoport ugyanolyan veszélyeztetett, és a pozitívan megélt kortárs közösség hiánya mindkét csoportot sújtja.

A különböző családi háttérű, élethelyzetű, érdeklődésű fiatalok csoportjai között nehéz az átjárás. Hasonlóan nehéz az átjárás az egyes középiskolák diákjai között. A diákok között erősek az előítéletek a másik iskola diákjaival, képzelt értékrendjével szemben. Az ellentét, még a hasonló háttérű és profilú iskolák diákjai, mint a táncsisosok és székácsosok között is megvan.

A fiatalok a közösség hiányát érzékelik viszonylag homogén háttérű csoportok esetén is. Az iskolák falai között sem találunk jól működő közösségeket, osztályközösségeket sem. A jól működő osztályközösségek felsőben már hiányoznak, a klikkesedés, ami átvette az osztályközösség helyét.

A legtöbb helyi fiatalnak nincs saját élménye arról, hogy milyen közösen akarni valamit és azt megvalósítani. Így sokan a formális ifjúsági keretek adta tagságot is inkább fölösleges kötelességnek, nem pedig lehetőségnek élik meg. Ezért is nehéz étellel tölteni meg a korábban jobban működő ifjúsági szervezeteket.

Az ifjúsági szervezetek helyzetét tovább nehezíti, hogy a DÖK és a OHGYIÖK között sem feltétlenül jó az együttműködés, és sokszor az iskolai környezet sem támogató.

A sok problémával együtt is van a fiataloknak egy csoportja, akik között menő DÖK-ösnek lenni, mert kifejezetten a fiataloknak szóló programok tekintetében a DÖK-ösök jól informáltak. Tőlük lehet legkönnyebben legpontosabb információt szerezni arról, hogy mik azok a programok a településen, amelyeknek a fiatalok is a célcsoportja.

A nyitóbeszélgetésen felmerült, hogy a közösségépítésben az osztályfőnököknek és az iskolai szociális munkásnak kiemelt szerepe lehet, és célszerű lenne, ha ez a stratégiába is bekerülne.

Covid helyzet

Az ifjúsági közösségek szerveződése már a covid járvány előtt is egyre mélyülő kihívásokkal nézett szembe. A járvány ezen súlyosbított. A járvány közösségi élményként csak a járvány után, vagy annak enyhébb szakaszaiban élhető meg: „de jó újra látni egymást”, de a járvány alatt általános tapasztalat volt, hogy semmilyen új közösségiség nem alakult ki. Az on-line tér nem vált közösségformáló erővé, csak fokozta a korábban is jelen lévő problémákat, a leterheltséget, a klikkesedést és az elmagányosodást.

A bezártság, a megszokott iskolai környezet hiánya sok esetben mentálhigiénés problémákhoz is vezetett.

Egyetlen pozitívuma a járványhelyzetnek, hogy az elzártság, a korlátozások tovább fokozták a közösségi együttlétek iránti vágyat, megemelték azok értékét. Ez adhat egy új lendületet, ami az ifjúsági közösségépítésbe csatornázható.

Ifjúsági közösségek és településhez való kötődés kapcsolata

A települési szakemberek a nyitó megbeszélésen felvázolták, hogy a településhez való kötődés kialakulásában kulcsszerepe van a közösségi élményeknek.

Orosházán hatványozottan igaz, hogy a településhez kötődést erősítő közösségi élmények megélésének ideje a középiskolás időszakra korlátozódik. A közoktatásban jól teljesítő fiatalok általában más településre mennek felsőoktatási tanulmányokat folytatni, és a karrierépítést is más településen kezdik, de családalapítás idején újra sok elszármazott fiatal mentális térképén jelenik meg Orosháza. A visszaköltözés azonban valószínűbb akkor, ha középiskolás korban a közösségi tagság megélésének alapélményei Orosházához kötődnek.

Ha középiskolás korban kimaradnak az alapélmények, akkor azokat egyetemista korban pótolni csak kivételes esetekben sikerülhet. A helyi egyetem hallgatói közössége nem része a település ifjúsági életének, hanem az egyetemi élet jórészt földrajzilag is szeparáltan zajlik.

Az egyetemistákkal a helyi középiskolások nem keverednek, jórészt nem is tudnak egymásról. A spontán létrejövő találkozások sem erősítették a motivációt a települési ifjúsági élet közös fellendítésére.

Az orosházi ifjúsági élet percepciója

A településvezetés, és a települési szakemberek is igyekeznek erőforrásokat mozgósítani annak érdekében, hogy a középiskolás korosztály otthon érezze magát a településen. A célcsoporttal készített beszélgetések viszont azt mutatták, hogy nem érzik úgy, hogy lenne terük a településen. A tinédzserek úgy érzik, hogy egy elfelejtett korosztály, a felnőtteknek vannak lehetőségeik, a gyerekeknek is, de ők mindenhol kizsorulnak.

Ez a letargikus életérzés több egymást erősítő jelenségből tevődik össze. Ezek közül egyik a települési ifjúság köztereken való megjelenésének problematikussága. A nyitó beszélgetéseken a települési szakemberek is megerősítették, a település lakosságának eloregedésével párhuzamosan a fiatalok közterületi megjelenésével kapcsolatos tolerancia is csökkent.

A fiatalok is megerősítették, hogy Orosháza terein - elsősorban a legalkalmasabb főtéren – nem lehet csak úgy „bandázni”, ellenni. A főteret más korosztályok foglalják el, a gyerekes szülők és az idősebb felnőttek, a megjelenő fiatalokat pedig „kinézik”.

A tinik számára a főtérről való kizsorulás azért is különösen fájdalmas, mert úgy érzik, hogy nincsen másik sajátként megélt tér, ahova elvonulhatnának. A piaci alapon működtetett szórakozóhelyek döntő része szintén nem a korosztályt célozza, mivel a legtöbb helyen fogyasztási kényszer van, nem lehet „csak úgy ellenni.” A meglévő szórakozóhelyeknek a felnőttek, jobb esetben a fiatal felnőttek a célcsoportja, így ezen a területen is azt éli meg a középiskolás korosztály, hogy nincs saját helye a városban.

A középiskolás korosztály tagjai olyan közösségi térre vágnak, ahol nem csak beszélgetni és fogyasztani lehet, hanem valamilyen közösségi aktivitásra (táncra, csocsóra, tekére) is lehetőség nyílik. A korosztály tapasztalata, hogy az ilyen helyek megszűnnek. Nostalgiaával képzelik el a saját szüleik fiatal korát, mert úgy látják, hogy sokkal több ilyen jellegű lehetőségük volt. Úgy látják, hogy ezek a terek felújíthatatlanul is belakhatók számukra, jobb is, ha nem újítják fel őket, mert akkor abból biztos, hogy kiszorulnak.

A célcsoport tagjainak egy része úgy látja, hogy a tiniknek megfelelő szórakozóhelyek nem csak Orosházán és a biciklivel elérhető Gyopárosfürdőn szűnnek meg, hanem a környező hasonló méretű településeken is. Az eltűnő helyeknek az egyik legfőbb erénye, hogy szét lehet széledni egy nagyobb térben, így többféle háttérű társaság számára is otthonul tud szolgálni. Ez pedig Orosházán, ahol mélyek a fiatalok egyes csoportjai között a törésvonalak, különösen fontos. Az ideális ifjúsági közösségi teret a következőképpen írták le a célcsoport tagjai.

A városi ifjúsági életben aktív fiatalok között is van, aki úgy érzi, hogy az ideális ifjúsági közösségi térről való elképzelések könnyen, olcsón megvalósíthatók. Csak az önkormányzati szándékon múlik a létrehozása és működtetése egy ilyen helynek, de erre szándék nincs, mert a fiatalság „nem fontos”.

A helyzet fonákságát mutatja, a fiatalok, akik a város által biztosított ifjúsági keretek kitöltésében részt vesznek, úgy érzik, hogy elhanyagolt, elfelejtett csoport tagjai, akikért a város nem tesz semmit. Ennek az oka, hogy nincs sajátként megélt spontán találkozásokra alkalmat adó tér a városban.

Az on-line beszélgetés a városban aktív középiskolás fiatalokkal készült, de a diáktanya még az ő mentális térképükön sem szerepel annyira központi helyen, hogy spontán említették volna. A legfőbb ok, hogy spontán együttlétre lehetőséget adó helyként sokaknak nem jut eszébe, mivel túl kicsi. Így csak egy társaságnak tud teret adni.

A diáktanyának előnye, hogy ha spontán nem is, de előre le szervezett módon több különböző társaságnak is befogadó térként tud szolgálni. Ez a funkciója a diáktanyának jól működik.

A programok tekintetében az általános életérzés ugyanaz, mint a közösségi terek tekintetében. A középiskolás korosztály ugyanúgy a lehetőségek beszűkülését, hiányát látja, és azt érzi, hogy a gyerekek és a felnőttek mellett a tinikre fordítandó figyelem elveszett.

Mindezzel együtt az OHGYIÖK tagjai is azt mondják, hogy nagyon nehéz kifejezetten tiniket célzó programot szervezni.

A programokról való mélyebb beszélgetés során kiderült, hogy a fiataloknak nem feltétlenül kizárólagos csak őket érintő programokra van igényük, nem az a fontos, hogy más korosztály ne legyen jelen, hanem, hogy a fiatalok különböző csoportjai egymástól elkülönülve spontán tudjanak részt venni a programokon, anélkül, hogy „kinéznék” őket.

5.4 A kérdőíves felmérés eredményei

Módszertani háttér

Az adatfelvétel 2021. június és szeptember között valósult meg online kérdőíves lekérdezéssel. A kutatás nem reprezentatív, a kérdőív a fiatalok bevonásának eszközéül szolgált a stratégiatervezési folyamatba. A felmérés tematikáját, a fókuszában álló főbb tartalmakat a település igényei határozták meg; a kérdőív kialakítását, tesztelését a stratégiatervezési folyamatba bevont települési szakemberekkel végezték. A kérdőívben vizsgált főbb kérdéskörök:

- Alapvető szociodemográfia
- Települési ifjúság énképe, jövőképe
- Közösségi részvétel igénye, lehetőségei
- Településsel kapcsolatos elégedettség / elégedetlenség faktorai, szintjei
- Ifjúsági szolgáltatások és programok ismertsége, hiányzó szolgáltatások és lehetőségek, igények felmérése.

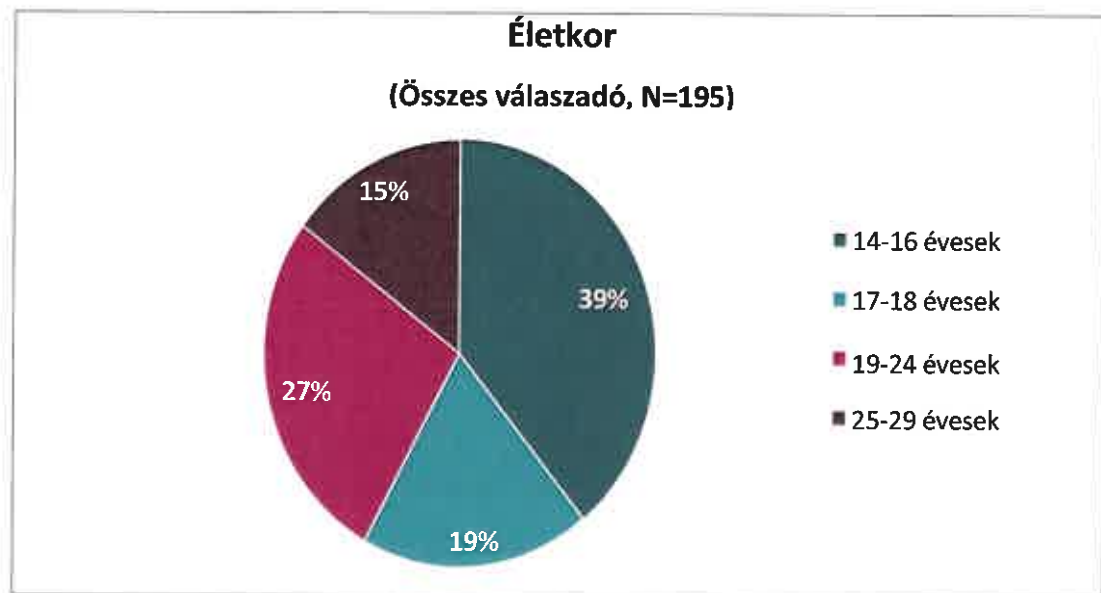
A felmérés célcsoportját az Orosházán élő 14-29 éves korosztály alkotta, az adatfelvételt a kutatói team által előkészített online kérdőív felhasználásával a település maga végezte.

A minta jellemzői

A felmérésben összesen 195 fiatal vett részt, közülük összesen 133 fő válaszolta meg a kérdőív összes kérdését.

Mielőtt részletesen ismertetésre kerül a kutatás eredményei, áttekintjük a kutatásban résztvevők legfőbb demográfiai jellemzőit: bemutatjuk nemek, életkor, lakóhely, családi állapot, iskolai végzettség és oktatási vagy foglalkozási státusz szerinti megoszlásaikat.

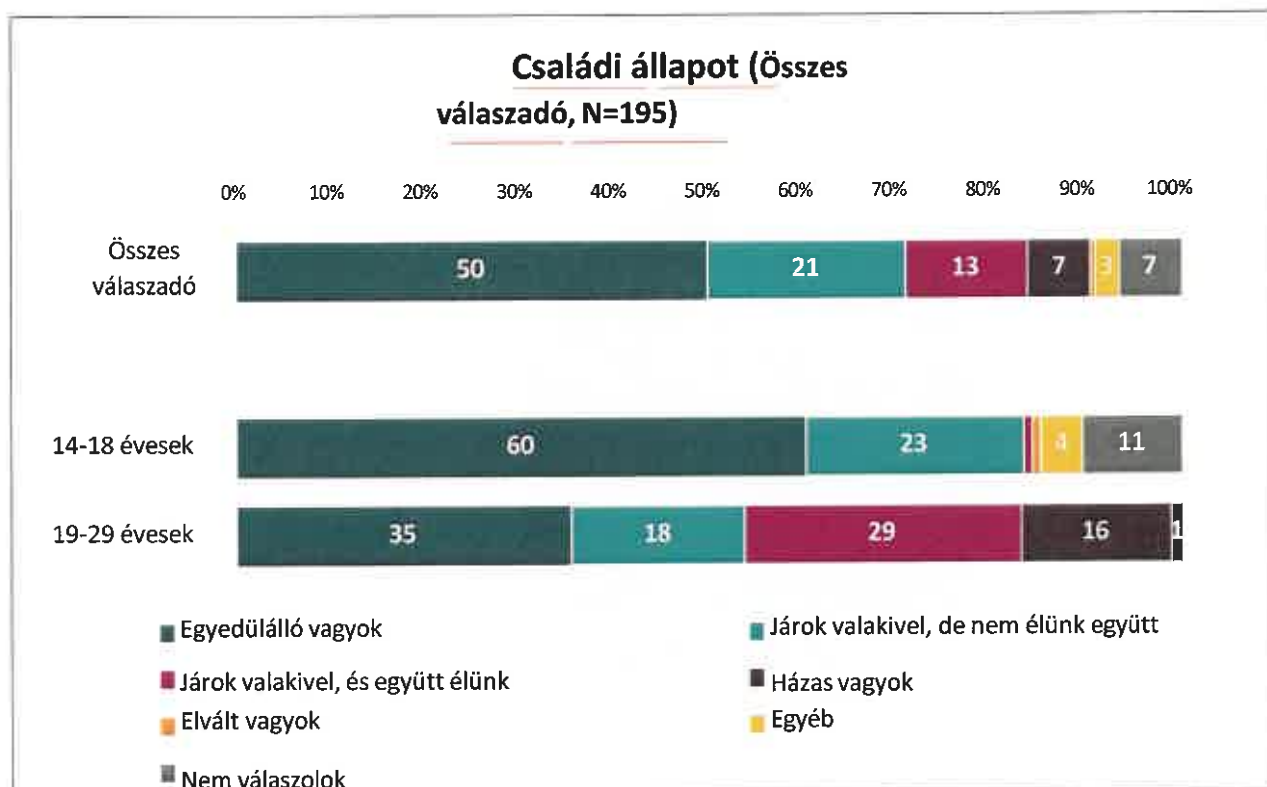
A kérdőívet kitöltők nagyobb része, 61%-a (119 fő) lány, a fiúk aránya 39% (76 fő)

1. Ábra: A válaszadók korcsoportok szerinti megoszlása

A vizsgálatban résztvevők legnagyobb része a középiskolás korosztályba tartozik, a 14-18 évesek teszik ki a teljes minta 58%-át. A 19-24 évesek aránya 27%, a 25-29 éves korosztályba pedig mindössze 15% tartozik. A kérdőív kitöltőinek átlagos életkora 19 év.

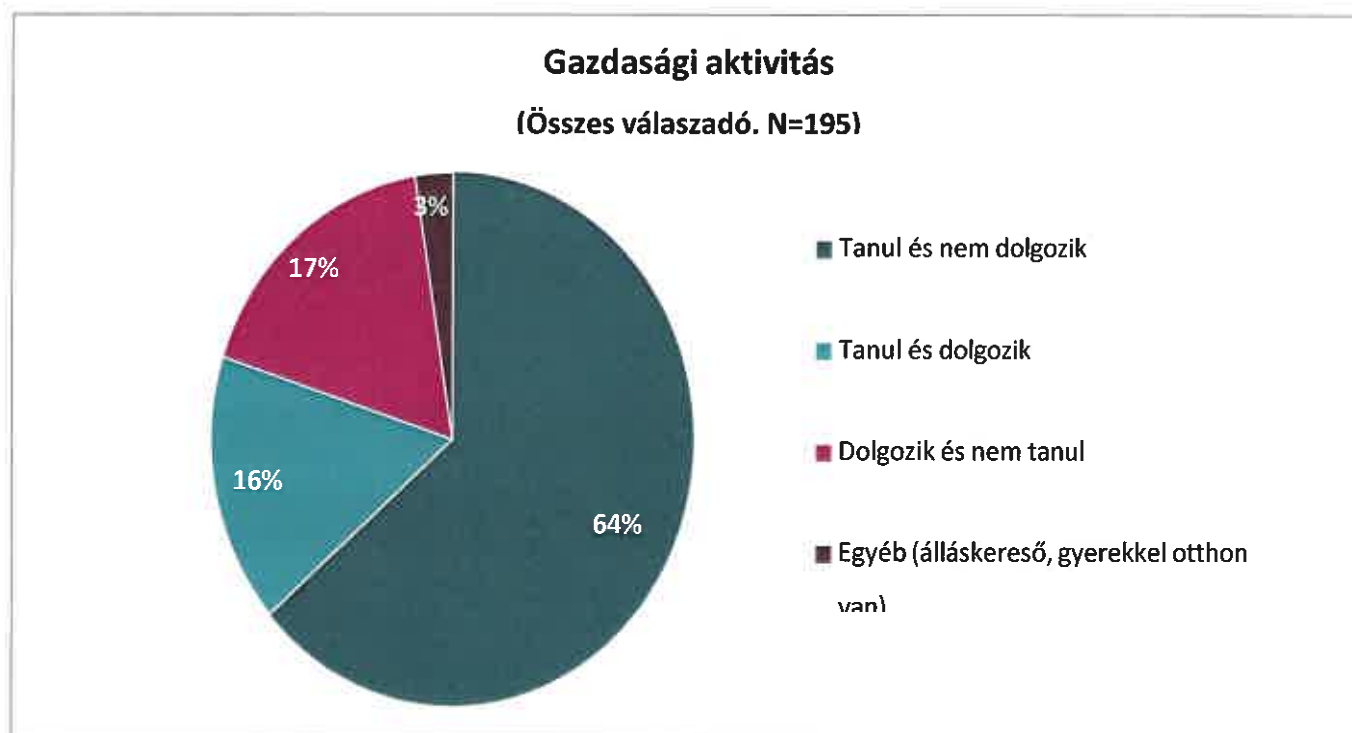
A válaszadók túlnyomó többsége (89%) Orosházán lakik, mindössze tizedük említette, hogy nem a városban él, csak itt tanul vagy dolgozik. Utóbbi fiatalok elsősorban Orosháza 20-30 km-es körzet-ében fekvő falvakban laknak és jellemzően naponta ingáznak a városba.

2. Ábra: A válaszadók családi állapot szerinti megoszlása

A megkérdezett fiatalok fele egyedülálló. Ötödüknek van partnerkapcsolata, de nem élnek együtt, további ötödük házas vagy együtt él valakivel, az elváltak aránya elhanyagolható. A 14-18 éves korosztály fiataljainak 60%-a egyedülálló és 23%-uknak van párkapcsolata. Az együttélés, házasság még nem jelenik meg érdemben ebben a korcsoportban. A 18 év felettieknek mindössze 35%- a szingli, a házasok és társukkal együtt élők aránya együttesen 45%-ra tehető.

A kérdőív kitöltőinek háromnegyede (77%) családtagjaival él együtt gyerekként, 18% házas- vagy élettársával, 3% egyedül és 2% a barátaival közös háztartásban. A 14-18 évesek lényegében mindannyian a szüleikkel élnek, a 19-29 éveseknek azonban csak kevesebb mint fele (46%) él családtagjaival együtt gyerekként, közel ugyanennyien (44%) házas- vagy élettársukkal tartoznak egy háztartásba.

3. Ábra: A válaszadók gazdasági aktivitás szerinti megoszlása

A válaszadó fiatalok kétharmada diák és kizárólag a tanulással foglalkozik, munkát mindössze 16%-uk vállal a tanulmányai mellett. További 17% már dolgozik és nem folytat tanulmányokat a munkájával párhuzamosan. A tanulás melletti munkavállalás a fiatalabb (14-18 éves) korosztályban viszonylag ritka, mindössze egytizedükre jellemző, a többségük (90%) kizárólag tanul. A 19-29 évesek negyede kizárólag tanul, közel ugyanennyien dolgoznak is a tanulás mellett, 42% pedig kizárólag dolgozik.

A felmérés résztvevőinek több mint fele (57%) jelenleg legfeljebb alapfokú végzettséggel rendelkezik, 35% középfokú, 9% pedig felsőfokú tanulmányokat zárt le. A 14-18 éves – döntően középiskolás – korcsoport többsége egyelőre 8 általánost végzett, mindössze 7%-uknak van befejezett középfokú végzettsége. A 18 év felettiek kétharmada középfokú, 21%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezik.

Az orosházi ifjúság önképe, jövőképe

Első lépésben a kérdőív rákérdezett arra, milyennek látják magukat, illetve mit gondolnak, milyennek látják őket szerintük a városban élő felnőttek, és van-e lehetőségük megmutatni magukat a településen. Megkérdezték továbbá, hogy szerintük mik a fiatalok önállóságának kritériumai.

Ezt követően a fiatalok megtartásának kulcsfontosságú kérdését, a jövőképet vizsgálták: 5, illetve 10 év múlva hol terveznek élni és mik segíthetnék elő, hogy maradjanak a városban.

Az Orosházán élő 14-29 éves fiatalok száma megközelítőleg 5000 főre tehető.⁹ A megkérdezett fiatalok 12%-a pontosan ennyire becsülte a korosztály nagyságát, velük együtt 23% tudta megközelítőleg helyesen megbecsülni, hogy összesen mennyi fiatal tartozik ebbe a korcsoportba.

4. Ábra: Az orosházi fiatalok önmagukról alkotott képe és a felnőttek róluk alkotott (feltételezett) képe¹⁰

Az orosházi fiatalok úgy érzik, hogy van véleményük a körülöttük folyó dolgokról és bátornak látják magukat. Bár zajosnak, hangosnak tartják magukat, az agresszivitás távol áll tőlük. Az önmagukról alkotott kép összességében kedvező: a pozitív vonásokat (van véleményük, bátrak, életteliak, magabiztosak, kreatívak) inkább magukénak érzik, míg a negatív jellemzők többségét (agresszívak, zárkóztak, otthonülők) kevésbé vélik találónak. Az önképükben látható bizonyos fokú passzivitás: nem érzik magukénak a vállalkozó kedvet és a tettrekészség, az önállóság, az összetartás sem jellemző vonása a korosztálynak.

⁹ Forrás: Központi Statisztikai Hivatal (www.ksh.hu), Orosháza Város Önkormányzata

¹⁰ Inkább igaz – „Inkább nem igaz” válaszok különbsége százalékpontban

A fentiek ismeretében érdemes vetnünk egy pillantást arra a képre, ahogyan – a fiatalok szerint – a felnőttek látják őket. Az orosházi fiatalok úgy vélik, hogy a felnőttek sokkal negatívabbnak látják őket: kifejezetten zajosnak, valamelyest agresszívnek, egyáltalán nem kedvesnek és meglehetősen passzívnak (közömbösek, érdektelenek és egyáltalán nem vállalkozó kedvűek, tettekések, önállóak, vagy összetartóak).

A fiatalok nem gondolják, hogy a korosztályuk szereti Orosházát, és úgy vélik, hogy ezt a felnőttek is így látják. A fiatalok a szórakozási lehetőségek hiánya miatt nem tartják vonzónak a várost a korosztályuk számára.

A középiskolás (14-18 éves) és az idősebb (19-29 éves) korosztály önképében felfedezhető némi különbség. A 18 év felettiek passzívabbnak látják (közömbösebbnek, otthonülőbbnek és kevésbé tettekéseknek, önállóak, magabiztosnak) a helyi fiatalságot, mint a középiskolások, és úgy vélik, hogy az orosházi fiatalok még kevésbé szeretik a városukat.

A kérdőívet kitöltő fiataloknak csak kevesebb mint fele (44%) érzi úgy, hogy van lehetőségük megmutatni Orosházán, hogy milyenek is ők valójában. A fiúk és a fiatalabbak valamivel optimistábbak e téren, de még közülük is csak minden második fiatal véli úgy, hogy van lehetősége ön-reprezentációra.

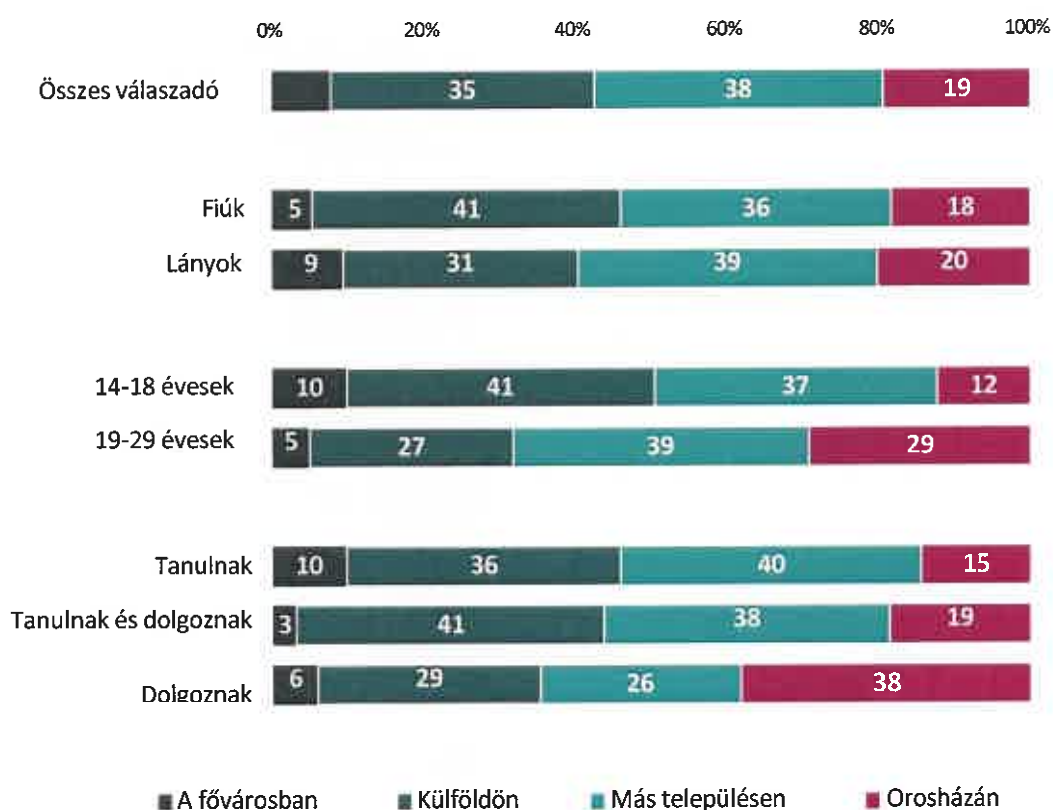
A fiatalok perspektívájából az önálló döntéshozatal lehetősége, a saját kereset és a háztartás önálló vezetése az első három legfontosabb kritériuma az önállósodásnak. A teljes anyagi függetlenség is jelentős faktor, de nem annyira, mint az előbbiek. A lakásviszonyok, a tanulmányok és a párkapcsolat kevésbé meghatározó e téren.

A kutatásban résztvevő fiataloknak mindössze 28%-a tervezi, hogy 5 év múlva is Orosházán élne. A többség számára nem elsősorban a főváros, vagy a külföldi lehetőségek a vonzóak, inkább másik vidéki városban képzelnék el magukat.

A középiskolás korosztálynak csak 19%-a maradna Orosházán, ezzel szemben a 18 év felettieknek majdnem kétötöde (39%) véli úgy, hogy 5 év múlva is itt él majd. Azok a fiatalok terveznek legnagyobb arányban a városban maradni, akik már befejezték a tanulmányaikat és dolgoznak, közülük lényegében minden második itt képzelel el magát 5 év távlatában.

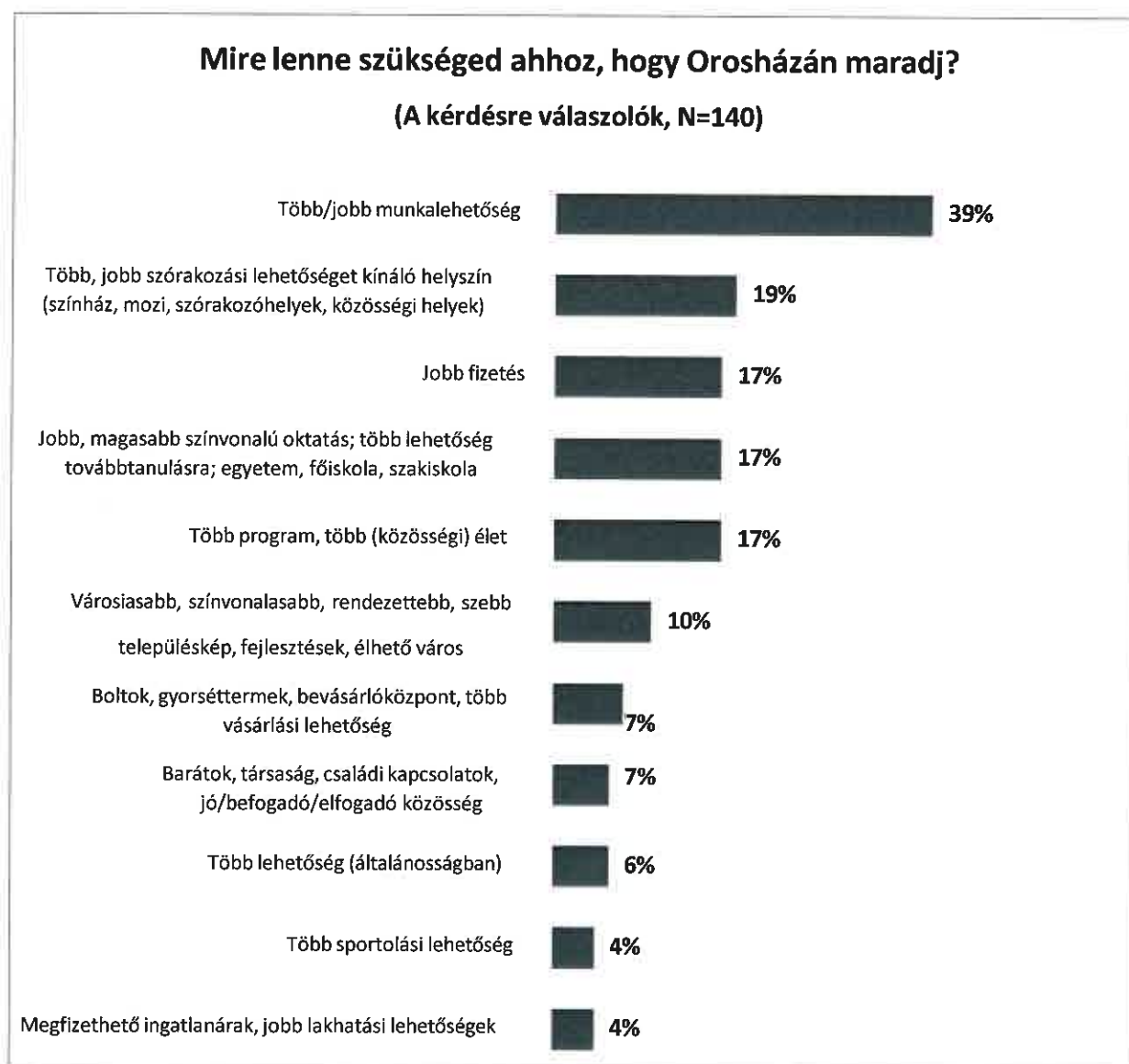
Hol képzeld el a jövődet 10 év múlva?

(Összes válaszadó. N=195)

5. Ábra: Lakóhellyel kapcsolatos tervek 10 év távlatában

A megkérdezettek egyötöde gondolja csak úgy, hogy 10 év múlva is Orosházán él majd. Ebben az időtávlatban a más vidéki városok mellett a külföldi lehetőségek is rendkívül vonzóak. Az 5 éves tervekhez hasonlóan ebben az esetben is azok körében nagyobb a maradni szándékozók aránya, akik dolgoznak és már nem tanulnak (38%).

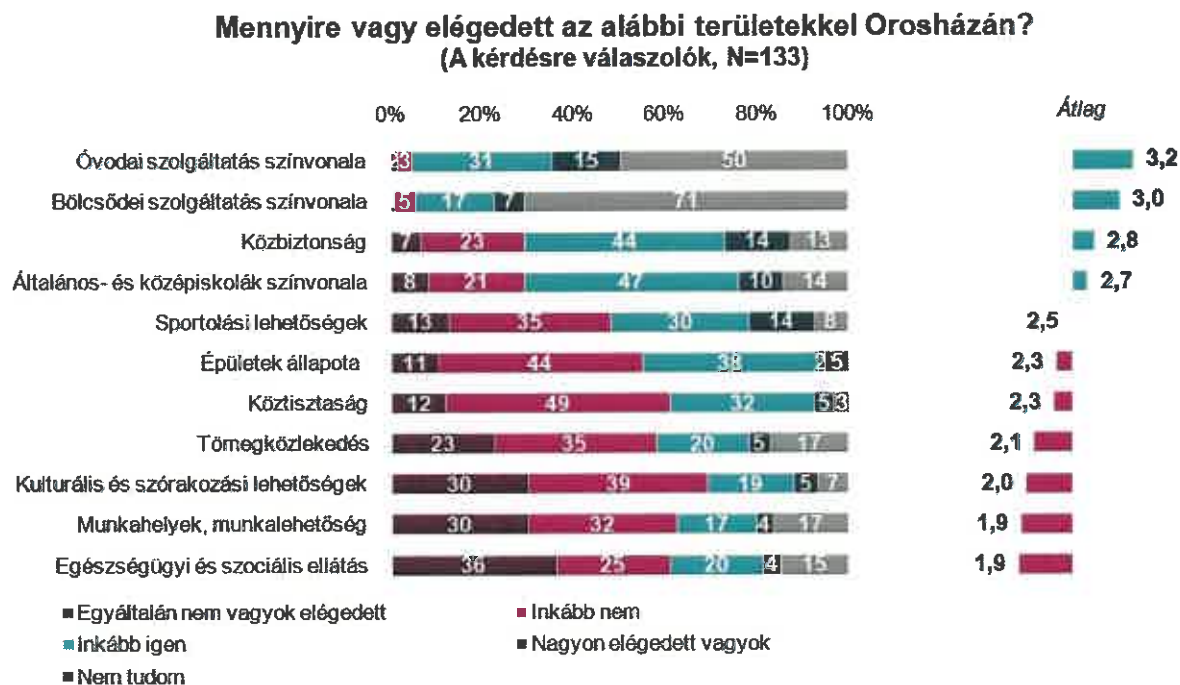
6. Ábra: A fiatalok helyben maradását elősegítő tényezők

A fiatalok közül legtöbben a több és jobb munkalehetőséget említik legfontosabb megtartó erőként. Emellett a másik döntő faktor a szabadidő minőségi eltöltésére irányul: több színvonalas, szabadidő eltöltésére alkalmas helyszínt és jóval több fiataloknak szóló programot igényelnek.

A településsel kapcsolatos elégedettség / elégedetlenség faktorai, szintjei

Az orosházi fiatalok helyben maradással, elköltözással kapcsolatos terveinek megértéséhez fontos látnunk, hogyan értékelik a településüket, mivel elégedettek és mire lenne szükségük.

Az orosházi fiatalok több mint kétharmada (68%) nemtől, kortól függetlenül alapvetően szereti a városát. Ennek ellenére nagyon kevesen (20%) vélik úgy, hogy a dolgok jó irányba mennek a városban. Különösen igaz ez 18-29 éves korosztályra, és azokra a fiatalokra, akik dolgoznak.

7. Ábra: A várossal való elégedettség dimenziói

A fiatalok alapvetően elégedettek a közbiztonsággal és az alap-, illetve középfokú oktatás színvonalával. Az egészségügyi és szociális ellátás, a munkalehetőségek, a kulturális és szórakozási lehetőségek, illetve a tömegközlekedés megítélése azonban kifejezetten kedvezőtlen.

A felmérésben vizsgált orosházi programok, lehetőségek közül a Mikulásfutást ismerték legtöbben (84%), a fiatalok fele szívesen részt vett benne. A Művelődési Ház és a Diáktanya programjairól is sokan hallottak, háromból kettő fiatal ismeri ezeket, és minden második be is vonódott valamelyikbe. Az OHGYIÖK programjai valamivel szűkebb kör (55%) számára ismerősek, a válaszadó fiataloknak körülbelül harmadát tudták aktiválni. Az „Amit csak akarsz – Orosházán!” pályázati lehetőség híre a fiataloknak mindössze negyedéhez jutott el és 15% állította, hogy részt vett benne.

A szabadidő minőségi eltöltése a fiatalok központi problémája: a kérdésre válaszolóknak 45%-a hiányolja a nekik szóló rendezvényeket, programokat, szórakozóhelyeket, közösségi teret vagy sportolási lehetőségeket (pl. fedett uszoda, pláza, mozi, edzőtermek, sportpályák, koncertek).

Az orosházi ifjúság önreprezentációs igénye és lehetőségei, a települési részvétel lehetőségei

A válaszadó fiataloknak összesen 29%-a tartja magát valamilyen mértékben aktívnak, további harmaduk ugyan nem tartja kezdeményezőnek magát, de szívesen csatlakozik mások megmozdulásaihoz, míg 40% saját bevallása szerint nem aktív a helyi közösségi életben. A saját korosztályukat a fiatalok hasonlóknak látják saját magukhoz.

Mindez összhangban van a fiatalok saját magukról alkotott képével: nem érzik találónak magukra a vállalkozó kedvet és a tetterekészség, az önállóság, az összetartás sem igazán jellemző rájuk.

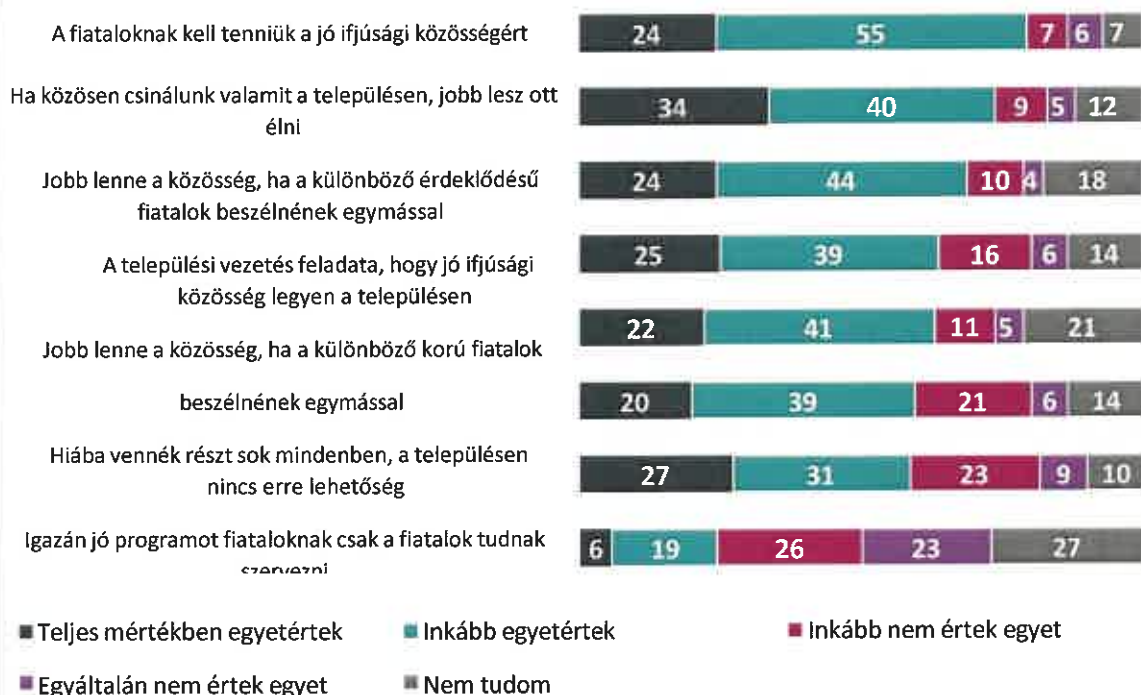
A fiúk és a középiskolás korosztály, valamint a diákok aktívabbnak látják magukat, mint a lányok, a 18 év felettiak és azok, akik már dolgoznak.

„Ha van olyan közösségi tevékenység, ami a szívügyed, milyen gyakran tudnál foglalkozni vele?” című kérdésre válaszoló fiatalok kétharmada el tud képzelni olyan közösségi tevékenységet, amivel szívesen foglalkozna. Szinte minden második fiatal gondolja úgy, hogy rendszeresen (legalább kéthetente vagy gyakrabban) foglalkozna ilyesmivel. A konkrét közösségi tevékenységek, amiket a fiatalok említettek, rendkívül színes képet mutatnak. Legvonzóbbnak a sport bizonyult, emellett a kulturális tevékenység, programszervezés, az állatvédelem, környezetvédelem, rászoruló és hátrányos helyzetűek támogatása merült fel leggyakrabban.

A közösségi részvétel legfőbb motivációi a kapcsolatháló bővítése és az önfejlesztés, azaz a látókör szélesítése és új dolgok tanulása. Legkevesbé a munkatapasztalat szerzése motiválja a fiatalokat e téren.

Mennyire értesz egyet az alábbi állításokkal?

(A kérdésre válaszolók, N=140)

8. Ábra: A fiatalok kortárs közösséggel kapcsolatos attitűdje

A fiatalok többsége (79%) úgy véli, rajtuk múlik, hogy jó ifjúsági közösségük legyen, négyből három fiatal pedig alapvetően azzal is egyetért, hogy ha közösen csinálnak valamit a településen, akkor jobb lesz ott élni. A programszervezés kérdése azonban jóval megosztóbb: míg 58% szerint fiataloknak való programot igazán csak fiatalok tudnak szervezni, addig a fiatalok harmada ezzel nem ért egyet.

A válaszadó fiataloknak csak közel fele szerint van működő ifjúsági közösség Orosházán. Közülük minden második (48%) az OHGYIÖK-re gondolt konkrét közösségként, a Diáktanyát 11%, a DÖK-öt 8%, az Evangélikus Ifit 5% említette. Többen sportegyesületekre, informális baráti közösségekre asszociáltak. Az összes válaszadó közül csak 12 fiatal állította, hogy tagja valamelyik konkrét ifjúsági közösségnek.

A fiatalok 11%-a említette, hogy tagja közösségi oldalon olyan csoportnak, amely az orosházi fiatalok közötti információcserét segíti. Ők elsősorban az OHGYIÖK és az „Orosházi vagyok” facebook csoportokra gondoltak.

Az ifjúsági közösségek szerepe az orosházi fiatalok véleménye szerint sok területen vitathatatlan: a fiatalok összefogása, érdekképviselése és a programszervezés a három legkimagaslóbb terület. Emellett a fiatalok ötleteinek közvetítése, az együttműködés tanulása, a kortárssegítés, a fiatalok bevonása is egyértelmű jelentőséggel bír szerintük. A kapcsolatteremtés különböző csoportok között (fiatalok és idősek, különböző életkorú, érdeklődésű fiatalok között), a fiatalok életérzésének kinyilvánítása, elfogadtatása az előbbieknél valamivel kisebb jelentőséggel bír.

Bár a fiataloknak viszonylag kis hányada tartja önmagát és a kortársait aktív közösségi résztvevőnek, közel felük szívesen kommunikálna időnként a város vezetésével. Ennek legnépszerűbb csatornája a kérdőíves felmérés (32%), de sokan a kötetlen beszélgetésre is nyitottak lennének (24%). Iskolai keretek között (pl. osztályfőnöki órára meghívott képviselővel) 16%, egyéb, erre a célra kitalált rendezvényen 13% osztaná meg szívesen ötleteit, véleményét.

8.5 A WorldCafé és a Diákszínkép eredményei

8.5.1 Résztétel

Mi az érdekképviselés? Kihez fordulhatnak a résztvevők? Nagyon sokan említették a szüleiket, barátokat, polgármestert, osztályfőnököt, mint érdek-képviselési szereplőt a mindennapi életükben. A résztvevőkben nem, vagy csak ritkán merült fel annak a lehetősége, hogy egyrészt ők is teljes mértékben beleszólhatnak a közügyekbe, az őket érintő városi tevékenységekbe, másrészt, hogy a hivatalos, formálisabb mód mellett vannak fiatal barát és közvetlen, elérhető érdek-képviselési források.

Sokan információ hiányában vannak, nem tudják milyen szervek, szervezetek, intézmények vagy személyek találhatók meg az informális kapcsolataikon kívül, illetve sokszor a pedagógusok, más oktatási területen dolgozók sem tudják pontosan, hogy a diákok kihez fordulhatnak annak érdekében, hogy érdemi változást legyenek képesek elérni.

A résztvevők között megjelent, hogy az érzelmi szükségleteikre reflektáltak annak kapcsán, hogy mit jelent számukra az érdek.

8.5.2 Közösségi aktivitás

Költségvetését az éves programterv alapján Orosháza Város Önkormányzata határozza meg, további forrásait pályázatok útján bővíti. A gyermekönkormányzatok városi szintű támogatottsága elenyésző az országban, Orosháza éllovas ezen a téren. A testület választott ifjúsági képviselőkből, egyéni tagokból, 1 fő ifjúsági polgármesterből, 2 fő ifjúsági alpolgármesterből, 1 fő felnőtt segítőből (2016. február 28-ig napi 8 órában, majd önkéntesen) és 1 fő ifjúsági referensből áll. A testület mandátumai 2 évre szólnak, a választás minden 2. év őszén zajlik le városunk iskoláiban. A választás kihirdetésekor tartják az alakuló testületi ülést és az alpolgármesterek választását is. Az OHGYIÖK politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független, azoktól támogatást nem fogad el és nem ad. Együttműködési megállapodásuk van a város számos civil szervezetével, akiknek programjain részt vesznek, segítenek. 1999 óta tagja az országos szervezetnek (Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzati Társaság), így az országban működő Gyermek- és Ifjúsági Önkormányzatokkal aktív kapcsolatban áll, ezáltal lehetőség nyílik tapasztalatcserére, egymás segítésére és az együttműködésre is.

Állandó tevékenysége kéthetente a testületi ülés, melyen a tagok megvitatják az aktuális programokkal kapcsolatos teendőket, a régiós és országos szervezetekkel kapcsolatos aktualitásokat, a város iskoláiban működő diákönkormányzatok munkáját. A felnőtt segítő feladata, hogy segítsék és támogassák a szervezet munkáját, valamint kéréseiket, véleményüket továbbítsák Orosháza Város Önkormányzata felé. Különböző fórumokon rendszeresen hangsúlyozzák, hogy nemcsak az OHGYIÖK tagjai, hanem a város minden fiatalja elmondhatja nekik Orosházát érintő gondolatait. Részvétel és érdekképviselő szempontjából át kell gondolni a szervezet működését.

Iskolai Diákönkormányzatok

Az orosházi általános iskolák és középiskolák mindegyikében működik diákönkormányzat (az Eötvös József Katolikus Általános Iskolában diákközösség néven). Feladatuk elsősorban a programszervezés, érdekképviselői, információ-, érdekközvetítő szerepük elenyésző, ez a műhelymunkák során felszínre került, mint probléma. Éppen ezért különböző motivációs eszközökkel ösztönözni kell a diákönkormányzatokban rejlő lehetőségek kihasználását. Fontos feladat a diákönkormányzatok tevékenységeinek láthatóságának növelése is, hiszen felmerült probléma volt az is, hogy a mindennapi diákság nem tudja mit is csinál a diákönkormányzat, mi az a rendezvény, amelyik szervezése az ő nevükhöz kötődik. A láthatóság és a diáknyelvi érthetőség növelésével aktívabb diákélet létesíthető.

5.5.3 Közösségi terek

A Diákpárlament és a kérdőív megvilágította azt a korábban már tárgyalt problémát, hogy a fiatalok nem tudnak a helyi ifjúsági közösségi terekről, nem tudják, mit lehet ott csinálni. Ezen felül felszínre került, hogy a közösségi helyszíneken (Főtér, Árpád-kert, PMK előtti lépcső) úgy érzik, nem látják szívesen őket, előbbi kettő inkább a családosok, idősebbek terei a szemükben. Nagyon érdekes, hogy a meglévő, kimondottan a számukra kialakított közösségi terek esetében senki nem hozta szóba a Diáktanyát, a PMK-t, a Könyvtárat és a Máltai Játzóteret, pedig a kérdőívben szerepelnek.

Általuk ismert és látogatott közösségi térként felmerültek a szórakozóhelyek:

- B Verzió Pub: Biztonságos, központi helyen van, viszonylag homogén korosztály látogatja, vannak nekik szóló programok.
- Blabla: Kevésbé ítéltetett biztonságosnak, vegyes a korosztály.
- VakEgér: Van billiárd, csocsó, zenegép, többi helyhez képest olcsó.

5.5.4 Oktatás és munka

A worldcafé résztvevői a pozitívumokat és a negatívumokat keresték az iskola vonatkozásában. A beszélgetések során több negatívum hangzott el, mint pozitívum. A negatívumok között leggyakrabban az iskolai leterheltség, túlterheltség szerepelt, ezen belül is a nagy tananyag mennyiség, a sok tanulni való, az órarend és óraszám probléma. Felvetődött a felesleges tárgyak problémája, az életvitelhez kapcsolódó tantárgy hiánya. Rövidek a szünetek, kellene egy hosszabb szünet (tízórai), nincs gyakorlóhely (szakmunkások esetében), nem használják ki eléggé a korszerű informatikai eszközöket az oktatásban. A programok lehetnének változatosabbak, sok a régi iskolai program. A tanárok nem feltétlenül támogatók a diákok szempontjából, kevés a tanár. A továbbtanulás kérdése nyomasztja őket, nagy az elvárás mind a szülők, mind a tanárok részéről, túl korán kell döntést hozniuk.

Pozitívként említették, hogy sok az iskolai és iskola által szervezett tanórán kívüli rendezvény, foglalkozás. Működnek jó diáklklubok (Székács iskola), változatos és jó a gyakorlati oktatás (szakmunkásképző), jók a tanárok, nagy az udvar, kapnak rendszeresen tejet és túró rudat.

A következő témakör az iskolai belső és az iskolák közötti kapcsolatokat, valamint a közösségi élet jellegzetességeit vizsgálta. Általánosságban elmondható, hogy az osztályközösségek nem mindenütt fejlődnek megfelelően, a kommunikáció hiányos vagy alig létező (ez a helyzet az évfolyamok és az iskolák közötti kapcsolatok esetében is). Néhány

helyen folyamatosan zajlik a közösségi élet, másutt pedig időszakosan, például egy osztálykirándulás vagy gyakorlat alkalmával. Az osztályközösségeken belül gyakori a klikkesedés. Az évfolyamok között általában jó a kapcsolat, de nincsenek olyan közös programok, amelyek elősegítenék az egymás megismerését, (pozitív példaként említették a gólyatábort).

Azok, akik válaszoltak az iskolákban fellelhető hiányokra, leginkább a programok és rendezvények hiányát emelték ki, különösen az iskolák között. Hiányolták a sulidiszkókat, melyek csupán évente egyszer vagy kétszer, osztályszinten kerülnek megrendezésre (nincs, vagy kevés az évfolyam- vagy iskolaszintű rendezvény), valamint több szakmai és sporteseményt. Problémaként merült fel a tanárhiány, a digitális eszközök hiánya az oktatásban, a nyelvoktatás és a felnőtt segítség hiánya a programok megvalósítása során. A Vörösmarty Mihály Általános Iskolában a tornaterem kicsiny mérete okozott problémát, másutt pedig a légkondicionáló hiánya.

A résztvevő diákok a fejlődés érdekében több közös, lazább beszélgetést szeretnének tanulók és tanárok között iskolán belül és iskolák között. Továbbá javasolják tanár-diák programokat (sport, művészeti stb.), közös jótékonyági eseményeket. Azt is szeretnék, hogy nyitott legyen az iskolai bál, ahová minden iskolából érkezhettek a tanulók. Az oktatás során tantárgyakat összekötnék kirándulással, terepgyakorlattal, hogy a tanulók az elméletet a valóságban is tapasztalhassák. Fontos lenne, hogy találkozzanak cserediákokkal, megismerjék a cserediákok életét. A sportpályák hétfégi használatának lehetősége is felmerült, főként az iskolák területén lévő sportpályákra és kondiparkokra gondolva. Amennyiben ez nem kivitelezhető, több városi lehetőség kialakítása.

A WorldCafé eredménye szerint, van különbség az iskolák megítélése között. A résztvevők szerint, van az elit iskola, van a gyengék iskolája és van egy, amely a maga módján, de láthatatlan. A fiatalok nem igazán ismerik a saját iskolájukon kívüli intézményeket, az ott folyó oktatást, programokat, diákéletet. Hagyományos nagyszabású diákprogram is csak a Táncsicsban van. A másik két iskolában nincs. Nyilván ebben van feladata a DÖK-nek és a segítő pedagógusoknak is. Jól működő klubélet van a Székács iskolában, mégis kevesen tudják iskolán kívül. Talán a Kossuthban a legnehezebb a DÖK munkája. A sport területén történt az első kezdeményezés, hogy az iskolák tanulói egymással versenyezve találkozzanak (iskolák közötti teremlabdarúgó mérkőzés, ahol a diákok és a tanárok is összecsaptak egymással). Később ez az ötlet ugyan más formában, de fennmaradt. A kommunikáció nem csak az iskolán belül hiányzik, hanem iskolák között is. Hiányoznak az olyan programok,

vagy helyszínek, amelyek lehetőséget adnak az egymás közötti gondolatcserére, kikényszerítik a verbális kommunikációt.

Színvonalas, jó– majdnem egyetlen – rendezvénynek tartották az Extrém Sportnapot. Itt tényleg iskolától függetlenül versenyeznek a fiatalok, bemutatót tartanak, szórakoztatják egymást. Jó kapcsolatépítő lehetőség a hasonló érdeklődést mutató fiatalok számára akár versenyzőként akár nézőként vesznek rajta részt. A kapcsolat erősítésére felmerült ötletként olyan városi program, amelyen a város valamennyi diákja részt vesz. Példának hozták fel a békéscsabai hagyományos Garabonciás Napot.

A diákok nagy része pozitívan tekint a jövőbe, csak kevesen gondolkodnak negatívan a témával kapcsolatban. A közeli jövő legfőbb aggodalmaiként a továbbtanulás kérdése merült fel: hol és mit tanuljanak tovább? Döntéseiket leginkább az érdeklődés, képességeik és a tanulási hely befolyásolja. Elképzeléseik alapján a manuális munkák egyre inkább háttérbe szorulnak a robotika térnyerésével, így az elméleti tudásra lesz egyre nagyobb szükség (például mérnök, informatikus). A hiányszakmák pótlása (pl. orvos, pedagógus) is fontos feladat marad.

Az aktuális oktatásban igény mutatkozik más típusú tantárgyakra is, amelyek elősegíthetik a jövőbeli boldogulást, például életvezetés, pénzgazdálkodás, fenntarthatóság és az aktuális digitális világ, technológiai fejlesztések nyomon követése.

A környezetvédelem témája szinte minden beszélgetés során felmerült: víz- és légszennyezés, állatok védelme, megújuló energiaforrások. A fiatalok aggodalmukat és tehetetlenségüket fejezték ki. Egyéni szinten úgy érzik, hogy szembenéznek a környezetvédelem kihívásaival, de szeretnék, ha a társadalom is komolyabban venné ezeket a kérdéseket. Inkább alternatív megoldásokra van szükségük, nem pedig korlátozásokra. Felmerült az a kérdés, hogy hogyan mérhető az, amit a környezet védelme érdekében tesznek? Ahhoz, hogy ezeket a döntéseket megfelelően mérlegelhessék, több megbízható információra és gyakorlati tapasztalatra lenne szükségük. *Városi szinten hasznos lenne több szelektív hulladékgyűjtőt kialakítani, és pontos útmutatást adni arról, hogy melyik kukába mit és hogyan kell gyűjteni.* A közlekedés is fontos témaként merült fel. Jövőképük alapján az autóval való közlekedés csökkenni fog. Szükséges ennek alternatíváit megtalálni. *Városi szinten jó lenne több, jobb tömegközlekedési lehetőség, a város jobb megközelíthetősége, elektromos kerékpárok és rollerek (ingyenes) használata.*

A tudomány és technológia jövőbeni fejlődésére is kíváncsiak a fiatalok. Az online világ védelme (adatok, vírusok, online zaklatás) még fontosabb téma lesz. Egyre több okos otthon lesz, ezzel több szabadidőhöz juthatnak az emberek, itt fontos, hogy ne lustuljanak el, hanem hasznosan töltsék az idejüket. Nem szeretnék, ha a közösségi kapcsolatok csakis a virtuális

térben zajlanának a jövőben. *Felmerült az igény több valós térben való szórakozási lehetőségre: élménypark, extrém sportok, játéktér (bowling, flipper stb).*

Felmerült témaként az is, hogy a jövőben mi lesz az érték, mi az, amit birtokolni szeretnénk. A készpénz elképzelésük szerint hamarosan el fog tűnni (online, telefonnal fogunk fizetni mindenért). Az alapvető szükségleteink (víz, levegő, élelmiszer) fel fog értékelődni, és fontos lesz lakóhelyünk biztonsága.

A világszintű béke iránti vágy is minden csoportnál megfogalmazódott.

5.5.7 Szabadidő

Fő probléma, hogy a fiatalok túlterheltek, úgy érzik nincs szabadidejük, amit eltölthetnének a programokkal. Nem ismerik a lehetőségeiket (diáktanya, gyerekkönyvtár). Megnehezíti a bejárások dolgát, hogy nincs busz haza éjszaka, és hogy sok program gyopároson van, ahova nehezebb kijutni. *Erre megoldás lehet, ha több program a főtéren, a városközpontban kerülne megrendezésre.* Fontos, hogy több program legyen iskolákon átívelő, ingyenes vagy minimális belépőjű, és tudjanak róla időben.

Egyértelmű, hogy szükség lenne több offline együttlétre, ahol a diákok a közösségi létet megtapasztalhatják, ez ösztönözheti őket később a városban maradásra, illetve a további tanulmányaik után a visszatérésre.

Amit alapvetően kiemelték az a rendezvények hiánya, illetve azok alacsony látogatottsága a célcsoport részéről. Eltekintve a pandémiás időszaktól azt tapasztalták – ami egybevág kicsit a helyzetelemzésben leírtakkal, hogy a kifejezetten a 14-18 éves korosztályok számára kevés a rendezvény. Nagyon nehezen motiválható korosztály. A szórakozóhelyek üzemeltetői kérdőíves felmérést készítettek a fiatalok körében, mely előadót látnák szívesen. Az előadó meghívása viszont nem váltotta ki a várt érdeklődést. A fiatalok hiányolták a szórakozóhelyen a beszélgetésre alkalmas helyeket. Véleményük szerint a legtöbb szórakozóhelyet az idősebb korosztály számára tartják fent.

5.5.8 Mentális egészség

Az aktuális helyzet felnőttekkel és az ifjúság körében is áttekintésre került. A résztvevők egyetértettek abban, hogy a társadalmi nyomás, politikai feszültség és anyagi bizonytalanság súlyosan érinti a mentális egészséget. A Covid járvány, az online környezetbe való átállás és az általános bizonytalanság tovább nehezíti mind a felnőttek, mind a gyermekek mindennapjait. A felnőtteknek kezdeményezőbbnek kell lenniük ezen a téren, és a szupervízió, szülői fórumok és az oktatási kerekasztal fontosságát hangsúlyozták.

A következő 5 évben az iskolai szociális segítők és pszichológusok fontosabb szerepet kell kapjanak, és meg kellene teremteni azokat a platformokat, ahol diákok és szülők segítséget kaphatnak, miközben biztosítani kellene a diszkréciót és az anonimitást.

Az egymás iránti támogatás és az új reformok bevezetése kulcsfontosságú lenne. Kiemelték a mentorprogramok és a pedagógusok érzékenyítésének fontosságát a diákok közötti kapcsolatok erősítése érdekében.

Fontosnak tartották továbbá a tematikus tréningeket a különböző korosztályok számára, amelyek segíthetnek az önismeretben és az egészséges kapcsolatok kialakításában.

A beszélgetések arra is rávilágítottak, hogy az iskolai közösségek erősítése és a bullying megelőzése kiemelten fontos. Az osztályfőnöki órákat közösségépítésre is érdemes fordítani, hogy segítsük az összetartó osztályközösségek kialakulását.

Az ifjúság helyzete és igényei alapján a közösségi életet ösztönző kezdeményezésekre van szükség. Az iskoláknak és a szülőknek is világosan kell kommunikálniuk a telefonhasználat szabályait, és edukációra van szükség a bullying, az online biztonság és a határok szabása terén mind a tanárok, mind a szülők, mind a diákok részére.

Összességében elengedhetetlennek tartják az iskolákban a segítők bevonását és a diákok közötti személyes kapcsolatok erősítését annak érdekében, hogy megteremtjük a biztonság és elfogadás légkörét, ami az egészséges szocializáció alapja lehet a fiatalok számára. Ezen felül, a tényezőket, amelyek megnehezítik ezt a folyamatot, alaposan át kellett vizsgálnunk. Kiemelték a leterheltségüket és az iskolán kívüli elfoglaltságaikat, valamint a kevés lehetőséget, például az osztálykirándulások és osztálybulik számának csökkenését. A javaslatok között szerepelt az iskolai klubok szervezése, amelyek nyitottak más diákok előtt is, valamint a városi klubok létrehozása. Olyan közösségi tér kialakítása szintén fontos lenne számukra, amely az esti órákban is elérhető, és az ő igényeikre szabott programoknak, buliknak is helyet tudna adni.

A résztvevők úgy vélik felnőtteknek is aktív szerepet kellene vállalniuk ebben a folyamatban, és példát kellene mutatniuk a fiatalok számára az offline kapcsolatok fontosságában és az időminőség megbecsülésében.

Összességében, az ifjúság mentális és szociális jólétének elősegítése érdekében egy integrált és sokszínű megközelítésre van szükség mind az iskolai, mind a társadalmi szinten. A fiatalok támogatása és az ő szükségleteik figyelembevétele kulcsfontosságú az egészséges, kiegyensúlyozott generációk nevelésében és az életminőségük javításában.

6.1 Minta és módszer

A Békés vármegyei Ifjúságkutatás 2024 projekt célja, hogy felmérje az itt tanuló 9. osztályos tanulók káros szenvedélyeit, szabadidő-eltöltését és pszichikai egészségét. Összesen 1590 fő adatai kerültek elemzésre. Az orosházi járásból 73 fő vett részt a kutatásban.

A lekérdezés 2024. május 2. és május 17. között zajlott online formában. A kérdőív kitöltése önkéntes és anonim volt.

6.2 A kutatás eredményeinek összegzése

A káros szenvedélyek közül a **dohányzás** életprevalenciája 47,2% volt a mintában, a lányok közül többen voltak, akik valaha is dohányoztak, mint a fiúk, és a szakiskolások és szakképzőbe járók dohányoztak a legtöbben. Az alternatív dohánytermékeket kipróbálók aránya 49,2% volt, tehát valamivel még többen is, mint a hagyományos cigarettát.

Az **alkoholfogyasztás** életprevalenciája a teljes mintában 85,7% (ESPAD: 91%). Kiemelendő, hogy míg a korábbi években az ESPAD kutatásokban a bor volt a leggyakrabban fogyasztott alkoholfajta, 2019-ben az égetett szeszesitalok, ami megegyezik saját kutatási eredményünkkel is (havi gyakoriság: 47,7%, ESPAD: 51,8%). A nagyívás tendenciái emelkedőek az ESPAD adatai alapján: 2019-ben a 16 éves középiskolások 47,1%-ára volt jellemző az elmúlt hónapban, ez az arány a saját mintán 39,5% volt a középiskolások körében. A lerészegedés életprevalenciája az ESPAD kutatásban 58,6%, szemben a saját mintánk 52,1%-ával, azaz a saját minta adatai némileg alatta maradnak a korábbi országos adatoknak. A nagyívás és a lerészegedések arányaiban sem volt nemi eltérés.

A **drogfogyasztás** tekintetében a gyakoriságok sorrendje nagyon hasonló az ESPAD vizsgálat eredményeihez: 1) Kannabisz 2) Nyugtatók/altatók 3) Ecstasy és Amfetamin. Ki kell emelni azonban a nyugtatók magas gyakoriságát a mintában, valamint a dizájn drogok (Gina, herbál) magasabb arányát. Nemenként nem volt jelentős különbség, azonban az altatók, nyugtatók használata (életprevalencia) a lányok körében volt magasabb.

A serdülők mentális és pszichoszomatikus egészsége

A mintába tartozó serdülők többsége (41,9%) jónak ítéli saját egészségét, ennél kevesebben, 22,5% tartja kiválónak, elfogadhatónak ítéli 31,3%-uk, illetve rossznak 5,3%-uk. A lányok

globálisan rosszabbnak ítélik saját egészségüket, mint a fiúk. Iskolatípusonként szintén jelentős volt az eltérés, legjobbnak a gimnáziumba, szaggimnáziumba járók ítélték saját egészségüket, legrosszabbnak pedig a szakiskolába, szakképzőbe járók. A pszichoszomatikus tünetek közül a leggyakoribb tünet a fáradtságérzés volt, ezt követte az alvászavar, a hát- és derékfájás, valamint a fejfájás.

A leggyakoribb pszichoszomatikus tünet konzekvensen a fáradtságérzés, amely a diákok többségére jellemző. Az adatok elemzésekor kiderült, hogy szoros negatív kapcsolat van a fiatalok mentális egészsége, valamint a függőségek között, mind a kémiai, mind pedig a viselkedési (internet-függőség) esetében. A védőfaktorok esetében ki kell emelni a családi társas támogatást, az iskolai teljesítményt és az iskolai elégedettség jelentőségét, míg a vallásosság védő hatása csak kevésbé (a dohányzás és a lerészegedés gyakorisága esetében) igazolható, a drogfogyasztással kapcsolatban nem. Összességében ki kell emelni a lányok, valamint a szakiskolába, szakképzőbe járó diákok kedvezőtlenebb helyzetét: szignifikánsan rosszabbnak tartják egészségi állapotukat, lényegesen magasabb a depressziós és pszichoszomatikus tüneti pontszámuk, életükkel is elégedetlenebbek, mint a fiúk, illetve a technikumba és gimnáziumba járók. Ehhez társul a káros szenvedélyek terén felvázolt helyzetkép, a magasabb arányok a függőségek terén.¹¹

7. AZONOSÍTOTT PROBLÉMATERÜLETEK

Az elvégzett kérdőíves vizsgálat, a WordCafe, a Diáksparlament, valamint a kutatási jelentés eredményei alapján 6 problématerületet azonosítottunk, melyek a következők:

1. Együttműködés, kommunikáció részvétel
2. Nevelés, oktatás, képzés
3. Szabadidő, kultúra
4. Közösségi terek
5. Környezetvédelem
6. Egészségfejlesztés, egészségvédelem

¹¹ Békés vármegyei ifjúságkutatás 2024-Kutatási jelentés Készítette: Békéscsabai Kábítószer Egyeztető Fórum megbízásából Pikó Bettina, SZTE SZAOK Magatartástudományi Intézet, Szeged

8. CÉLOK AZ AZONOSÍTOTT PROBLÉMATERÜLETEK VONATKOZÁSÁBAN

Problématerület	Cél
Együttműködés, kommunikáció, részvétel	- A fiatalok aktív részvételének, szerepvállalásának biztosítása, bevonásuk a döntés-előkészítéstől a végrehajtásig tartó folyamatba, véleményük megkérdezése az őket érintő valamennyi témában a döntések meghozatala előtt. - Támogatni kell a fiatalok önszerveződéseit. - Erősíteni kell az együttműködést és a partnerséget a fiatalokkal foglalkozó intézmények, szervezetek, nonprofit szolgáltatók, civil közösségek között.
Nevelés, oktatás, képzés	- Teljes körű tájékoztatás a város adta lehetőségekről (ifjúsági és egyéb programok, tanulmányi, szociális támogatások formái, igénylésük módja, munka-és karrierlehetőségek). - Tudatos életpálya tervezés segítése. - Nemzetközi mobilitás támogatása. - Fiatalok képzése nem formális oktatási eszközökkel.
Szabadidő, kultúra	- Több elérhető szórakozási, kikapcsolódási lehetőség biztosítása. - A fiatalok kulturális igényszínvonalának emelése, a programok iránti érdeklődésük és részvételi aktivitásuk fokozása. - A közösségi együttlét élményének és szerepének támogatása.
Közösségi terek	A fiatalok különböző korosztályainak eredményesebb elérése és bevonása,

	hatékonyabb közösségépítés. • Több közösségi tér, meglévő közösségi terek hatékonyabb, koncepciózusabb kihasználása, a digitális térben is. • Helyek a város központjában, ahol a fiatalok fogyasztás nélkül összejöhetnek.
Környezetvédelem	• A természetes környezet és a városi zöldfelületek állapotának megóvása, javítása. • A fiatalok több ismerettel rendelkeznek a fenntarthatóságról, a környezettudatos életmódról.
Egészségfejlesztés, egészségnevelés	• Az egészségtudatos életszemlélet erősítése, az egészséges életmód iránti igény felkeltése. • A korosztály aktívabb részvétele a prevenciók tevékenységeiben. • A prevenciók szemlélet erősítése, az egészségmegőrzést népszerűsítő rendezvényeken. • A gyermek-ifjúsági korosztály mentálhigiénés egészségvédelmét jól szolgáló, a helyi sajátosságokra, az eddigi tapasztalatokra építő gyakorlat folytatása. • Inkluzív szemléletű, elérhető, akadálymentes sportolási lehetőségek számának növelése.

9. Eszközök

Elsősorban az ifjúsági helyzetkép c. fejezetben foglaltakra alapozva összegyűjtöttük, melyek azok a meghatározó problématerületek, illetve az azokból kibontható célok, amelyek a legjobban képesek tükrözni az Orosházán élő és a város szolgáltatásait használó környékbeli fiatalok szükségleteit. A stratégiaalkotás következő lépéseként olyan eszközöket gyűjtöttünk, amelyek hozzá tudnak járulni az azonosított problémák felszámolásához. Ezek elsődleges

forrásaként más magyarországi és európai városok jó gyakorlatai, a szakemberek és a fiatalok javaslatai, valamint meglévő orosházi stratégiák ajánlásai szolgáltak – részben közvetlen módon, részben inspirációként, bizonyos módosításokkal adaptálva.

A Cselekvési terv részletesen tartalmazza a javasolt eszközöket problématerületenkénti bontásban, valamint a megvalósításának határidejét, felelőseit és a megvalósításban együttműködő partnereket.

Finanszírozás

A jelenleginél nagyobb forrást kell biztosítani kell a mindenkori éves költségvetésben az ifjúságpolitikai feladatok, a cselekvési tervben megfogalmazott eszközök finanszírozásához. Az ifjúsági feladatok ellátásához az Önkormányzati költségvetésen túl pályázati források kihasználása elengedhetetlen. A helyi költségvetésben hangsúlyosan kell megjeleníteni a fiatal korosztályra fordítandó önkormányzati forrásokat, melynek egyes sorainak felhasználásáról ki kell kérni az OHGYIÖK véleményét.

Nyomonkövetés

A koncepció megvalósulásának biztosítéka a folyamatok követése, értékelése, a rendszeres ellenőrzés, ezért a képviselő-testület számára évente beszámoló készül a cselekvési terv megvalósulásáról.

10. CSELEKVÉSI TERV

I. Együttműködés, kommunikáció, részvétel

Eszköz	Hazai és nemzetközi partnerségi programok bővítése
Eszköz célja, eredménye	Partnerségi projektek bővítése – pl. cserediákprogramok, partnervárosok stb. Potenciális cserediákprogramok felkutatása mind hazai, mind külföldi szintén. Meglévő testvérvárosi kapcsolatok és együttműködések erősítése, annak érdekében, hogy minél szélesebb körű programokon tudjanak részt venni a helyi fiatalok. Meglévő cserediákprogramok népszerűsítése, tájékoztatás kiterjesztése. Az eszköz az idegen nyelvek gyakorlására, egyéb kompetenciák fejlesztésére is lehetőséget biztosít.

A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás, önkormányzati és/vagy pályázati támogatás
Határidő	Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, köznevelési intézmények igazgatói, Oktatási Kerekasztal

Eszköz	Ifjúsági rovat a helyi médiában
Eszköz célja, eredménye	A fiatalokat érintő és érdeklő hírek, programok, lehetőségek megjelentetése a helyi médiában (Orosházi Tv, Orosházi Élet, OrosCafe).
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás
Határidő	Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, a helyi média ügyvezetője, OHGYIÖK, ifjúsági referens

Eszköz	Nyílt nap a Polgármesteri Hivatalban
Eszköz célja, eredménye	„Idegenvezetéssel”, rövid előadással egybekötött nyílt napok szervezése különböző korosztályi csoportok és szülők számára a Polgármesteri Hivatalban. A Polgármester Hivatal mellett további intézmények, igazgatási szervek (Pl. Járási Hivatal) csatlakozásával bővíülhet a megismerhető, nyitott intézmények száma. Az eszköz célja, hogy a fiatalok megismerjék, kik azok a szereplők, akikhez fordulhatnak ügyekkel. A Polgármesteri Hivatal és az önkormányzat felépítésének, működésének és a hivatali ügyintézési folyamatoknak megismerése által a különböző korosztályi csoportok számára nem lesz idegen a hivatali élet, a kortárshatás révén tovább

	tudják adni az információkat. A nyitott programnak köszönhetően a szervezett ifjúsági közösséghez nem tartozók is aktivizálhatók.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás
Határidő	Évente egy alkalommal.
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, jegyző, osztályvezetők, köznevelési intézmények igazgatói

Eszköz	Ifjúsági díj, kitüntetés alapítása, az elismerés, jutalmazás rendszerének kidolgozása
Eszköz célja, eredménye	Javaslat: az elismerés 30 éves korig adható, annak az orosházi lakosnak vagy csoportnak, aki (akik) települési szinten kimagasló közéleti, közösségi tevékenységével korosztályának elismerését kiérdemli és példájával követendő utat mutat kortársai számára.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Önkormányzati támogatás
Határidő	Folyamatos, évente egy alkalommal
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester

Eszköz	Plakát- és közösségi média kampány, turné
Eszköz célja, eredménye	Plakát és közösségi média kampány segítségével népszerűsítjük azt, hogy a városnak fontos a fiatalok véleménye, és maguk a fiatalok is. Reklámozzuk a Diáktanya és az OHGYIÖK tevékenységét, párhuzamosan folyamatosan tagtoborzás zajlik. Minden aktuális esemény hirdetése városi felületeken, valamint nagyrendezvények előtt turnéval reklámozás az iskolákban.
A megvalósításához szükséges	Humánerőforrás

erőforrások	
Határidő	Minden iskolai félév első hónapja
Felelős, együttműködő partnerek	OHGYIÖK, ifjúsági referens

Eszköz	Az iskolai diákönkormányzatok tapasztalatcseréjét célzó találkozók szervezése
Eszköz célja, eredménye	Az iskolai, kollégiumi diákönkormányzatok működésének támogatása, szerepének, feladatának megismertetése, hatékony kommunikáció kialakítása a diákönkormányzatok működésének, lehetőségeinek széles körű megismertetésére. Vezetőik, aktív tagjaik képessé válnak érdekeik képviselésére, iskolai programok szervezésére.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás, önkormányzati támogatás
Határidő	Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek	Köznevelési intézmények igazgatói, DÖK vezetők

Eszköz	Eurodesk partnerség
Eszköz célja, eredménye	A partnerség lehetővé teszi az Európai Unió lehetőségeinek népszerűsítését a fiatalok számára, valamint hivatalos információkkal való ellátásukat. A partnerség keretében havi legalább egy alkalommal megrendezésre kerülnek tájékoztató alkalmak, melyek következtében megismerhetik a helyszínként szolgáló Diáktanyát, valamint az ifjúsági cseréket, DiscoverEU és egyéb európai részvételi lehetőségeket, melynek tapasztalatait visszahozhatják Orosházára, ezzel is fejlesztve a fiatalok részvételi hajlandóságát.
A megvalósításához	Humánerőforrás, önkormányzati támogatás

szükséges erőforrások	
Határidő	Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek	Köznevelési intézmények igazgatói, ifjúsági referens, OHGYIÖK

Eszköz	Iskolák közötti partnerségi kapcsolatok kidolgozása
Eszköz célja, eredménye	Cél: olyan partnerségi programok kidolgozása, melynek hatására javul a településen működő iskolák közötti kapcsolat, a fiatalok megismerik a saját iskolájukon kívüli intézményeket, az ott folyó oktatást, programokat, diákéletet. A tervezett programok lehetőséget biztosítanak az egymás közötti gondolatcserére, valamint a verbális kommunikációra.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás
Határidő	Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek	Köznevelési intézmények igazgatói, ifjúsági referens, OHGYIÖK, Oktatási Kerekasztal, DÖK pedagógusok

II. Nevelés, oktatás, képzés

Eszköz	Miénk a Pálya-pályaorientációs tanácsadás középiskolásoknak
Eszköz célja, eredménye	Egyetemisták látogatása egykori középiskolájukba, ahol tájékoztatják a pályaválasztás előtt álló fiatalokat a jelenlegi oktatási intézményükkel kapcsolatban. A WorldCafé alkalmazásával a különböző tanulmányi területeket megismerhetik a résztvevők, az érdeklődésüknek megfelelően. A program célja, hogy a diákok olyan diákoktól szerezzenek ismereteket a továbbtanulási lehetőségekről, akik korban közel állnak hozzájuk és aktuális, releváns információkkal tudnak szolgálni részükre a választható egyetemekről.

A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás
Határidő	Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek	Köznevelési intézmények, OHGYIÖK, DÖK pedagógusok, Oktatási Kerekasztal

Eszköz	Job shadowing program
Eszköz célja, eredménye	Munkahely-, szakmaválasztást elősegítő program kialakítása. Együttműködő partnerek felkutatása, a célcsoportba tartozó fiatalok számára látogatások biztosítása az együttműködő partnereknél mind az állami, mind a vállalkozói szférában egy szervezet vagy egyéni megkeresés alapján. A diák követi egy profi munkavállaló hétköznapi munkáját, egy több hetes shadowing alatt akár a szakmában fontos képességeket is elsajátítva.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás
Határidő	Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek	Köznevelési intézmények igazgatói, versenyszféra képviselői, intézmények vezetői, Oktatási Kerekasztal

Eszköz	Helyi tehetséges fiatalokat támogató ösztöndíjrendszer kidolgozása
Eszköz célja, eredménye	Különböző területeken (pl. sport, művészetek, tanulás) sikeres orosházi fiatalok támogatása, elismerése, ösztönzése, melynek eredményeként a fiatalok és családtagjaik, tágabb környezetük megismeri az önkormányzat fiatalokat támogató intézkedéseit.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Önkormányzati támogatás

Határidő	Az ösztöndíjak meghirdetése: minden év június 30-ig, az ösztöndíjak elbírálása: minden év szeptember 30-ig
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, Oktatási Kerekasztal

Eszköz	Alapkompetenciák, alapkészségek fejlesztésére irányuló közösségi programok szervezése
Eszköz célja, eredménye	Klubok, tréningek, előadások, egyéni és csoportos tanácsadások szervezése helyben, bekapcsolódás más helyszíneken szervezett programokba, hálózati együttműködésekbe, információ nyújtás, a fiatalok ösztönzése hazai és nemzetközi programokban való részvételre. Az intézkedés révén szilárd jövőképpel, stabil megvalósítható karriertervekkel rendelkező fiatalok nőnek fel Orosházán, akik itt is képzelik el jövőjüket. A településen maradó fiatalok jövőképében egy saját maga által irányított sikeres életpálya szerepel. Csökken a középosztálybeli fiatalok elvándorlásának kockázata, valamint hozzájárul a hátrányos helyzetű fiatalok integrációjához.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Elsősorban a külső partnerek által szervezett térítésmentes programokba való bekapcsolódással
Határidő	Folyamatos, a lehetőségek függvényében
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, ifjúsági referens, köznevelési intézmények igazgatói

Eszköz	Ifjúsági információs platform, mobilalkalmazás létrehozása
Eszköz célja, eredménye	Egy fiatalos, a célcsoport számára is vonzó, folyamatosan aktualizált honlap, mobilalkalmazás létrehozása és működtetése, amely tájékoztató felületet jelent a fiatalok számára ügyintézési helyszínek, programok, események (stb.) kapcsán. A fiatalok és az újságíró klub általi rendszeres aktív használata, ahol a fiatalokhoz

	eljuthatnak az őket érintő és foglalkoztató információk, illetve lehetőséget nyújt döntéshozatali véleményezésre. Az oldalon bármely orosházi fiatal (moderálás után) közzé teheti gondolatait. A fiataloknak szóló app a helyi ügyekben való részvétel során is alkalmas lehetne a véleménynyilvánításra, különböző szavazásokra és fejlesztési ötletek megvitatására alkalmas felülettel.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás, pályázati és/vagy önkormányzati támogatás
Határidő	Folyamatos Létrehozás: 2025. június 30.
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, ifjúsági referens, OHGYIÖK

III. Szabadidő, kultúra

Eszköz	Ifjúsági pályázat kiírása
Eszköz célja, eredménye	Orosháza Város Önkormányzata minden évben pályázatot hirdet fiataloknak szóló városi rendezvény szervezésére. Pályázók köre: 15-29 éves fiatalok egyénileg, vagy fiatalok nem formális csoportja. A pályázaton elnyerhető összeg: 500.000 Ft/év A pályázati felhívás közös gondolkodásra, ötletelésre ösztönzi a helyi fiatalokat. Nagyon fontos, hogy a kezdeményezések alulról jöjjenek, és ezek a pályázati kiírások generálni fogják további ötletek megvalósulását is.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás, önkormányzati támogatás
Határidő	Pályázat kiírása: minden év március Megvalósítás: minden év december 31.
Felelős,	Polgármester, OHGYIÖK, ifjúsági referens

együttműködő partnerek	
-------------------------------	--

Eszköz	Ifjúsági térkép létrehozása
Eszköz célja, eredménye	A könnyű tájékozódás elősegítése ifjúsági térkép létrehozásával a Use-It térkép mintájára, amelyen egyszerre megtalálhatók a szociális szolgáltatások, kulturális helyek, kreatív szabadidő eltöltésére alkalmas helyszínek, zöldterületek, hivatali szervek, ifjúsági klubok, sportolásra alkalmas helyszínek, információs pontok, önkéntes lehetőségek, valamint az éttermek, kocsma.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás, pályázati és/vagy önkormányzati támogatás
Határidő	2025. december 31.
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, ifjúsági referens, OHGYIÖK

Eszköz	Jótekonysági karácsonyi rendezvény szervezése
Eszköz célja, eredménye	A hagyományos Mikulás futás utódjaként megrendezésre kerülő rendezvény azonos részvételi feltételeivel (mikuláscsomagok a rászoruló gyerekeknek) folytatja a hagyományt, azonban igazodik a körülményekhez, ami miatt a futás megvalósíthatatlanná vált. A rendezvény lehetőséget ad helyi pályakezdő zenekarok és helyi egyesületek bemutatkozására, miközben a fiataloknak egy alternatív szórakozási lehetőséget biztosít. A rendezvény célja: közösségfejlesztés, szemléletformálás, ágazatközi együttműködések generálása (támogatók keresésével), a segítségnyújtás által történő soft skillek fejlesztése (pl. empátia, szolidaritás).
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás, szponzori és/vagy önkormányzati támogatás

Határidő	Minden évben, az adventi időszak elején
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, ifjúsági referens, OHGYIÖK

Eszköz	Fiatalokat vonzó rendezvények szervezése
Eszköz célja, eredménye	Évek óta igény mutatkozik a fiatalok részéről egy olyan városi rendezvényre, fesztiválra, ami “csak az övék”, csak nekik szól. Célunk, hogy a fiatalok számára olyan szabadidős lehetőséget biztosítsunk mely az ő javaslataik alapján szerveződik és a környező települések fiataljai számára is vonzó közösségi lehetőség.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás, pályázati és/vagy önkormányzati támogatás
Határidő	Évente egy alkalommal
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, ifjúsági referens, Petőfi Művelődési Központ, OHGYIÖK

Eszköz	Orosházi ifjúsági kártya, applikáció
Eszköz célja, eredménye	A vendéglátóhelyek, sportlétesítmények, kulturális intézmények üzemeltetőivel, vezetőivel való egyeztetést követően kialakítható egyfajta orosházi ifjúsági kártya, mely kedvezményeket biztosít az Orosházán élő tanulók számára, a fent említett létesítményekben mind sport, mind pedig szórakozás terén.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás
Határidő	2024. december 31.
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, intézményvezetők, vállalkozók, OHGYIÖK, ifjúsági referens

IV. Közösségi terek

Eszköz		Ifjúsági közösségi terek fejlesztése, működtetése
Eszköz	célja,	A városban működő közösségi terek támogatása, fejlesztése. Olyan közösségi terek létrehozása, működtetése, ahol a fiatalok számára az együttlét, kikapcsolódás és a sportolás egyszerre, egy helyszínen valósulhat meg. Ezek a közösségfejlesztés, bűnmegelőzés és az ifjúsági szabadidős programok együttes megvalósulásának színtereivé válnak. A fiatalok folyamatosan visszajelzéseket adnak, érdekképviselői szervezeteik révén megjelenik a korosztály véleménye, javaslata is a fejlesztésekkel kapcsolatban.
eredménye		
A megvalósításához szükséges erőforrások		Humánerőforrás, pályázati és/vagy önkormányzati támogatás
Határidő		Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek		Polgármester, ifjúsági referens

Eszköz		Nyitott terek
Eszköz	célja,	Az ifjúsággal foglalkozó szervezetek, sportszervezetek bevonásával alkalomszerű, igény szerinti programok szervezése ifjúsági közösségi terekben, sportlétesítményekben közösségfejlesztő, sport- és bűnmegelőzési, szabadidős projektek részeként. A különböző szervezeti formában működő, az ifjúsági korosztályt fogadó, megszólító, nyilvános és zárt, formális és nem formális közösségi terek, sportlétesítmények bevonásával a közösségi programok, sport iránt érdeklődő fiatalok számára a tartalmas szabadidő eltöltést szolgáló alternatívák jelennek meg.
eredménye		
A megvalósításához szükséges erőforrások		Humánerőforrás, pályázati és/vagy önkormányzati támogatás

Határidő	Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, ifjúsági referens, civil szervezetek

Eszköz	Integrált, intergenerációs terek kialakítása
Eszköz célja, eredménye	Tematikus, többgenerációs rekreációs lehetőségek megteremtése a városban. Természetközeli terek, természetes anyagokból készült eszközökkel ellátott terek (pl. mezítlás ösvény) elhelyezése. Élmény ösvények, futóösvények, kardioösvények, tanösvények segítik a közös kikapcsolódási lehetőségeket, emellett madár- és méhbarát helyek kialakítása, többgenerációs játszóterek kialakítása (pl. idősök számára alkalmas ösvények, gyermekek számára alkalmas játszóterek, fiatalok és felnőttek számára fitnessparkkal ellátott játszóterek, „fiatal felnőtteknek szóló” játszóterek párhuzamos kialakítása).
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pályázati és/vagy önkormányzati támogatás
Határidő	Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, ifjúsági referens, civil szervezetek

V. Környezetvédelem

Eszköz	Zöld frakció megalakítása az OHGYIÖK-en belül
Eszköz célja, eredménye	A környezetvédelmi téma előtérbe kerülése fontos napjainkban, ezért a fiatalok tanárok támogatásával az „ökoiskola” program segítségével kapnak lehetőséget, módszereket a terület tágabb értelemben történő kiterjesztésére. Ennek nagyszerű eszköze lenne egy olyan érdekérvényesítési ifjúsági szerv létrehozása, amely a

	fenntarthatóságra törekszik, másokat is erre buzdít. Célja, a fiatalok társadalmi problémák iránti érzékenységének kialakulása, szemléletformálás, érdekérvényesítés, kommunikáció, jártasság a környezetvédelmi területen, közéletben aktív szerepvállalás.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás
Határidő	Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek	Ifjúsági referens, OHGYIÖK

Eszköz	Környezetvédelmi tematikájú vetélkedők
Eszköz célja, eredménye	Adományozók (magánvállalkozások és önkormányzat) bevonásával környezetvédelmi tematikájú vetélkedő (pl. szemétszedő verseny, szelektív hulladékgyűjtési verseny stb.) lebonyolítása iskolák között. A megnyert támogatást és/vagy eszközöket a diákok ötleteinek megvalósítására használva.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás, pályázati és/vagy önkormányzati támogatás
Határidő	Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, ifjúsági referens, civil szervezetek, magánvállalkozók

Eszköz	Iskolaudvarok zöldítése és/vagy iskolakertek létrehozása
Eszköz célja, eredménye	Célja, hogy az önkormányzat ösztönözze, támogassa a természetközeli iskolaudvarok kialakítását és fejlesztését a fiatalok részvételével. Az iskolakertek a jövő nemzedékeinek környezettudatosságának fejlesztéséhez járul hozzá.

	Cél ösztönözni a gyermekek iskolakerti tevékenységközpontú tanítását oly módon, hogy munkájuk által megélhessék a jövőjükért érzett felelősséget; megtapasztalják természeti környezetünket, mint életünk alapját; az együttműködés szükségességét és hatékonyságát, érezzék a generációkon átívelő tudás fontosságát; a munka becsületét. Bemutatni a pedagógusok és a gyermekek számára, hogy a kertben végzett tevékenység összetettségénél fogva is kiváló lehetőség a személyiség harmonikus fejlesztésére: a tanultak gyakorlatban történő előhívására, a kísérletre, a kooperálásra, új esztétikai élmények és érzékelések megtapasztalására, a gyermekek kertészeti alapoktatására, ökológiai folyamatok láttatásán keresztül alapvető környezet- és természetvédelmi szükségszerűségek felismertetésére, az egészséges ételkészítés népszerűsítésére.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás, pályázati és/vagy önkormányzati támogatás
Határidő	Folyamatos
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, köznevelési intézmények igazgatói, DÖK

VI. Egészségfejlesztés, egészségnevelés

Eszköz	Prevenációs programok szervezése a köznevelési intézményekben az óvodai és iskolai szociális segítők, civil szervezetek bevonásával
Eszköz célja, eredménye	Területei: drogprevenció, iskolai agresszió, on-line tér veszélyei Az iskolai agresszió csökkentése, az áldozattá, bűnelkövetővé válás megelőzése. Szermentes, egészséges életmód népszerűsítése.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás
Határidő	Folyamatos

Felelős, együttműködő partnerek	Köznevelési intézmények igazgatói, Család-és Gyermekjóléti Központ, Mi-Értünk Egyesület KontaktPont Orosháza
--	--

Eszköz	Stresszkezelő tréningek fiataloknak
Eszköz célja, eredménye	Autogén és relaxációs tréning tartása, melynek célja a mindennapi stresszhelyzetek kezelése, a stressz levezetése. A tréningek hatására javul a teljesítmény, a testi funkciók szabályossá válnak és szabályozhatók lesznek.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás, pályázati és/vagy önkormányzati támogatás
Határidő	Folyamatos, évente 1-1 tréning, összesen 20 alkalommal
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, ifjúsági referens, civil szervezetek, OHGYIÖK

Eszköz	Pszichológiai tevékenység biztosítása
Eszköz célja, eredménye	A fiatalokkal foglalkozó intézményekben nem áll rendelkezésre megfelelő óraszámú iskolapszichológus. Az önkormányzati szerepvállalás (pszichológus megbízása) továbbra is szükséges annak érdekében, hogy a krízishelyzetben lévő fiatalok számára legyen elérhető szakember intézménytől függetlenül.
A megvalósításához szükséges erőforrások	Humánerőforrás, önkormányzati támogatás
Határidő	Folyamatos, minden évben, a költségvetés elfogadását követően
Felelős, együttműködő partnerek	Polgármester, Család-és gyermekjóléti Központ

11. Felhasznált források

Beszámoló a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2023. évi ellátásáról

Békés Vármegyei Ifjúsági Kutatás 2024

ERIFA EFOP-1.2.3-VEKOP-2015-00001 projekthez kapcsolódó Helyzetelemzés ifjúsági stratégiai dokumentum tervezéséhez

Európai Ifjúsági Párbeszéd (2019-2027)

<https://oroshazagyszc.hu/>

<https://tancsicsoh.hu/>

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Magyarország Alaptörvénye

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

Orosháza Gazdaságfejlesztési Programja (2020-2025)

Orosháza Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja (2023-2028)

Orosháza Város Önkormányzatának Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója

Orosháza Város Településfejlesztési Koncepciója (2016-2030)

Előterjesztés

Tárgy: Az Orosháza, Eötvös József téri Társasház Társasháztulajdönt Alapító Okiratának módosítása

Tisztelt Képviselő-testület!

Orosháza Város Önkormányzata egyszemélyi alapító mint az orosházi ingatlan-nyilvántartásban 177/6 helyrajzi szám alatt felvett, természetben az Orosháza, Eötvös József tér 177/6 hrsz. alatt található 14316 négyzetméter alapterületű ingatlan tulajdonosa a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény alapján az ingatlant társasháztulajdonná alakította 2011. szeptember 05. napján. A társasház ingatlannyilvántartási bejegyzésére 2011. szeptember 08. napján sor került.

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 157/2023. (VII. 14.) Kt. határozatával döntött arról, hogy

- 1.) a Szeged-Csanádi Egyházmegye (6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.) által az Eftv. szerinti határidőben bejelentett igény alapján tudomásul veszi, hogy a jelenleg a Szeged-Csanádi Egyházmegye által határozatlan időtartamú használati szerződéssel használt, az Eötvös József Katolikus Általános Iskola és Óvoda (OM azonosító: 201572) nevelési-oktatási feladatainak ellátását szolgáló helyi önkormányzati tulajdonban álló ingatlanvagyon 5900 Orosháza, Eötvös tér 2. számú, társasházi,
 - a) orosházi belterület 177/6/A/1. iskola épület az Emberi Erőforrások Minisztériuma a MOB által kiemelt sportágak 2013. évi sportfejlesztési elképzeléseinek támogatásáról, továbbá a 2014-2020 évre vonatkozó sportágfejlesztési igények bemutatásáról szóló 1526/2013. (VIII.12.) Korm. határozat alapján biztosított forrásból az „Orosházi Spartacus Birkózó Klub I. Edzőcsarnok építés” beruházás keretében megvalósított sportlétesítmény kivételével;
 - b) orosházi belterület 177/6/A/2. sportcsarnok épület;
 - c) orosházi belterület 177/6/A/4. udvaraz Eftv. rendelkezéseinek megfelelően ingyenes tulajdonátruházás útján az Szeged-Csanádi Egyházmegye tulajdonába kerül azzal, hogy a sportcsarnok és az udvar vonatkozásában a Szeged Csanád Egyházmegye és az Önkormányzat által kijelölt civil és sportszervezetek részére térítésmentes használatot biztosít;
- 2.) az ingyenes tulajdonátruházásról szóló szerződésben kerüljenek rögzítésre az ingatlan tulajdonjogának Orosháza Város Önkormányzatára, mint eredeti tulajdonosra történő ingyenes visszaszállásának Eftv-ben meghatározott szabályai;
- 3.) az ingyenes tulajdonátruházásról szóló szerződés megkötését megelőzően a társasháztulajdönt alapító okiratot, valamint az azt megalapozó műszaki dokumentációt is teljeskörően felülvizsgálni és módosítani szükséges; meg kell szüntetni a 177/6/A/4. hrsz. alatti sportudvar megjelölésű felépítmény nélküli albetétet és biztosítani az önkormányzati tulajdonban maradó albetétek további megközelíthetőségét. A módosított társasháztulajdönt alapító okiratot elfogadásra a Képviselő-testület, mint alapító részére jóváhagyásra be kell terjeszteni;
- 4.) a tulajdonbaadással járó állapot kialakításával kapcsolatos költségek megfizetése az Egyházmegyével a társasháztulajdönt alapító okirat, valamint az azt megalapozó műszaki dokumentáció elkészítésének megrendelését megelőzően külön megállapodást kell kötni, mely alapján az Egyházmegye a költségeket (előreláthatólag 3.000.000,- Ft összeghatárig) az Önkormányzat részére megfizeti;
- 5.) a Szeged-Csanádi Egyházmegyével az 1.) pont szerinti használati szerződést az ingyenes tulajdonátruházási szerződés aláírásának napjával közös megegyezéssel megszünteti;
- 6.) felkéri a jegyzőt az ingatlan átruházására tekintettel az önkormányzat vagyonáról, és a vagyongazdálkodás szabályairól szóló 13/2006. (IX.15.) Ör. számú rendelet módosításának előkészítésére;

- 7.) felkéri a Szeged-Csanádi Egyházmegyét, hogy az ingatlant választás és népszavazás esetén szavazóhelyiség céljára a továbbiakban is ingyenesen biztosítsa.

A társasháztulajdont alapító okirat, valamint az azt megalapozó műszaki dokumentáció teljeskörű felülvizsgálata megtörtént, a módosításhoz szükséges vázrajzok elkészültek és záradékolásra kerültek. A záradékolt vázrajzok az Orosházi Polgármesteri Hivatal Jogi Csoportjánál megtekinthetők.

A Társasháztulajdont Alapító Okirat egységes szerkezetben az 1. számú módosításokkal tervezete elkészült. A tervezetben az iskola épület helyrajzi száma nem változott, az továbbra is 177/6/A/1 hrsz. maradt, ugyanakkor a birkózócsarnok külön albetétre került 177/6/F/1 hrsz. alatt.

A sportcsarnok helyrajzi száma 177/6/B/1 hrsz-ra változott. A korábban az orosházi belterület 177/6/A/4 hrsz-ú udvar külön tulajdoni illetősége megszűnt, annak területe osztatlan közös tulajdonba került a változási vázrajzon VIII. sorszámmal jelölt 7242 m2 területű udvar részeként, amely kizárólagos használatára a 177/6/A/1 hrsz-ú iskola épület és a 177/6/B/1 hrsz-ú sportcsarnok mindenkorai tulajdonosai jogosultak.

Az egyházzal megkötött pénzügyi megállapodás alapján az alapító okirat módosításával járó költségeket az egyházmegye viseli.

Az előzőekben leírtak alapján kérem a Tisztelt Képviselő-testületet a következő határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete dönt arról, hogy:

1. Orosháza, Eötvös József téri Társasház Társasháztulajdont Alapító Okiratát a határozat mellékletét képező Társasháztulajdont Alapító Okirat egységes szerkezetben az 1. számú módosításokkal tartalmának megfelelően módosítja, és
2. jóváhagyja a határozat 1. mellékletét képező Társasháztulajdont Alapító Okiratot egységes szerkezetben az 1. számú módosításokkal,
3. felhatalmazza a polgármestert a Társasháztulajdont Alapító Okirat egységes szerkezetben az 1. számú módosításokkal aláírására, illetve az okiratnak szükség esetén érdemi változtatást nem jelentő, a nyilvántartásba vétel miatt szükségessé váló módosítása aláírására.

Végrehajtásért felelős: Orosháza Város Önkormányzat polgármestere az aláírásért
Határidő: értelem szerint

Orosháza, 2024. augusztus 14.

Dávid Zoltán
polgármester

TÁRSASHÁZTULAJDONT ALAPÍTÓ OKIRAT
EGYSÉGES SZERKEZETBEN A 2024.....NAPJÁN ELFOGADOTT 1. SZÁMÚ
MÓDOSÍTÁSOKKAL

Alulírott **Orosháza Város Önkormányzata** egyszemélyi alapító mint az orosházi ingatlan-nyilvántartásban **Orosháza 177/6 helyrajzi szám** alatt felvett, természetben az **Orosháza, Eötvös József tér 177/6 hrsz** alatt található 14316 négyzetméter alapterületű ingatlan tulajdonosa a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény 5.§ alkalmazásával az ingatlant társasháztulajdonná alakítja, a mellékelt alaprajzok alapján, a Polgári Törvénykönyv és a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény rendelkezéseinek megfelelően, az alábbiak szerint.

I. ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. Az ingatlan adatai

- helyrajzi szám: **Orosházi 177/6 hrsz**
- címe: **5900 Orosháza, Eötvös József tér 177/6 hrsz**
- alapterület: **14316 m²**
- jellege: **Iskola, sportcsarnok konyha és étkező, birkózócsarnok, kazánház valamint oktatóterem a hozzá tartozó telekkel**

2. A társasház elnevezése

Orosháza, Eötvös József téri Társasház

A társasház tagjainak külön tulajdonába kerülnek a III. pontban felsorolt nem lakás céljára szolgáló helyiségek, míg a II. pontban felsorolt egységek közös tulajdonban maradnak, a tulajdonostársak használati jogával. A tulajdonostársak egymás közötti viszonyát a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény, a Polgári Törvénykönyv szabályozza azzal, hogy a 2003. évi CXXXIII. tv. 13.§ (3) bek. alapján a társasház szervezeti és működési szabályzatot nem készít, szervezésre és működésére a Ptk. közös tulajdonra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

II. A KÖZÖS TULAJDON

Osztatlan közös tulajdonban maradnak az alábbiak:

14316 m² telek

vázrajz sorszám	megjelölés	m ²
I.	udvar	2
II.	udvar	10
III.	udvar	198
IV.	udvar	429
V.	udvar	81
VI.	udvar	226
VII.	udvar	50
VIII.	udvar	7242
IX.	udvar	228

Közös tulajdonba tartoznak továbbá azok az épületrészek, berendezések, melyek esetlegesen nem szerepelnek a jelen pontbeli felsorolásban, de az alapító okirat külön tulajdonként nem jelöl meg.

Az épület tartószerkezetei, azok részei, az épület biztonságát (állékonyságát), a tulajdonostársak közös célját szolgáló épületrész, épület-berendezés és vagyontárgy akkor is közös tulajdonba

tartozik, ha az a külön tulajdonban álló lakáson vagy nem lakás céljára szolgáló helyiségen belül van.

I. A KÜLÖN TULAJDON

A tulajdonostársak külön tulajdonába kerülnek az alább meghatározott épületek, és a hozzájuk tartozó helyiségek. A külön tulajdon az egyes tulajdonostársakat a közös tulajdonból rájuk eső tulajdoni hányaddal együtt és a közös tulajdonú részek használati jogával illeti meg.

A tulajdonostársak külön tulajdona és a közös tulajdonból őket megillető tulajdoni hányad egymástól függetlenül nem idegeníthető el és nem terhelhető meg.

A közös tulajdonból az egyes tulajdonostársakat megillető hányad mértéke a tulajdonostársak külön tulajdonában álló épületrészek nagyságához igazodik.

A tulajdonostársak külön tulajdona és a közös tulajdoni hányaduk, valamint az ingatlan-nyilvántartáshoz szükséges személyi adataik a következők:

1. Az alaprajzon **A.** sorszámmal jelölt „iskola” megjelölésű, kerekítve mindösszesen **3372 m²**területű ingatlan 1/1 arányú tulajdonosa Orosháza Város Önkormányzata 5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.sz. (törzsszám: 28.) Az ingatlan helyrajzi száma: **177/6/A/1.**

Az ingatlan helyiségei az alábbiak:

A. épület földszint

		M ²
1.1	Szélfogó	8,30
1.2	Szélfogó	8,30
1.3	Közlekedő	105,26
1.4	közlekedő	110,07
1.5	Rendezvénytér	250,87
1.6	Liftakna	3,56
1.7	Lépcsőház	12,15
1.8	Lány mosdó	4,89
1.9	Lány WC	0,99
1.10	Lány WC	0,99
1.11	Lány WC	0,99
1.12	Fiú mosdó	3,90
1.13	Fiú WC	1,29
1.14	Fiú WC	2,09
1.15	Fiú WC	1,27
1.16	Lépcsőház	12,15
1.17	Lány mosdó	4,89
1.18	Lány WC	0,99
1.19	Lány WC	0,99
1.20	Lány WC	0,99
1.21	Fiú mosdó	3,90
1.22	Fiú WC	1,29
1.23	Fiú WC	2,09
1.24	Fiú WC	1,27
1.25	Tanterem	55,26

1.26	Tanterem	53,32
1.27	Raktár	19,18
1.28	Tanterem	53,39
1.29	Tanterem	55,55
1.30	Raktár	4,02
1.31	Gardrób	9,78
1.32	Közlekedő	34,13
1.33	Férfi mosdó	3,29
1.34	Férfi WC	1,16
1.35	Női mosdó	3,24
1.36	Női WC	1,16
1.37	Kézmosó	11,61
1.38	Gépészeti tér	25,34
1.39	Közlekedő	11,64
1.40	Férfi mosdó	2,30
1.41	Férfi WC	2,48
1.42	Férfi WC	1,81
1.43	Közlekedő	9,55
1.44	Női mosdó	3,47
1.45	Női WC	1,63
1.46	Női WC	1,69
1.47	Mk. WC	4,69
1.48	Raktár	2,85
1.49	Büfé	11,82
1.50	Előtér	5,21
1.51	Közlekedő	14,41
1.52	Iroda	7,16
1.53	Közlekedő	7,46
1.54	Raktár	6,96
1.55	Személyzeti öltöző	18,74
1.56	Porta	8,62
1.57	Raktár	6,38
1.58	Raktár	1,72
1.59	Tankonyha	33,75
1.60	Tanterem	51,61
1.61	Tanterem	33,92
1.62	Tanterem	50,80
1.63	Tanterem	55,26

1229,84 m²

A. épület I. emelet

		M²
1.64	Közlekedő	255,49
1.65	Előtér	8,23
1.66	Tanári	94,13
1.67	Tanári öltöző	8,43
1.68	Teakonyha	8,42
1.69	Előtér	9,09
1.70	Csendes szoba	9,36
1.71	Előtér	9,08

1.72	Tárgyaló	9,36
1.73	Lány mosdó	4,89
1.74	Lány WC	0,99
1.75	Lány WC	0,99
1.76	Lány WC	0,99
1.77	Fiú mosdó	3,90
1.78	Fiú WC	1,29
1.79	Fiú WC	2,09
1.80	Fiú WC	1,27
1.81	Lány mosdó	4,89
1.82	Lány WC	0,99
1.83	Lány WC	0,99
1.84	Lány WC	0,99
1.85	Fiú mosdó	3,90
1.86	Fiú WC	1,27
1.87	Fiú WC	2,09
1.88	Fiú WC	1,29
1.89	Tanterem	55,26
1.90	Tanterem	50,80
1.91	Iroda	14,40
1.92	Iroda	18,96
1.93	Titkárság	16,31
1.94	Igazgatói iroda	35,82
1.95	Tanterem	53,16
1.96	Közlekedő	15,79
1.97	Szertár	7,54
1.98	Férfi mosdó	3,04
1.99	Férfi WC	1,06
1.100	Női mosdó	3,19
1.101	Női WC	1,14
1.102	Mk. WC	7,02
1.103	Szertár	9,87
1.104	Természettudomány tanterem	84,48
1.105	Tanterem	54,46
1.106	Tanterem	52,75
1.107	Számítástechnika tanterem	33,93
1.108	Tanterem	50,80
1.109	Tanterem	55,26

1069,45 m²

A. épület II. emelet

		M²
1.110	Közlekedő	253,73
1.111	Előtér	8,23
1.112	Rajzterem	94,12
1.113	Szertár	8,42
1.114	Szertár	8,43
1.115	Előtér	9,09
1.116	Szertár	9,36
1.117	Előtér	9,08
1.118	Fejlesztő terem	9,35
1.119	Lány mosdó	4,89
1.120	Lány WC	0,99
1.121	Lány WC	0,99
1.122	Lány WC	0,99
1.123	Fiú mosdó	3,90
1.124	Fiú WC	1,29
1.125	Fiú WC	2,09
1.126	Fiú WC	1,27
1.127	Lány mosdó	4,89
1.128	Lány WC	0,99
1.129	Lány WC	0,99
1.130	Lány WC	0,99
1.131	Fiú mosdó	3,96
1.132	Fiú WC	1,29
1.133	Fiú WC	2,09
1.134	Fiú WC	1,27
1.135	Közlekedő	8,15
1.136	Férfi mosdó	1,96
1.137	Férfi WC	1,96
1.138	Női mosdó	1,96
1.139	Női WC	1,96
1.140	Raktár	3,57
1.141	Mk. WC	6,01
1.142	Könyvtár	111,69
1.143	Tanterem	55,26
1.144	Tanterem	50,80
1.145	Tanterem	33,93
1.146	Számítástechnika terem	50,77
1.147	Tanterem	54,53
1.148	Tanterem	54,47
1.149	Tanterem	52,75
1.150	Szerver szoba és stúdió	33,93
1.151	Tanterem	50,80
1.152	Tanterem	55,26

1072,45m²Összesen: 3371,74 m²**Kerekítve: 3372 m²**Terasz lépcső rámpa 440,43 m²Az ingatlanhoz a közös tulajdonból **4383/10000-ed** eszmei hányad tartozik.

2. Az alaprajzon **B.** sorszámmal jelölt "**sportcsarnok**" megjelölésű, kerekítve mindösszesen **2348 m²** területű ingatlan 1/1 arányú tulajdonosa Orosháza Város Önkormányzata 5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.sz. (törzsszám: 28.)
Az ingatlan helyrajzi száma: **177/6/B/1.**

B. épület földszint

		M²
1.1	Előtér	14,60
1.2	Előtér	21,48
1.3	Szertár	24,30
1.4	Tornacsarnok	1174,46
1.5	Előtér	14,09
1.6	Szertár	31,28
1.7	Előtér	20,74
1.8	Mk. WC	4,36
1.9	Lépcső	6,36
1.10	Közlekedő	101,27
1.11	Előtér	33,45
1.12	Lépcső	6,36
1.13	Raktár	1,17
1.14	Akku.h.	2,08
1.15	Kapcsoló tér	4,16
1.16	Mk. Vizesblokk	8,06
1.17	Orvosi szoba	6,57
1.18	Előtér	2,72
1.19	Öltöző	14,27
1.20	Zuhanyzó	9,37
1.21	WC	1,70
1.22	Előtér	2,72
1.23	Öltöző	15,23
1.24	Zuhanyzó	9,37
1.25	WC	1,70
1.26	Előtér	2,72
1.27	Öltöző	15,25
1.28	Zuhanyzó	9,37
1.29	WC	1,70
1.30	Technikai szoba	15,34
1.31	Iroda	15,25
1.32	Előtér	2,72
1.33	WC	1,70
1.34	Zuhanyzó	9,37
1.35	Öltöző	15,25
1.36	Előtér	2,72
1.37	WC	1,70
1.38	Zuhanyzó	9,37
1.39	Öltöző	15,25
1.40	Előtér	2,72
1.41	WC	1,70
1.42	Zuhanyzó	9,37
1.43	Öltöző	14,27
1.44	Hőközpont	26,92
1.45	Szertár	4,32
1.46	Szertár	2,10
1.47	Szertár	3,31

1.48	Szertár	3,32
1.49	Szertár	2,10
1.50	Szertár	4,32
1.51	Szertár	4,32
1.52	Szertár	2,10
1.53	Szertár	3,32
1.54	Szertár	3,31
1.55	Szertár	2,10
1.56	Szertár	4,32

1743,52 m²

B. épület I. emelet

		M²
1.57	Galéria és lépcső	61,09
1.58	Galéria és lépcsőház	57,03
1.59	Közlekedő	158,42
1.60	Lelátó	55,71
1.61	Lelátó	55,72
1.62	Fejlesztő terem	38,33
1.63	Előtér	2,81
1.64	Pissoire	8,73
1.65	Előtér	6,71
1.66	Férfi mosdó	3,60
1.67	Férfi WC	1,13
1.68	Férfi WC	1,14
1.69	Férfi WC	1,13
1.70	Előtér	3,87
1.71	Előtér	6,89
1.72	Takarító eszköztár	2,51
1.73	Női mosdó	3,63
1.74	Női WC	1,15
1.75	Női WC	1,13
1.76	Női WC	1,14
1.77	Gépház	50,93
1.78	Büfé	14,51
1.79	Előtér	3,87
1.80	Lépcső	4,91
1.81	Előtér	6,89
1.82	Takarító eszköztár	2,51
1.83	Női mosdó	3,63
1.84	Női WC	1,14
1.85	Női WC	1,13
1.86	Női WC	1,15
1.87	Előtér	2,80
1.88	Előtér	6,71
1.89	Pissoire	8,73
1.90	Férfi mosdó	1,90
1.91	Férfi WC	1,13
1.92	Férfi WC	1,14
1.93	Férfi WC	1,13
1.94	Egyesületi iroda	16,97

604,75 m²

Összesen: 2348,27 m²
Kerekítve: 2348 m²

Terasz, lépcső, rámpa 106,70 m²

Az ingatlanhoz a közös tulajdonból **3052/10000-ed** eszmei hányad tartozik.

3. Az alaprajzon **C.** sorszámmal jelölt **"konyha és étkeзде"** megjelölésű, kerekítve mindösszesen **1053 m²** területű ingatlan 1/1 arányú tulajdonosa Orosháza Város Önkormányzata 5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.sz. (törzsszám: 28.)
 Az ingatlan helyrajzi száma: **177/6/C/1**

C. épület földszint

		M²
1.1	Szélfogó	8,91
1.2	Étterem	235,19
1.3	Előtér	14,46
1.4	Iroda	9,18
1.5	Iroda	8,64
1.6	Iroda	9,22
1.7	Közlekedő	43,22
1.8	Lépcső	11,61
1.9	Hideg kamra	18,21
1.10	Hűtők helyisége	26,51
1.11	Hús előkészítő	17,07
1.12	Raktár	6,14
1.13	Raktár	6,53
1.14	Raktár	6,57
1.15	Női WC előtér	2,10
1.16	Női mosdó	1,94
1.17	Női WC	1,11
1.18	Női WC	1,10
1.19	Férfi mosdó	2,13
1.20	Férfi WC	1,17
1.21	Férfi WC	1,69
1.22	Szárazáru raktár	25,74
1.23	Hőközpont	17,46
1.24	Átvevő helyiség	9,22
1.25	Iroda	9,54
1.26	Iroda	11,97
1.27	Elektromos helyiség	6,40
1.28	Tojás raktár	3,73
1.29	Tojás mosó	4,06
1.30	Tojás törő	4,02
1.31	Tészta konyha	25,22
1.32	Zöldség raktár	23,31
1.33	Zöldség előkészítő	17,07
1.34	Főző konyha	154,72
1.35	Tej konyha	8,01
1.36	Fehér mosogató	19,87
1.37	Moslék tároló	4,41
1.38	Shéf	4,53
1.39	Fekete mosogató	14,15

1.40	Tiszta tároló	9,13
1.41	Száll.edény mosó	9,19
1.42	Száll.edény tároló	9,19
1.43	Száll edény átvevő	4,97
1.44	Expediáló	17,55
1.45	Étel kiadó	8,64

854.80 m²

C. épület I. emelet

		M²
1.46	Közlekedő	10,08
1.47	Raktár	3,90
1.48	Raktár	3,90
1.49	Raktár	5,19
1.50	Gépész	84,69
1.51	Porkamra	2,61
1.52	Közlekedő	2,10
1.53	Öltöző	11,99
1.54	Közlekedő	1,77
1.55	Zuhanyzó	8,84
1.56	Mosdó	2,64
1.57	WC	0,88
1.58	Mosdó	3,64
1.59	WC	0,94
1.60	WC	0,94
1.61	Közlekedő	2,12
1.62	Zuhanyzó	11,97
1.63	Öltöző	40,02

198,22 m²

Összesen: 1053,02 m²

Kerekítve: 1053 m²

Terasz, lépcső, rámpa 65,62 m²

Az ingatlanhoz a közös tulajdonból **1369/10000-ed** eszmei hányad tartozik.

4. Az alaprajzon **D.** sorszámmal jelölt **"kazánház"** megjelölésű, kerekítve mindösszesen **203 m²** területű ingatlan 1/1 arányú tulajdonosa Orosháza Város Önkormányzata 5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.sz. (törzsszám: 28.)
Az ingatlan helyrajzi száma: **177/6/D/1**

D. épület földszint

		M²
1.1	Kazánház	61,10
1.2	Gépész tart.	10,15
1.3	Közlekedő	7,76
1.4	Gépész öltöző	10,08
1.5	Előtér	1,43
1.6	WC	1,14
1,7	Zuhanyzó	2,67

1.8	Szélfogó	5,60
1.9	Gázmérő	21,66
1.10	Vízlágyító	18,99
1.11	Raktár	3,60
1.12	Göngyöleg tároló	22,65
1.13	Raktár	5,25
1.14	Trafó ház	30,77

202,85 m²

Összesen: 202,85 m²
Kerekítve: 203 m²

Az ingatlanhoz a közös tulajdonból **264/10000**-ed eszmei hányad tartozik

5. Az alaprajzon **F.** sorszámmal jelölt **"birkózócsarnok"** megjelölésű, mindösszesen **605 m²** területű ingatlan 1/1 arányú tulajdonosa Orosháza Város Önkormányzata 5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.sz. (törzsszám: 28.)
 Az ingatlan helyrajzi száma: **177/6/F/1**

Az ingatlan helyiségei az alábbiak:

Birkózócsarnok

Földszint

		M²
1.1	Közeledő	9,24
1.2	Lépcső	4,13
1.3	Előtér	2,81
1.4	Női öltöző	13,61
1.5	Női mosdó	6,16
1.6.	WC	2,12
1.7	Közeledő	2,37
1.8	Edzői iroda	11,06
1.9	Küzdőtér	411,58
1.10	Raktár	4,41
1.11	Szauna	10,92
1.12	Férfi mosdó	2,90
1.13	WC	4,09
1.14	Férfi öltöző	17,31
1.15	Férfi zuhanyzó	6,58

509,29 m²

I. Emelet

		M²
1.16	Közösségi tér	70,84
1.17	Takarítószer tároló	4,85
1.18	Női mosdó	2,38
1.19	Női WC	1,68
1.20	Férfi mosdó	2,40
1.21	Férfi WC	1,69
1.22.	Gépészeti tér	11,39

95,23 m²

Összesen: 604,52 m²
Kerekítve: 605 m²
 Terasz, lépcső rámpa 8,54 m²

Az ingatlanhoz a közös tulajdonból **786/10000**-ed eszmei hányad tartozik

6. Az alaprajzon **G.** sorszámmal jelölt **"oktatóterem"** megjelölésű, kerekítve mindösszesen **112 m²** területű ingatlan 1/1 arányú tulajdonosa Orosháza Város Önkormányzata 5900 Orosháza, Szabadság tér 4-6.sz. (törzsszám: 28.)
 Az ingatlan helyrajzi száma: **177/6/G/1**

Az ingatlan helyiségei az alábbiak:

		M²
1.1	Előtér	16,60
1.2	Raktár	10,13
1.3	Raktár	8,37
1.4	WC	0,79
1.5	Tanterem	52,19
1.6	Szélfogó	3,75
1.7	Fürdőszoba	2,80
1.8	Közlekedő	2,00
1.9	Raktár	1,42
1.10	WC	1,42
1.11	Tanterem	12,08

111,55 m²

Összesen: 111,55 m²
Kerekítve: 112 m²
 Terasz, lépcső, rámpa 6,06 m²

Az ingatlanhoz a közös tulajdonból **146/10000**-ed eszmei hányad tartozik.

II. RENDELKEZÉSEK AZ INGATLAN-NYILVÁNTARTÁSSAL KAPCSOLATBAN

Az alapító és hozzájárulását adja ahhoz, hogy a társasház alapítását a Földhivatal az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezze, a 109/1999. (XII. 29.) FVM rendelet 52-55. §-ainak megfelelően:

A II. pontban felsorolt, közös tulajdonban maradó épületrészeket a földrészlettel a társasházi törzslapon egyesítve tüntesse fel.

A III. pontban felsorolt, külön tulajdonú helyiségeket a hozzájuk tartozó közös tulajdoni hányadokat együtt, mint önálló ingatlanokat jegyezze be a társasházi különlapon a III. pontban megjelöltek külön tulajdonaként.

A 177/6 hrsz-ú ingatlant

- III/1 srsz alatt terheli távközlési vezeték szolgalmi jog a Magyar Telekom Nyrt. 1097 Budapest, Könyves Kálmán körút 16. sz. alatti javára.
- III/4 srsz alatt közérdekű használati jog az MVM DÉMÁSZ ÁRAMHÁLÓZATI Kft. 6724 Szeged, Kossuth Lajos sugárút 64-66.sz. javára 35 m² területre.
- III/5 srsz alatt az ingatlant vezetékgazdálkodási jog az MVM DÉMÁSZ ÁRAMHÁLÓZATI Kft. 6724 Szeged, Kossuth Lajos sugárút 64-66.sz. javára 571 m² területre a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal Szegedi Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Hatóság 1852-3/2010 jogerős határozata alapján.
- III/6. srsz alatt az ingatlant vezetékgazdálkodási jog az MVM DÉMÁSZ ÁRAMHÁLÓZATI Kft. 6724 Szeged, Kossuth Lajos sugárút 64-66.sz. javára 355 m² területre a Csongrád Megyei Kormányhivatal Szegedi Mérésügyi és Műszaki Biztonsági Hatóság VI-S-001 /06518- 1/2012/MU ügyiratszámú jogerős határozata alapján.

Alapító úgy rendelkezik, hogy ezen terhek a társasház alapítása kapcsán az egész társasházra a társasház törzslapján kerüljenek bejegyzésre változatlan tartalommal.

III. A TULAJDONOSTÁRSÁK EGYMÁS KÖZÖTTI JOGVISZONYA

1. A tulajdonosi jogosítványok és azok korlátjai

1.1. A külön tulajdon vonatkozásában

A tulajdonostársakat külön tulajdonuk vonatkozásában megilleti a birtoklás, a használat, a hasznok szedésének és a rendelkezés joga, azonban nem gyakorolhatják e jogaikat a többi tulajdonostársnak a dologhoz fűződő joga és törvényes érdeke sérelmével. Egyebekben a tulajdonostársak külön tulajdonukkal és az ahhoz tartozó közös tulajdoni hányaddal együttesen, szabadon rendelkezhetnek, a tulajdonostársakat elővásárlási, illetve előbérleti jog nem illeti meg. A külön tulajdon elidegenítése esetén az új tulajdonos köteles magára nézve az alapító okirat rendelkezéseit - az elidegenítésről szóló szerződésben vagy ennek hiányában (pl. öröklés) külön nyilatkozatban - kötelező erejűnek elismerni.

A tulajdonjog védelmében az egyes tulajdonostársak önállóan is felléphetnek.

A tulajdonostársak kötelesek a rendeltetésszerű használatra, a többi tulajdonostárs ilyen jogának sérelme nélkül.

1.2. A közös tulajdon vonatkozásában

Minden tulajdonostárs jogosult a közös tulajdon tárgyainak birtoklására és használatára, ez azonban nem sértheti a többi tulajdonostárs ezzel kapcsolatos jogát és jogos érdekét.

Alapító a közös tulajdonú udvarrészek használatával kapcsolatosan úgy rendelkezik, hogy

- A 177/6/A/1 hrsz-ú ingatlan mindenkori tulajdonosa jogosult az I. srsz alatti 2 m² területű és a II. srsz alatti 10 m² területű udvarrész kizárólagos használatára.
- A 177/6/C/1 hrsz-ú ingatlan mindenkori tulajdonosa jogosult a vázrajzon III. számmal jelölt 198 m² területű udvar kizárólagos használatára.
- A 177/6/A/1 hrsz-ú és a 177/6/B/1 hrsz-ú ingatlanok mindenkori tulajdonosai jogosultak a vázrajzon IV. sorszámmal jelölt 429 m² területű udvar kizárólagos használatára.
- A 177/6/C/1 hrsz-ú ingatlan mindenkori tulajdonosa jogosult a vázrajzon V. sorszámmal jelölt 81 m² területű és VI. sorszámmal jelölt 226 m² területű udvar kizárólagos használatára
- A 177/6/D/1 hrsz-ú ingatlan mindenkori tulajdonosa jogosult a vázrajzon VII. sorszámmal

jelölt 50 m² területű udvar kizárólagos használatára

- A 177/6/A/1 hrsz-ú és a 177/6/B/1 hrsz-ú ingatlanok mindenkori tulajdonosai jogosultak a vázrajzon VIII. sorszámmal jelölt 7242 m² területű udvar kizárólagos használatára.
- A 177/6/F/1 hrsz-ú ingatlan mindenkori tulajdonosa jogosult a vázrajzon IX. sorszámmal jelölt 228 m² területű udvar kizárólagos használatára

Az ettől eltérő birtoklás, használat módjának és mértékének - így például a közös tulajdon egyes részeire kizárólagos használat biztosítása - meghatározására a közgyűlés jogosult. Ez azonban nem érinti a közös tulajdoni jelleget.

2. Költségviselés

2.1. A külön tulajdon költségei

A külön tulajdon tárgyainak fenntartásával, felújításával, karbantartásával stb. járó költségek, közüzemi díjak és egyéb közterhek a mindenkori tulajdonost terhelik. A közüzemi díjak viselése kapcsán - amennyiben a külön tulajdonú ingatlanok használatára más-más jogosult - a használók külön megállapodást kötnek figyelemmel az ingatlan műszaki adottságaira, az almerők felszerelésének szükségességére és a nem mérhető vagy nem leválasztható közös költségek viseléséhez szükséges külön szakvéleményre, amit a használat elkülönítéséhez javasolt elkészíttetni.

2.2. A közös tulajdon költségei

A tulajdonostársak tulajdoni hányaduk arányában viselik a közös tulajdonnal kapcsolatos fenntartási (üzemeltetési, karbantartási), felújítási stb. költségeket, a rendes gazdálkodás körét meghaladó kiadásokat és a társasház egyéb közös kiadásait (esetleges közös közüzemi díjak, kezelési költség stb.). A rendes gazdálkodás körét meghaladó kiadások vállalásához a tulajdonostársak egyhangú határozata szükséges. A külön használatú, de közös tulajdonban álló udvarrészek rendben tartása a kizárólagos használatra jogosultak feladata és költsége.

3. Az alapító úgy határoz, hogy a társasház működése során a társasházakról szóló törvénynek a szervezeti-működési szabályzatra, a közgyűlésre, a közös képviselőre, illetőleg az intézőbizottságra és a számvizsgáló bizottságra vonatkozó rendelkezései helyett a Ptk. közös tulajdonra vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

IV. AZ ALAPÍTÓ OKIRAT MÓDOSÍTÁSA

Az alapító okirat - a társasházakról szóló törvényben foglalt kivételekkel - csak valamennyi tulajdonostárs hozzájárulásával módosítható. A változást be kell jelenteni az ingatlanügyi hatóságnak.

Az alapító okirat módosítását közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba kell foglalni. Az alapító okirat változását az okiratok becsatolásával be kell jelenteni a földhivatalnak.

V. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A jelen alapító okiratban nem szabályozott kérdésekre a Polgári Törvénykönyv és a társasházakról szóló 2003. évi CXXXIII. törvény rendelkezései irányadók.

Az alapító okirat hatálya kiterjed a társasház mindenkori tulajdonostársaira és jogutódjaikra.

Jelen alapító okiratot az alapító elolvasás és értelmezés után, mint akaratával mindenben megegyezőt írja jóváhagyólag alá.

Kelt: Orosháza, 2024.

.....
Orosháza Város Önkormányzata
alapító
Képviseli: Dávid Zoltán polgármester

Szerkesztettem és Orosházán 2024. napján ellenjegyzem: